

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum 5 juni 2019

Onderwerp Besluit op uw Wob-verzoek d.d. 2 februari 2019

Behandeld door [Redacted]

Ons kenmerk Z19-841 / D19-12835

Uw kenmerk -

Bijlagen 43

Geachte [Redacted]

Op 2 februari 2019 heeft u een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingediend, waarin u vraagt om informatie ten aanzien van de uitplaatsing van konikpaarden vanuit het Oostvaardersveld. Bij brief van 5 februari 2019 is de ontvangst van uw verzoek bevestigd. Per brief d.d. 28 februari 2019 heb ik de beslissing op uw Wob-verzoek op grond van het bepaalde in artikel 6 lid 2 van de Wob met vier weken verdaagd, omdat met het verzamelen van de door u gevraagde informatie meer tijd is gemoeid. Op 1 april 2019 bent u geïnformeerd dat de afhandeling van uw verzoek meer tijd vereist.

Per brief d.d. 13 mei 2019 heb ik de beslissing op uw Wob-verzoek op basis van het bepaalde in art 4:8 Algemene wet bestuursrecht (Awb) opgeschort om zienswijzen op de openbaarmaking van de documenten te vragen aan drie andere belanghebbenden die bij de openbaar te maken documenten zijn betrokken. Eén van de drie belanghebbenden heeft een zienswijze op de openbaarmaking ingediend. Deze zienswijze heb ik in mijn belangenafweging meegenomen.

1. Uw Wob-verzoek

Uw Wob-verzoek heeft betrekking op alle documentatie tot en met 2 februari 2019 betreffende de uitplaatsing van konikpaarden vanuit het Oostvaardersveld naar Lauwersmeer en naar Texel. U verzoekt onder andere om:

1. alle brieven/e-mails betreffende genoemde uitplaatsingen, zowel intern als extern;
2. alle offertes en/of facturen;
3. alle verstrekte opdrachten;
4. alle vergaderstukken;
5. alle rapporten/aanbevelingen;
6. alle verslagen van (voorbereidings-)handelingen, ook van derden;
7. alle documenten m.b.t. de evaluatie;
8. alle vergunningen;
9. alle correspondentie en informatie m.b.t. de escorte door politie.

2. Resultaten onderzoek

Ik heb uitgebreid onderzoek uitgevoerd of Staatsbosbeheer beschikt over documenten waarop uw informatieverzoek betrekking heeft. Ten aanzien van punt één tot en met zes, heb ik documenten aangetroffen, die nog niet eerder openbaar zijn gemaakt. Het gaat om diverse e-mailconversaties, offertes, facturen, vergaderstukken en memo's. Tevens heb ik twee chiplijsten, één lijst voor de paarden die zijn overgeplaatst naar Lauwersmeer en één lijst voor de paarden die zijn overgeplaatst naar Texel, aangetroffen. Ook heb ik twee versies van het document 'Vraag en Antwoord' aangetroffen, namelijk een conceptversie en een definitieve versie. Tot slot heb ik een WhatsAppconversatie aangetroffen, met bijbehorende foto's. Eén van deze foto's heeft betrekking op uw informatieverzoek, de overige foto's vallen buiten uw verzoek.

Een document kan maar één keer openbaar gemaakt worden, evenwel treft u in de bijgevoegde stukken een aantal dubbele e-mails aan. In deze gevallen wordt de e-mail opgevolgd door een andere e-mailconversatie, in verband met de leesbaarheid is deze e-mail dan (dubbel) bijgevoegd.

Met betrekking tot punt zeven tot en met negen van uw verzoek, zijn geen documenten aangetroffen. De uitplaatsing van de konikpaarden is (nog) niet schriftelijk geëvalueerd. Omdat voor de activiteiten die samenhangen met de uitplaatsing van de konikpaarden geen vergunningen benodigd zijn, zijn ten aanzien van dit punt geen documenten aangetroffen. Met betrekking tot de politie-escorte, heeft navraag bij de betreffende collega's uitgewezen dat hierover alleen telefonisch contact is geweest met de politie. Hierover bestaan dus ook geen documenten.

3. Overwegingen

3.1 Aanbestedingswet

Een aantal van de aangetroffen documenten, heeft betrekking op een aanbestedingsprocedure. De Aanbestedingswet (Aw) kent in artikel 2.57 een bijzondere openbaarmakingsregeling, die voorrang heeft op de algemene openbaarmakingsregeling in de Wob.¹ Op basis van dit artikel maakt de aanbestedende dienst geen informatie openbaar die hem door een ondernemer als vertrouwelijk is medegedeeld, of wanneer deze informatie gebruikt kan worden om de mededinging te vervalsen.

3.2 economische belangen

De documenten die onder uw verzoek vallen, bevatten gegevens die de economische belangen van Staatsbosbeheer kunnen schaden. Bij openbaarmaking van deze gegevens, wordt bekend onder welke voorwaarden partijen bereid zijn een overeenkomst aan te gaan. Dit kan Staatsbosbeheer belemmeren bij toekomstige onderhandelingen. Op basis van artikel 10, lid 2 aanhef en sub b Wob worden deze gegevens niet openbaar gemaakt.

3.3 bijzondere persoonsgegevens

In één van de aangetroffen documenten, staan bijzondere persoonsgegevens vermeld. Op basis van artikel 10, lid 1 aanhef en sub d Wob en artikel 9 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) blijft verstrekking van deze gegevens achterwege, wanneer dit een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer betekent. Onder deze bijzondere persoonsgegevens vallen gegevens over godsdienst of levensovertuiging,

¹ ECLI:NL:RVS:2013:888

ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging. Omdat deze bijzondere persoonsgegevens inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer, worden deze gegevens niet openbaar gemaakt.

3.4 eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

De documenten die betrekking hebben op uw verzoek, bevatten persoonsgegevens. Verstrekking van persoonsgegevens blijft op grond van artikel 10, lid 2 aanhef en sub e Wob achterwege wanneer het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Van openbaarmaking van persoonsgegevens zoals namen, handtekeningen, telefoonnummers en e-mailadressen wordt in lijn met vaste rechtspraak in beginsel afgezien.² Namen van personen die uit hoofde van hun functie in openbaarheid treden, worden wel openbaar gemaakt.

3.5 voorkomen van onevenredige benadeling

Een deel van de aangetroffen documenten bevat financiële gegevens van rechtspersonen. Omdat openbaarmaking van deze specifieke tarieven het betrokken bedrijf kan schaden in zijn concurrentiepositie, waardoor het bedrijf onevenredig benadeeld kan worden ten opzichte van zijn concurrenten, weegt het belang van het bedrijf zwaarder dan het belang van openbaarmaking van deze tarieven. Deze gegevens worden daarom niet openbaar gemaakt op grond van artikel 10, lid 2 aanhef en sub g Wob. Totaalbedragen die niet herleidbaar zijn naar specifieke tarieven die bedrijven hanteren, worden wel openbaar gemaakt.

3.6 intern beraad

Een aangetroffen document, betreft een stuk opgesteld voor intern beraad waarin persoonlijke beleidsopvattingen zijn. Op basis van artikel 11 lid 1 Wob blijft openbaarmaking van persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk opgesteld voor intern beraad achterwege. Uit de geschiedenis van de Wob blijkt dat hieronder onder andere zijn begrepen nota's van ambtenaren, interne correspondentie, conceptstukken, agenda's en notulen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden onder andere verstaan meningen, voorstellen, conclusies en aanbevelingen. Deze beperking op de informatieverplichting waarborgt dat ambtenaren een ongehinderde bijdrage kunnen leveren aan het intern beraad.

4. Besluit

De door u gevraagde zaken vallen onder de reikwijdte van de Wob. Ik heb besloten de documenten die betrekking hebben op de aanbestedingsprocedure, op grond van artikel 2.57 Aw, in zijn geheel niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik u naar de overwegingen onder 3.1. In bijgevoegd overzicht van de bijlagen, kunt u zien om welke documenten het gaat.

Met betrekking tot de overige documenten, heb ik besloten om aan uw verzoek tegemoet te komen en deze informatie (deels) openbaar te maken. Informatie die niet onder de reikwijdte van uw verzoek valt, maar wel in de documenten is opgenomen, maak ik niet openbaar.³ Deze passages zijn onleesbaar gemaakt. In de bijlage bij dit besluit treft u 43 documenten aan, die nog niet eerder openbaar zijn gemaakt. De nummers op de bijlagen corresponderen met de nummers in het overzicht van de bijlagen.

² ECLI:NL:RVS:2018:321

³ ECLI:NL:RVS:2018:1356

Overzicht openbaar te maken documenten

Documentnummer	Datum	Document (deels) verstrekt
1. E-mailconversatie	7 december 2018	ja
2. E-mailconversatie	3 januari 2019	ja
3. E-mailconversatie	13 januari 2019	ja
4. E-mailconversatie	2 januari 2019	ja
5. WhatsApp conversatie incl. foto	21 januari 2019	ja
6. E-mailconversatie	21 januari 2019	ja
7. E-mailconversatie	28 januari 2019	ja
8. E-mailconversatie	17 december 2019	ja
9. E-mailconversatie	28 januari 2019	ja
10. E-mailconversatie	23 januari 2019	ja
11. E-mailconversatie	8 januari 2019	ja
12. E-mailconversatie	22 januari 2019	ja
13. E-mailconversatie incl. vraag en antwoord	11 januari 2019	ja
14. E-mailconversatie incl. vraag en antwoord	14 januari 2019	ja
15. E-mailconversatie incl. nieuwsbericht	7 januari 2019	ja
16. E-mailconversatie incl. Interne memo	8 april 2019	ja
17. E-mailconversatie	7 december 2019	ja
18. E-mailconversatie incl. factuur	1 februari 2019	ja
19. E-mailconversatie	28 januari 2019	ja
20. E-mailconversatie	25 januari 2019	ja
21. E-mailconversatie	18 januari 2019	ja
22. E-mailconversatie	18 januari 2019	ja
23. Factuur KWPN	19 januari 2019	ja
24. Factuur KWPN	23 januari 2019	ja
25. Offerte Free Nature	30 november 2018	ja
26. Factuur dierenarts	31 januari 2019	ja
27. Verslag beheereenheid-overleg	10 december 2018	ja
28. Verslag beheereenheid-overleg	17 december 2018	ja
29. Verslag beheereenheid-overleg	7 januari 2019	ja
30. Verslag beheereenheid-overleg	14 januari 2019	ja
31. Verslag beheereenheid-overleg	21 januari 2019	ja
32. Verslag beheereenheid-overleg	21 januari 2019	ja
33. Verslag strategisch overleg incl. bijlagen	28 januari 2019	ja
34. E-mailconversatie	19 november 2018	ja
35. Verslag strategisch overleg	3 december 2018	ja
36. Verslag strategisch overleg	17 december 2018	ja
37. Agenda strategisch overleg	14 januari 2019	ja
38. Voorbereiding vangactie koniks	7 januari 2019	ja
39. Chiplijst konikpaarden Texel	geen datum	ja
40. Chiplijst konikpaarden Lauwersmeer	geen datum	ja
41. Inkooporderbevestiging	28 februari 2019	ja
42. Factuur transport paarden	2 maart 2019	ja
43. Werkinstructie gehouden graasdieren	juli 2018	ja
44. Aanbestedingsleidraad transport	8 januari 2019	nee, o.g.v. art. 2.57 Aw
45. Brief gunning opdracht transport	15 januari 2019	nee, o.g.v. art. 2.57 Aw
46. Brief afwijzing opdracht transport	15 januari 2019	nee, o.g.v. art. 2.57 Aw

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: Wal, Rieks van der
Verzonden: vrijdag 7 december 2018 11:57
Aan: Snoo, Nick de
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob; Brouwer, Mascha
Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Urgentie: Hoog

Dag Nick

Naar aanleiding van ons telefonisch contact zojuist.

Wij zijn er ingedoken.

Als het goed is gaat art. 10 lid 2 sub e Wob teamleider van het Lauwersmeer, contact opgenomen met zijn collega OVP. We denken dat we een mogelijkheid hebben voor max 20 op een losliggend terrein bij het lauwersmeergebied. Er zal gerasterd moeten worden en de winter door moeten worden bijgevoerd.

In het lauwersmeergebied zelf geen optie. Punt is dat we juist in verband met de winter de konik populatie terug brengen op dit moment.

Een andere optie zou kunnen zijn dat defensie bereid gevonden wordt om tijdelijk de koniks op te vangen op het oefen terrein Marnewaard dat naast het Lauwersmeergebied ligt. Dat is zo'n 1000 ha groot.

De defensie organisatie en beetje kennend zal een verzoek op hoog niveau (minister(ie)) moeten worden ingestoken.

Ik denk dat de kans op medewerking groter wordt als het gaat om overwinteren in plaats van permanent. Er zal ook daar gerasterd moeten worden, waarbij we kunnen aanbieden dat onze mensen van Lauwersmeer het beheer van de kudde paarden op zich neemt. Intern zullen we dan e.e.a. moeten regelen over de kosten materiaal, inzet derden voer e.d.

Met vriendelijke groet,

H. (Rieks) van der Wal
hoofd Staatsbosbeheer Groningen

Staatsbosbeheer
Leonard Springerlaan 23 | 9727 KB Groningen
Postbus 333 | 9700 AH Groningen
art. 10 lid 2 sub e Wob

@staatsbosbeheer.nl | www.staatsbosbeheer.nl

Van: Snoo, Nick de

Verzonden: vrijdag 7 december 2018 09:57

Aan: Dist Provinciehoofden <DistProvinciehoofden@staatsbosbeheer.nl>

CC: Lever, Cees ^{art. 10 lid 2 sub e Wob}@staatsbosbeheer.nl>; Brouwer, Mascha ^{art. 10 lid 2 sub e Wob}@staatsbosbeheer.nl>; Kamphuis, Debbie ^{art. 10 lid 2 sub e Wob}@staatsbosbeheer.nl>; Thijsen, Sylvio ^{art. 10 lid 2 sub e Wob}@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob

^{art. 10 lid 2 sub e Wob}@staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Beste collega Provinciehoofden,

Graag doe ik een beroep op jullie om met alle creativiteit te kijken of jullie in je werkgebied de mogelijkheid hebben om op korte termijn konikpaarden uit de Oostvaardersplassen / Oostvaardersveld zouden kunnen opvangen / plaatsen. Hierbij enige toelichting op mijn vraag, die jullie ws ook al via je divisiedirecteur hebben gekregen.

Zoals bij een ieder bekend, wordt het aantal grazers in de Oostvaardersplassen de aankomende periode sterk teruggebracht. Voor de edelherten betekent dit afschot, voor de Konikpaarden wordt gestreefd naar herplaatsing. Daar hebben we Free Nature voor ingeschakeld. Uit een eerdere inventarisatie kwamen de nodige gebieden naar voren die waarschijnlijk geschikt waren. Zowel in Nederland als in het buitenland. Echter, voor een aantal gebieden geldt dat ze pas in de loop van het komend jaar ruimte hebben, en voor andere gebieden blijkt dat er andere bezwaren zijn om op korte termijn te kunnen handelen. Dat is echt onwenselijk.

Ik wil een dringend beroep op jullie doen om te kijken of je op heel korte termijn ruimte hebt voor (al dan niet tijdelijke) plaatsing voor een aantal koniks. We denken daarbij in eerste instantie aan 40 tot 60 paarden (kan ook in kleinere groepen, dus opgesplitst). In de loop van de winter zal er nog uitplaatsing van ca 150 paarden moeten plaatsvinden.

Ik denk echt dat het Flevoland ver overstijgend is qua belang, dus als je mogelijkheden hebt of kunt creëren, heel graag! Wat mij betreft graag even een signaal naar [art. 10 lid 2 sub e Wob](#) en in cc naar mij!

Vast bedankt!

Nick

art. 10 lid 2 sub e Wob

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: donderdag 3 januari 2019 22:12
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Thanks.

art. 10 lid 2 sub e Wob check jij nog even hoe snel we dat raster op orde krijgen?

En even voor de helderheid: de wekelijkse visuele check zullen we zelf moeten regelen en betalen. Als jullie daar anders tegenaan kijken moet ik dat nog wel regelen.

Groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: donderdag 3 januari 2019 13:48
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Klopt, 20 stuks, 1 jaar, kosten voor hun en geen verantwoordelijkheid.

Gr,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: donderdag 3 januari 2019 11:52
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: FW: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!
Urgentie: Hoog

Heren,

Ze dragen alle kosten. Het enige dat we zelf moeten doen is reguliere check in het veld.

Mijn opmerkingen nog:

- Als we doen, dan 20 stuks.
- En niet 'denken/helpen over een jaar'. Wij nemen niet de verantwoordelijkheid over. Die blijft ben hen liggen.

Doen?

Groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: woensdag 2 januari 2019 14:01
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob@freenature.eu>
cc: art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!
Urgentie: Hoog

Dag: art. 10 lid 2 sub e Wob

Wat mij betreft plannen we de verplaatsing van de koniks inderdaad voor half januari. **art. 10 lid 2 sub e Wob** liggen we nog steeds op schema om in de week van 14 jan te gaan vangen?

Kosten voor het raster kunnen gefactureerd worden aan project E0941012, activiteit 'reset paarden'.

Uren van Free of collega om jullie te helpen opstarten en 1 x per ca 2 maanden een bezoek te brengen kunnen ook uit het project gefinancierd worden.

Over een jaar denken/ helpen we uiteraard graag mee over het vervolg.

In ons telefoongesprek voor de kerst gaf je aan dat de paarden definitief welkom zijn (20 tot 25 hengsten). Uit je mail spreekt weer wat twijfel. Kun je aangeven wat de stand van zaken is?

Vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Gebiedsmanager Oostvaardersplassen

Staatsbosbeheer

Flevoland | Kitsweg 1 | 8218 AA Lelystad

art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl

www.staatsbosbeheer.nl | www.boswachtersblog.nl/oostvaardersplassen

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob @freenature.eu>
Verzonden: zondag 13 januari 2019 22:46
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: Re: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Hoi art. 10 lid 2 sub e Wob

Dat zou helemaal mooi zijn!

Het gaat vooral om het in de gaten houden van de dieren. Wij doen conditiescores om te monitoren of de dieren niet te veel afvallen in de winter en eventueel tijdig bij te sturen (voeren). Of juist andersom, om in de gaten te houden of de dieren niet te zwaar worden en problemen als hoefbevangenheid krijgen. Enige expertise is daarbij wel handig, maar dan zouden jullie ook kunnen denken aan extra inzet van de dierenarts. Ik kan jullie daar ook in bijpraten. Hebben jullie al een dierenarts op het oog? Is het zinvol dat ik daar even mee overleg over de huidige gezondheidsstatus van deze dieren?

Verder ben ik van plan mee te gaan met de vrachtwagen om de dieren te lossen. Misschien kunnen we dan ook even doorpraten over de verdere zorg en wat er precies te doen staat nu de dieren er zijn, zodat de boswachters weten waarop te letten. Ik denk dat jullie dan al een heel eind komen. En als er iets is, kunnen jullie ook gerust even contact opnemen.

Groet,

Op wo 9 jan. 2019 om 11:23 schreef art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>:

Ha art. 10 lid 2 sub e Wob

Aan de rasters wordt gewerkt.

Nog een vraagje: we bekijken of we 'zorg' gewoon op het eiland kunnen regelen. Wat is er daarvoor nodig? Kun je dat makkelijk aangeven? Wat versta je onder extra toezicht?

Groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob @freenature.eu]
Verzonden: dinsdag 18 december 2018 21:26
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: Re: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Hoi art. 10 lid 2 sub e Wob

Voor het raster zou ik liever een 3 draads raster plaatsen. Dan is het zeker goed. Ik heb op een enkel stukje een tweedraads raster, maar dan vaak als raster rond een enclosure. Dat houdt ze op zich prima tegen, maar als buitenraster heeft 3 draads mijn voorkeur.

Wat betreft de extra zorg, dat ligt er natuurlijk aan waar dat uit bestaat. Als de dieren wekelijks door jullie gezien worden, is extra toezicht (door ons) om de 2 maanden in principe voldoende. En dan in de zomer

wat minder vaak dan in de winter. En dan nog eventueel wat zorg bij calamiteiten en de vangactie om de dieren er weer uit te halen na een jaar. Alles bij elkaar zo'n 10 dagen werk, verdeeld over een jaar. Dat zou uitkomen op art. 10 lid 2 sub g Wob

Ik begrijp dat verlengopties bij jullie op deze plek niet aan de orde zijn, dat is helder. Is er nog wel een mogelijkheid elders op het eiland? Kunnen we die opties verkennen? We zijn natuurlijk allereerst blij om de dieren tijdelijk een plek te gunnen, maar enig zicht op een definitieve(re) bestemming zou mooi zijn!

En wat betreft de broedvogels, alles hangt samen met begrazingsdruk. Er zijn bij mijn weten geen negatieve effecten bekend van konikpaarden op broedvogels, tenzij de begrazingsdruk extreem hoog wordt. In dit geval is dat niet aan de orde. De paarden zullen zich bij deze relatief lage begrazingsdruk beperken tot een deel van het gebied en dat als voorkeursgebied houden. Dat zijn vaak de grazige delen. Die grazen ze kort en eten voornamelijk de jonge hergroei. In de zomer struinen zij meestal niet het hele gebied af, maar kiezen ze ervoor om op voor hen prettige locaties te pleisteren. Als er dus al sprake is van verstoring, zou dat maar op een klein deel zijn. In de winter komen ze vaak overal.

Groet,

art. 10 lid 2 sub

Op ma 17 dec. 2018 om 11:53 schreef art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl)>:

Ha art. 10 lid 2 sub e Wob

Ja, dat hielp. Dank je wel.

We hebben het vanochtend opnieuw in ons teamoverleg besproken. En net belde art. 10 lid 2 sub e Wob mij ook nog even.

Concreet heb ik nog de volgende vragen:

-We hebben als raster (dat deels nog gezet/vernieuwd moet worden) een 2-draads raster. Voldoet dat?

art. 10 lid 2 sub e Wob gaf aan dat we wel iemand in ons team moeten hebben die af en toe op het oog een check van de dieren doet. Extra zorg zouden we eventueel via jullie kunnen regelen. Kun je aangeven of jullie dat kunnen doen en wat daar voor nodig is (ook in €)?

-Ecologisch gezien willen we het graag beperken op 20 stuks. En voor ons is het belangrijk dat we afspreken dat de dieren echt over een jaar weg zijn. Eventuele verlengingsopties zijn nu niet aan de orde. Dus we gaan er vanuit dat jullie ze dan oppikken.

Groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob [@freenature.eu](mailto:art.10.lid.2.sub.e.Wob@freenature.eu)

Verzonden: vrijdag 14 december 2018 09:44

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl)>

cc: art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl)>; art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl)>

Onderwerp: Re: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Hoi art. 10 lid 2 sub

De hengsten lopen nu ook in een voor publiek opengesteld terrein (wandelen op wegen en paden), dus dat zijn ze wel gewend. Ik verwacht daar geen problemen mee. Alleen ruitersport is lastig te combineren met hengsten.

Uitgaan van een jaar lijkt me prima, al zou het uiteraard fantastisch zijn als ze langer kunnen blijven. Aangezien het alleen hengsten zijn, worden het er niet meer en zijn ze ook allemaal geregistreerd. Dat maakt het gemakkelijker om ze tzt weg te halen.

En wat betreft je andere mail: het betreft hier dieren uit het Oostvaardersveld, die hebben al een gehouden status. Ze zijn alleen nog niet geregistreerd, maar dat wordt geregeld zodra ze gevangen zijn. Anders mogen ze sowieso niet op transport. Wat betreft de verzorging geldt er binnen Staatsbosbeheer een werkinstructie gehouden graasdieren, zie bijlage. Wij houden zelf aan dat we de dieren 1 a 2 keer per week willen zien. Periodieke controle door een dierenarts zou zo'n 2 keer per jaar moeten. Maar aangezien dit om alleen hengsten gaat (en dus geen drachtige merries en veulens) is de kans dat zich iets voordoet vrij klein. Wel is het goed om een dierenarts te betrekken, zodat er in geval van nood in ieder geval een keer contact is geweest.

FREE kan hierin zeker een rol spelen, maar dat moet ik overleggen met art. 10 lid 2 sub e Wob. Dat zou dan gefinancierd moeten worden uit het budget voor de reset grazers OVP. Daar zijn eventueel wel mogelijkheden. Ik zou dan bijvoorbeeld denken aan een maandelijks bezoek, waarbij jullie zelf de wekelijkse controle doen.

Kan je hiermee uit de voeten?

Groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Op ma 10 dec. 2018 om 14:58 schreef art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl:

Ha art. 10 lid 2 sub e Wob

We zoeken uit wat de kosten zijn voor rasters en dergelijke.

Tussendoor nog wel een vraag: er is in de rand van het gebied wel een wandelpad en in het gebied zullen soms excursies worden gegeven. Is dat een probleem indien het de hengsten zijn die je over wilt plaatsen?

We gaan dan wel uit van vooralsnog een jaar. En dat jullie er dan voor zorgen dat ze weer 'verdwijnen'. Eventueel kan overigens wel de mogelijkheid ontstaan om langer te blijven.

We zullen spoedig bij het Nationaal Park Texelse Duinen aangeven dat we dit overwegen. Als daar nog bijzonderheden uitkomen, dan hoor je het.

Groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: zondag 9 december 2018 14:14

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

CC: Tienkamp, Riena art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>; Snoo, Nick de art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @freenature.eu>

Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Dag art. 10 lid 2 sub e Wob

Allereerst bij voorbaat al veel dank voor het meedenken en je succeswensen.

We zouden graag zsm, liefst nog de week voor kerst, de eerste paarden verplaatsen.

In totaal zoeken we deze winter plek voor ca 220 paarden, in de eerste 'tranche' 40 tot 65.

Deze 40 tot 65 hoeven niet allemaal bij elkaar te blijven. Het is zelfs fijner als we meerdere plekken hebben, ook met het oog op mogelijke actievoerders die de paarden nog eens willen opzoeken.

Als je aangeeft hoeveel je er ongeveer zou kunnen herbergen, kan [art. 10 lid 2 sub e Wob](#) (cc) van Free die voor ons werkt, contact met je opnemen over de mogelijkheden. Zij weet precies welke harems er lopen.

Hoor graag van je.

Tel van [art. 10 lid 2 sub e Wob](#)

Vriendelijke groet,
[art. 10 lid 2 sub e Wob](#)

Gebiedsmanager Oostvaardersplassen

Staatsbosbeheer
Flevoland | Kitsweg 1 | 8218 AA Lelystad

[art. 10 lid 2 sub e Wob](#) [@staatsbosbeheer.nl](#)

www.staatsbosbeheer.nl | www.boswachtersblog.nl/oostvaardersplassen

Van: [art. 10 lid 2 sub e Wob](#)

Verzonden: vrijdag 7 december 2018 20:19

Aan: [art. 10 lid 2 sub e Wob](#) [@staatsbosbeheer.nl](#)>

CC: Tienkamp, Riena [art. 10 lid 2 sub e Wob](#) [@staatsbosbeheer.nl](#)>; Snoo, Nick de [art. 10 lid 2 sub e Wob](#) [@staatsbosbeheer.nl](#)>;

[art. 10 lid 2 sub e Wob](#) [@staatsbosbeheer.nl](#)>

Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Beste [art. 10 lid 2 sub e Wob](#)

Onderstaande mail werd doorgestuurd door Riena.

Op Texel willen we graag verkennen of we jullie uit de brand kunnen helpen. Daarvoor is het voor ons wel praktisch om te weten wanneer de paarden dan weg zouden gaan en of dit dan ook 'gegarandeerd' is?

Ik hoor graag. In ieder geval veel succes met alles, want het is toch wel een taaie periode voor jou en je team.

Groet,

[art. 10 lid 2 sub e Wob](#)

Van: Tienkamp, Riena

Verzonden: vrijdag 7 december 2018 10:11

Aan: [art. 10 lid 2 sub e Wob](#) [@staatsbosbeheer.nl](#)>; [art. 10 lid 2 sub e Wob](#) [@staatsbosbeheer.nl](#)>;

[art. 10 lid 2 sub e Wob](#) [@staatsbosbeheer.nl](#)>

Onderwerp: Fwd: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Dag dame en heren,

Zouden jullie in jullie team(s) willen bespreken of er mogelijkheden voor (tijdelijke) opvang van Koniks. Ik hoor graag begin volgende week of jullie mogelijkheden zien.

Groet,

Riena

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "Snoo, Nick de" art. 10 lid 2 sub e Wob [\[redacted\]@staatsbosbeheer.nl](mailto:[redacted]@staatsbosbeheer.nl)>

Datum: 7 december 2018 om 09:56:48 CET

Aan: Dist Provinciehoofden <DistProvinciehoofden@staatsbosbeheer.nl>

Kopie: "Lever, Cees" art. 10 lid 2 sub e Wob [\[redacted\]@staatsbosbeheer.nl](mailto:[redacted]@staatsbosbeheer.nl) >, "Brouwer, Mascha"

art. 10 lid 2 sub e Wob [\[redacted\]@staatsbosbeheer.nl](mailto:[redacted]@staatsbosbeheer.nl) >, "Kamphuis, Debbie"

art. 10 lid 2 sub e Wob [\[redacted\]@staatsbosbeheer.nl](mailto:[redacted]@staatsbosbeheer.nl) >, "Thijssen, Sylvo" art. 10 lid 2 sub e Wob [\[redacted\]@staatsbosbeheer.nl](mailto:[redacted]@staatsbosbeheer.nl) > ,

art. 10 lid 2 sub e Wob [\[redacted\]@staatsbosbeheer.nl](mailto:[redacted]@staatsbosbeheer.nl) >

Onderwerp: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Beste collega Provinciehoofden,

Graag doe ik een beroep op jullie om met alle creativiteit te kijken of jullie in je werkgebied de mogelijkheid hebben om op korte termijn konikpaarden uit de Oostvaardersplassen / Oostvaardersveld zouden kunnen opvangen / plaats. Hierbij enige toelichting op mijn vraag, die jullie ws ook al via je divisiedirecteur hebben gekregen.

Zoals bij een ieder bekend, wordt het aantal grazers in de Oostvaardersplassen de aankomende periode sterk teruggebracht. Voor de edelherten betekent dit afschot, voor de Konikpaarden wordt gestreefd naar herplaatsing. Daar hebben we Free Nature voor ingeschakeld. Uit een eerdere inventarisatie kwamen de nodige gebieden naar voren die waarschijnlijk geschikt waren. Zowel in Nederland als in het buitenland. Echter, voor een aantal gebieden geldt dat ze pas in de loop van het komend jaar ruimte hebben, en voor andere gebieden blijkt dat er andere bezwaren zijn om op korte termijn te kunnen handelen. Dat is echt onwenselijk.

Ik wil een dringend beroep op jullie doen om te kijken of je op heel korte termijn ruimte hebt voor (al dan niet tijdelijke) plaatsing voor een aantal koniks. We denken daarbij in eerste instantie aan 40 tot 60 paarden (kan ook in kleinere groepen, dus opgesplitst). In de loop van de winter zal er nog uitplaatsing van ca 150 paarden moeten plaatsvinden.

Ik denk echt dat het Flevoland ver overstijgend is qua belang, dus als je mogelijkheden hebt of kunt creëren, heel graag! Wat mij betreft graag even een signaal naar art. 10 lid 2 sub e Wob in cc naar mij!

Vast bedankt!

Nick

Disclaimer [Nederlands English](#)

Disclaimer [Nederlands English](#)

Disclaimer [Nederlands English](#)

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: woensdag 2 januari 2019 14:01
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Urgentie: Hoog

Dag art. 10 lid 2 sub e Wob

Wat mij betreft plannen we de verplaatsing van de koniks inderdaad voor half januari art. 10 lid 2 sub e Wob. Jullie hebben we nog steeds op schema om in de week van 14 jan te gaan vangen?
 Kosten voor het raster kunnen gefactureerd worden aan project E0941012, activiteit 'reset paarden'.
 Uren van Free of collega om jullie te helpen opstarten en 1 x per ca 2 maanden een bezoek te brengen kunnen ook uit het project gefinancierd worden.
 Over een jaar denken/ helpen we uiteraard graag mee over het vervolg.
 In ons telefoongesprek voor de kerst gaf je aan dat de paarden definitief welkom zijn (20 tot 25 hengsten). Uit je mail spreekt weer wat twijfel. Kun je aangeven wat de stand van zaken is?

Vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Gebiedsmanager Oostvaardersplassen

Staatsbosbeheer

Flevoland | Kitsweg 1 | 8218 AA Lelystad

art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](https://www.staatsbosbeheer.nl)

www.staatsbosbeheer.nl | www.boswachtersblog.nl/oostvaardersplassen

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: donderdag 27 december 2018 22:11

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob

CC: art. 10 lid 2 sub e Wob

Onderwerp: RE: uitvoering reductie aantallen Konikpaarden in de Oostvaardersplassen, GRAAG HULP!!

Ha dames,

Goede feestdagen gehad?

Bedankt voor alle info. Jullie behoefte was om halverwege januari al terecht te kunnen. Koersen jullie daar nog steeds op?

Want voor de goede orde moeten we nog wel wat bespreken en dan wordt het evengoed doorpakken:

- Een 3-draadsraster wordt waarschijnlijk duurder dan de art. 10 lid 2 sub b Wob die ik eerder noemde;
- De zorg zoals hieronder beschreven zouden we graag uit willen besteden. Mogelijk kunnen we het ook op het eiland regelen, maar tot die tijd moeten we uitgaan van de indicatie van art. 10 lid 2 sub e Wob
- Dan gaat het om tenminste art. 10 lid 2 sub b Wob. Kan dat gedragen worden uit de reset OVP?
- En dan moeten wij de knoop doorhakken (kosten, inspanningen die we moeten leveren en ecologische impact).

Groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

[21-01-19 11:36:01] art. 10 lid 2 sub e Wob ...2 lepelaaars noordwaarts vliegend

[21-01-19 13:50:29] art. 10 lid 2 sub e Wob Koniks komen morgen nog niet

[21-01-19 16:12:31] art. 10 lid 2 sub e Wob afbeelding weggelaten

[21-01-19 16:12:32] afbeelding weggelaten

[21-01-19 16:12:32] afbeelding weggelaten

[21-01-19 16:12:33] afbeelding weggelaten

[21-01-19 16:14:49] afbeelding weggelaten

[21-01-19 16:14:50] afbeelding weggelaten

[21-01-19 16:16:09] art. 10 lid 2 sub e Wob Mmm... Had ik ook wel ff willen zien.

[21-01-19 16:16:54] art. 10 lid 2 sub e Wob Ja art. 10 lid 2 sub e Wob de laatste boot gaat pas om 21 uur... Tijd zat dus ;-)

[21-01-19 16:17:20] art. 10 lid 2 sub e Wob Daar heb je me.

[22-01-19 10:25:01] art. 10 lid 2 sub e Wob het sneeuwderegel jij wat *****voor wegen en paden?

[23-01-19 09:27:43] art. 10 lid 2 sub e Wob afbeelding weggelaten

[23-01-19 10:01:03] art. 10 lid 2 sub e Wob Voor de teamleden die werk maken van de paarden: In Flevoland hebben ze op de laadplek gestrooid. Tip kwam om bij onze losplek zo nodig ook de gemeente in te schakelen voor strooien.

[23-01-19 10:08:22] art. 10 lid 2 sub e Wob [REDACTED]

[23-01-19 10:08:54] art. 10 lid 2 sub e Wob [REDACTED]

[23-01-19 11:16:25] art. 10 lid 2 sub e Wob afbeelding weggelaten

[23-01-19 12:24:51] art. 10 lid 2 sub e Wob Mijn telefoon is bijna leeg... art. 10 lid 2 sub e Wob zo nodig bereikbaar

[23-01-19 12:26:19] art. 10 lid 2 sub e Wob Beter dan 't glas art. 10 lid 2 sub e Wob

[23-01-19 12:57:18] art. 10 lid 2 sub e Wob Koniks komen met boot 14.30

[23-01-19 14:19:56] art. 10 lid 2 sub e Wob [REDACTED]

[23-01-19 14:39:36] art. 10 lid 2 sub e Wob Net op tijd stroom staat op de draad !!

[23-01-19 14:40:29] art. 10 lid 2 sub e Wob Mooi paarden zitten op de boot

[23-01-19 14:55:54] art. 10 lid 2 sub e Wob Hoor ik daar geen paardenhoeftjes..... trippeltrappeltrippeltrap....

[23-01-19 14:57:12] art. 10 lid 2 sub e Wobnog zo gezegd.....niet bij de boot loslaten

[23-01-19 14:58:02] art. 10 lid 2 sub e Wob Ze lopen al in De koog!

[23-01-19 14:59:38] art. 10 lid 2 sub e Wob Komen ze in de buurt

[23-01-19 15:57:17] art. 10 lid 2 sub e Wob afbeelding weggelaten

[23-01-19 16:10:59] art. 10 lid 2 sub e Wob Mooi zo! Alles ok verlopen?

[23-01-19 16:13:51] art. 10 lid 2 sub e Wob Waren er nog volgers mee?

[23-01-19 16:14:37] art. 10 lid 2 sub e Wob Een paar en wat Texelaars

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: Tienkamp, Riena
Verzonden: maandag 21 januari 2019 21:06
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
 'Bestuurlijk assistent'
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: RE: Konikpaarden

Dag allen,

Bijgevoegd vindt u een update over de Konikpaarden die naar de Slufter komen.

Groet,
 Riena Tienkamp

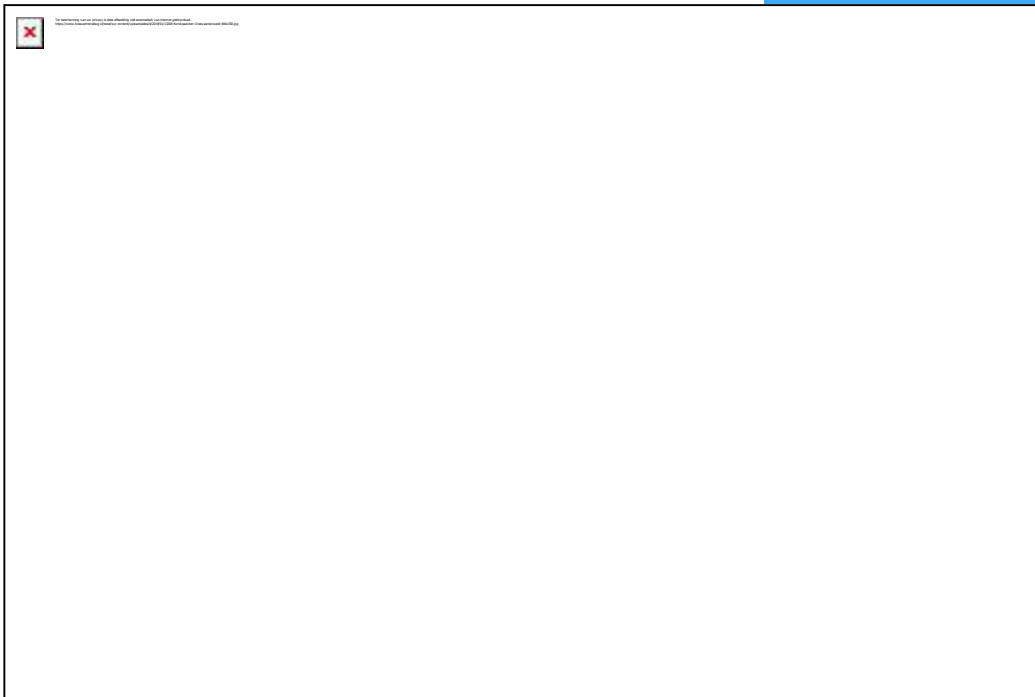
Lees dit nieuwste bericht op
www.boswachtersblog.nl/texel

Konikpaarden uit Oostvaardersveld deze week naar De Slufter op Texel

door Boswachter art. 10 lid 2 sub e Wob

Texel

Zoals het er nu uitziet, komen de konikpaarden uit het Oostvaardersveld deze week daadwerkelijk naar Texel. In het

Oostvaardersveld in Flevoland moet het aantal konikpaarden worden verminderd, daarvoor wordt voorlopig plaats gezocht in andere natuurgebieden in Nederland. Wanneer ze komen hangt van het moment af dat deze groep rustig in Flevoland ingeladen en vervoerd kan worden.

Konik, konikpaard, Slufter, Texel

Boswachtersblog.nl is een initiatief van [Staatsbosbeheer](#)

met vriendelijke groet,

Riena Tienkamp
hoofd Staatsbosbeheer Noord-Holland

mobiel art. 10 lid 2 sub e Wob
e-mail art. 10 lid 2 sub e Wob [@Staatsbosbeheer.nl](mailto: @Staatsbosbeheer.nl)

Van: Tienkamp, Riena

Verzonden: vrijdag 18 januari 2019 13:42

Aan art. 10 lid 2 sub e Wob

'Bestuurlijk assistent'

cc: art. 10 lid 2 sub e Wob

Onderwerp: RE: Konikpaarden

Dag allen,

Ter aanvulling bijgevoegd een link naar ons blog waarin we zeer regelmatig communiceren over ons werk op Texel.

Voor het geval u zich nog niet op het blog hebt geabonneerd: dit kan via het kopje "aanmelden" rechtsonder in het scherm bij het bericht.

<https://www.boswachtersblog.nl/texel/2019/01/15/20-konikpaarden-uit-oostvaardersveld-naar-de-slufter-op-texel/>

met vriendelijke groet,

Riena Tienkamp
hoofd Staatsbosbeheer Noord-Holland

mobiel art. 10 lid 2 sub e Wob
e-mail art. 10 lid 2 sub e Wob @Staatsbosbeheer.nl

Van: Tienkamp, Riena

Verzonden: vrijdag 18 januari 2019 12:43

Aan: 'Edo Kooiman' art. 10 lid 2 sub e Wob @texel.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @top-texel.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @justlaw.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @cs.com>; art. 10 lid 2 sub e Wob @ivn.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @texelmuseum.nl; Bestuurlijk assistent art. 10 lid 2 sub e Wob @texel.nl>

CC: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: Konikpaarden

Dag allen,

Uit de verschillende mails die (in cc) langs komen begrijp ik dat er wat onduidelijkheid is over ons besluit om onze collega's uit de nood te helpen door 20 Konikpaarden (tijdelijk) in de Slufter op te vangen. Ik merk dat er vooral ook vragen zijn waarom de schapen als begrazers verdwenen zijn en er wel Koniks komen. Hieronder een brede toelichting:

De schapen zijn verdwenen omdat door de successie in de Sluftervlakte de plantengroei steeds ruiger is geworden en grover werd dan schapen goed kunnen beïnvloeden. De overstap naar runderen, die vroeger agrarisch in het noorden van De Slufter hebben gelopen, viel met Piemontese niet goed uit, die bleken te zwaar en beschadigden de bodem te veel.

Omdat er een evaluatie van de begrazing op het programma staat is er daarna niet met lichtere runderen gestart. Als we toen geweten hadden dat die evaluatie pas nu gaat plaatsvinden hadden we waarschijnlijk anders beslist.

Begrazing staat zowel in het N2000 als ons beheerplan als maatregel. Er lag dus bij ons een begrazingsgebied leeg terwijl onze collega's in nood zitten. Bovendien geeft de ervaring met Exmoors van vergelijkbare maat aanleiding te verwachten dat dit goed kan. Daarom hebben we ons bereid verklaard om een deel van de Konikpaarden van het Oostvaardersveld over te nemen.

Het komend jaar gaan we aan de slag met een nieuw beheerplan voor 'Duinen van Texel'. Daarin wordt ook ons begrazingsbeleid bekeken en gezien welke type grazers in welke gebieden waardevol zijn. Daar nemen we ook de wens van velen in mee om schapen weer terug te zien in het Nationaal Park.

Verder ter verduidelijking omdat dit vaak verkeerd in de media wordt weergegeven. De Konikpaarden zijn niet afkomstig uit 'het wilde' Oostvaardersplassen, maar uit het Oostvaardersveld. Het Oostvaardersveld is een gebied dat ook toegankelijk is voor mensen en daar zijn de paarden dus aan gewend.

Het betreft een groep van 20 hengsten die in de Slufter alle ruimte moet kunnen vinden. De paarden komen niet in het struingebied, maar in het noordelijke deel. De hengsten kunnen als groep prima samenleven en de onderlinge dynamiek wordt niet verstoord zolang er geen merries zijn. Om te voorkomen dat paarden buiten het gebied komen is een raster passend gemaakt en staat er flink stroom op. Op basis van de ervaringen van onze collega's en onze ervaringen met de Exmoors maken we ons weinig zorgen. Maar natuurlijk zullen we in de komende tijd goed opletten of alles naar wens verloopt.

Mocht iemand nog vragen hebben schroom niet om mij daarover rechtstreeks te bellen of te mailen.

met vriendelijke groet,

Riena Tienkamp
hoofd Staatsbosbeheer Noord-Holland

mobiel [art. 10 lid 2 sub e Wob]
 e-mail [art. 10 lid 2 sub e Wob] @Staatsbosbeheer.nl

Van: Edo Kooiman [art. 10 lid 2 sub e Wob] @texel.nl]
Verzonden: donderdag 17 januari 2019 13:29
Aan: [art. 10 lid 2 sub e Wob] @top-texel.nl>; [art. 10 lid 2 sub e Wob] @justlaw.nl>
cc: [art. 10 lid 2 sub e Wob] @cs.com>; [art. 10 lid 2 sub e Wob] @ivn.nl>; Tienkamp, Riena
 [art. 10 lid 2 sub e Wob] @staatsbosbeheer.nl>; [art. 10 lid 2 sub e Wob] @texelsmuseum.nl; Bestuurlijk assistent
 [art. 10 lid 2 sub e Wob] @texel.nl>
Onderwerp: RE: Diversen

Dag allen,

Wellicht goed om te bespreken. De politiek heeft in januari nog niet vergaderd, daar is het nog betrekkelijk rustig. Wat ik in de wandelgangen hoor is dat mensen niet begrijpen waarom de schapen een aantal jaren geleden uit de Slufter moesten, terwijl deze bij Texel horen, en er nu wel paarden in gezet worden.

Met vriendelijke groet,

Edo Kooiman

wethouder

Bestuur

Gemeente Texel

.txl

Emmalaan 15	Postbus 200
1791 AT Den Burg	1790 AE DEN BURG
T 14 0222 (algemeen)	T
E gemeente@texel.nl	E [art. 10 lid 2 sub e Wob] @texel.nl

Van: [art. 10 lid 2 sub e Wob] @top-texel.nl]
Verzonden: donderdag 17 januari 2019 11:59
Aan: [art. 10 lid 2 sub e Wob]
CC: Edo Kooiman; [art. 10 lid 2 sub e Wob]; Tienkamp, Riena; [art. 10 lid 2 sub e Wob] @texelsmuseum.nl;
 Bestuurlijk assistent
Onderwerp: Re: Diversen

Dag [art. 10 lid 2]

We hebben al even contact gehad over het besluit van SBB konikpaarden in de Slufter te gaan zetten. ik heb een paar opmerkingen die ik met jou en de andere bestuursleden wil delen.

Uit mijn informatie maak ik op dat het voornemen om deze paarden in de Slufter te plaatsen bij een aantal mensen -van SBB maar ook daarbuiten- al ruim 1 1/2 maand bekend is. Op basis hiervan zou ik graag willen weten wat de redenen zijn om BOR en het bestuur van het NP vooralsnog niet in de besluitvorming

te hebben betrokken, terwijl dit wel mogelijk was. Daarnaast denk ik dat het ook nodig was en is om het NP in de besluitvorming te betrekken over het plaatsen van deze paarden -of andere dieren- in de Slufter -of welk ander NP gebied dan ook. Volgens mij heeft het NP namelijk een adviesmandaat hierop en ik pleit ervoor dat dit ook op de huidige situatie wordt toegepast.

inhoudelijk: ik heb veel vragen ontvangen/gehoord/gezien: over vertrapping, over beheer van de diereengroep, over het afbreukrisico's van het beheer enzovoort.

op basis hiervan lijkt het mij nodig dat het NP bestuur zich op korte termijn over al deze vragen buigt en een advies geeft over het voornemen van SBB!

graag jullie reacties.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Ledenorganisatie TOP

Postbus 155, 1790 AD Den Burg

art. 10 lid 2 sub e Wob

<http://www.top-texel.nl>

Volg ons op Twitter

Op 15 jan. 2019, om 20:08 heeft **art. 10 lid 2 sub e Wob** het volgende geschreven:

Beste allemaal,

Ik had jullie begin volgende week allemaal graag even gemaïld met een Nieuwjaarsbericht, de notulen van december, wat opmerkingen en vragen over MSC en Texel, maar dat is er even bij in geschoten:

art. 10 lid 1 sub d Wob

Allen dan nu toch ook een heel goed en vooral gezond en natuurlijk 2019 gewenst!

Over MSC:

Over de secretaris:

Over de Konikpaarden in de Slufter:

Waarom ik nu toch vanavond al in de pen klim is om even centraal te hebben en krijgen (Riena?) waar de 'Konikpaarden in de Slufter' actie vandaan komt en waarom wij hier als bestuur van het NP niet in zijn meegenomen. Ik heb alleen een 'fait accompli' bericht gehad vanuit SBB aan BOR. En de eerste discussies en zorgen (o.a. vanuit BOR) komen mijn kant op.

Ik krijg er een beetje het gevoel bij: er zijn SBB paarden over uit de Oostvaardersplassen, die moeten snel herplaatst, dat kan (ook) in de Slufter.

Voordat één van ons hierop reageert (in of buiten de media – ik krijg ook al vragen uit verschillende hoeken en stel voor dat we vooralsnog doorverwijzen naar SBB), Riena kun je ons svp hierop updaten? Zo nodig vertrouwelijk. Wat is het echte 'waarom', voor hoe lang en waarom zo buiten het (bestuur van het) NP om, zijn voor mij de belangrijkste vragen voor nu.

Hartelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

DISCLAIMER

De gemeente Texel sluit elke aansprakelijkheid uit in verband met het niet juist, onvolledig of niet tijdig overkomen van de informatie in deze e-mail.

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Indien dit bericht niet voor u bestemd is, verzoeken wij u dit onmiddellijk aan ons te melden en de inhoud van het bericht te vernietigen.

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 28 januari 2019 10:21
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
CC: SBB Info staatsbosbeheer.nl
Onderwerp: RE: Koniksparden in De Slufter

Geachte heer art. 10 lid 2 sub e Wob

Jammer genoeg is de velduil al sinds jaren nauwelijks meer als broedvogel op Texel aanwezig. In de omgeving van De Slufter zijn de Duinen rond De Hanenplas het gebied waar nog wel eens een velduil wil broeden. Om die reden vind voor de zekerheid in dat gebied geen zomer begrazing plaats.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob boswachter Staatsbosbeheer Texel
Molenstraat 83
1791DK Den Burg
art. 10 lid 2 sub e Wob
texel@Staatsbosbeheer.nl

weblog: boswachtersblog.nl/texel
twitter: @boswachter art. 10 lid

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: vrijdag 25 januari 2019 15:55
Aan: SBB Contact <contact@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: Koniksparden in De Slufter

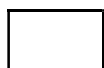
L.S.

U bent zeer tevreden met twintig koninksparden in De Slufter op Texel.

Ik vraag mij af is er ook gekeken wat dat voor de grond broedende vogels betekent zoals de velduil? In de Bollenkamer zijn indertijd ook paarden en koeien toegelaten en daar is de velduil verdwenen. Een paard of een koe kijkt namelijk niet waar hij of zij loopt.

Ik hoop dat er in De Slufter studie is gedaan naar bijvoorbeeld het effect op de velduil, een grondbroeder zoals u weet, en wat de paarden betekenen voor de nesten van de velduil.

Vr. groet,
art. 10 lid 2 sub e Wob
art. 10 lid 2 sub e Wob

Virusvrij. www.avast.com

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 17 december 2018 22:44
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: Re: 2018-12-17 beheeroverleg Texel.docx

art. 10 lid 2 sub e Wob kent de Slufter ook op zn duimpje en heeft met mij in die tijd samen daar de vogelwacht gedraaid. art. 10 lid 2 sub e Wob ik snap dat er soms andere zwaarwegende belangen zijn, maar de Slufter zou m.i. wel een hele beroerde keuze zijn- wellicht nog ander gebied op texel. Bedankt vr je snelle reactie.

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Datum: 17-12-18 21:53 (GMT+01:00)
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: RE: 2018-12-17 beheeroverleg Texel.docx

Ha art. 10 lid 2

Hmm, dat is nog wel een duidelijk signaal. Dat zou ik jammer vinden als het die impact heeft.

Ik vaar in deze voor een groot deel op de kennis/ervaring art. 10 lid 2 sub e Wob. Vandaag hebben we het er nog een keer over gehad. art. 10 lid 2 sub e Wob had ook nog gekeken naar het gewicht van die paarden en we hebben geconcludeerd dat het er max ongeveer 20 moesten zijn.

We hebben geen rapport, maar ik ga het nog wel even zelf navragen bij die ervaringsdeskundige.

In ieder geval dank je wel voor het meedenken.

Groet,

art. 10 lid 2

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 17 december 2018 17:18
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: Re: 2018-12-17 beheeroverleg Texel.docx

Hoi art. 10 lid 2 sub e Wob Koniks in de Slufter/jaarrond....(opnieuw?) een hele grote beheersfout.....Slufter is het allerbeste reproductiegebied van de eidereend in nederland....ik heb met eigen ogen gezien wat de runderen teweeg brachten onder deze vogels in 'mijn' gebied- toen ik zomers nog vogelwachter was in de Slufter. Maar er zal vast wel een prachtig rapport gemaakt/opgediept worden dat de invloed marginaal is. Zou heel erg jammer zijn. art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
Datum: 17-12-18 16:19 (GMT+01:00)
Aan: Dist Beheereenheid Texel art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: 2018-12-17 beheeroverleg Texel.docx

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 28 januari 2019 10:13
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: RE: Konikpaarden

Geachte art. 10 lid 2 sub e Wob

Paarden als begrazers of weiders in zilte graslanden is niet uniek. Dit gebeurt ook op de kwelders langs het vasteland in het Waddengebied. Wel is dit zomer beweiding, maar deze dieren kunnen dan ook niet op eigen gelegenheid de kwelder af zoals de dieren in De Slufter wel op verschillende plaatsen het omringende duin in kunnen.

Er is in het gebied op verschillende plaatsen permanent zoet drinkwater aanwezig, het grootste deel van het jaar is ook op de overgang van duin naar kwelder zoet kwelwater te vinden en na regen is er nog meer te vinden. Mocht de komende zomer extreem droog worden dan wordt zonodig water aangevoerd.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob boswachter Staatsbosbeheer Texel Molenstraat 83 1791DK Den Burg
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 texel@Staatsbosbeheer.nl

weblog: boswachtersblog.nl/texel
 twitter: @boswachter art. 10 lid 2 sub e Wob

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: SBB Texel
 Verzonden: maandag 28 januari 2019 09:16
 Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
 Onderwerp: FW: Konikpaarden

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
 Verzonden: zaterdag 26 januari 2019 03:42
 Aan: SBB Texel <texel@staatsbosbeheer.nl>
 Onderwerp: Konikpaarden

Geachte boswachters,

Met gemengde gevoelens (bezorgdheid en vragen) volgde ik de afgelopen dagen de komst van de 20 hengsten in de Slufter.

In een van de artikelen hierover in de TC las ik: "Navraag bij een deskundige leert dat paarden in een verzilt gebied niet per se een goede combi zijn". Mag ik vragen wat u dan toch heeft doen besluiten de paarden te laten komen?

Naast het feit 20 hengsten bij elkaar (welliswaar in een betrekkelijk groot gebied) misschien gevechten zal gaan opleveren, vraag ik me helemaal af hoe de dieren aan (zoet) drinkwater kunnen komen.

Ik hoop echt dat u mijn vragen serieus wilt nemen, mijn zorgen weg kunt nemen en dat het verblijf van de paarden in de Slufter een succes zal worden.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Verstuurd vanaf mijn iPad

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: woensdag 23 januari 2019 12:59
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: RE: Konikpaarden naar de Slufter

Laatste nieuws, het wordt boot 14.30

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob boswachter Staatsbosbeheer Texel
 Molenstraat 83
 1791DK Den Burg
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.wob@staatsbosbeheer.nl)

weblog: boswachtersblog.nl/texel
 twitter: @boswachter art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: woensdag 23 januari 2019 12:32
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: Re: Konikpaarden naar de Slufter

Hallo art. 10 lid 2 sub e Wob

Komen ze met de boot van 12;30?

Groet art. 10 lid 2 sub e Wob

Op wo 23 jan. 2019 om 08:13 schreef art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.wob@staatsbosbeheer.nl)>

Doe ik. Krimweg halverwege het deel in de duinen.

Vriendelijke groet art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Datum: 23-01-19 08:10 (GMT+01:00)
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.wob@staatsbosbeheer.nl)>
Onderwerp: Re: Konikpaarden naar de Slufter

Bedankt art. 10 lid 2 sub e Wob

Kun je laten weten wat het straks definitief wordt?

En waar kunne we afspreken?

Met vriendelijke groet

art. 10 lid 2 sub e Wob

Op di 22 jan. 2019 om 16:43 schreef art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

Beste art. 10 lid 2 sub e Wob

Deze tijden niet publiceren svp.

De huidige verwachting is op zijn vroegst 12.30 boot, een boot later is waarschijnlijker.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob, boswachter Staatsbosbeheer Texel

Molenstraat 83

1791DK Den Burg

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl

weblog: boswachtersblog.nl/texel

twitter: @boswachter art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: dinsdag 22 januari 2019 15:32

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10lid2sube@staatsbosbeheer.nl)>
Onderwerp: Re: Konikpaarden naar de Slufter

Beste art. 10 lid 2

Is er al meer bekend over de komst van de konikpaarden?

Groet art. 10 lid 2 sub e Wob

Nh nieuws

art. 10 lid 2 sub e Wob

Op ma 21 jan. 2019 om 16:45 schreef art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10lid2sube@staatsbosbeheer.nl)>

Het wordt waarschijnlijk woensdag volgens de laatste berichten,

Groet, art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 21 januari 2019 16:24

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10lid2sube@staatsbosbeheer.nl)>
Onderwerp: Re: Konikpaarden naar de Slufter

Dank voor je bericht art. 10 lid 2 sub e Wob

Groet art. 10 lid 2 sub e Wob

Op ma 21 jan. 2019 om 13:39 schreef art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

Morgen nog geen koniks naar Texel

Vriendelijke groet art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Datum: 21-01-19 09:03 (GMT+01:00)

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: Re: Konikpaarden naar de Slufter

Beste art. 10 lid 2

Dank je voor je bericht. Ik hoor van je.

Groet

art. 10 lid 2

Op ma 21 jan. 2019 om 07:51 schreef art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

Beste art. 10 lid 2 sub e

Ik verwacht vandaag meer te weten te komen, dan laat ik je weten wat er mogelijk is.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob, boswachter Staatsbosbeheer Texel

Molenstraat 83

1791DK Den Burg

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.wob@staatsbosbeheer.nl)

weblog: boswachtersblog.nl/texel

twitter: @boswachter art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: vrijdag 18 januari 2019 10:38

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.wob@staatsbosbeheer.nl)>

Onderwerp: Konikpaarden naar de Slufter

Beste art. 10 lid 2 sub e Wob

We hebben elkaar een half jaar geleden gesproken in de Slufter in verband met het toenemend aantal toeristen op Texel en de mogelijke druk op de natuurgebieden.

Sinds november maak ik reportages voor NH onder de naam Onze man op Texel. Nu heb ik natuurlijk gelezen dat er 20 Konikpaarden naar de Slufter komen. Graag zou ik daar een reportage over maken als ze losgelaten worden.

Heb net een collega van je gesproken en die zei dat ze mogelijk dinsdag al komen. Zou je mij op de hoogte willen houden wanneer precies de paarden komen? dan neem ik graag dezelfde boot en wil natuurlijk heel graag bij het loslaten van de paarden zijn.

Bedankt al vast.

Met vriendelijke groet

Disclaimer [Nederlands](#) [English](#)

Disclaimer [Nederlands](#) [English](#)

Disclaimer [Nederlands](#) [English](#)

Disclaimer [Nederlands](#) [English](#)

Disclaimer [Nederlands](#) [English](#)

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: dinsdag 8 januari 2019 08:50
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: FW: planning vangen en transporteren paarden Oostvaardersveld

Urgentie: Hoog

Ter info

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: dinsdag 8 januari 2019 08:41
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
cc: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: planning vangen en transporteren paarden Oostvaardersveld
Urgentie: Hoog

Dag: art. 10 lid 2 sub e Wob

We hebben gisteren de planning voor het vangen van de paarden uit het Oostvaardersveld doorgenomen. Die ziet er als volgt uit:
 Deze week: vangweide en vangkraal klaarmaken en transport aanbesteden.
 Zodra (een groot deel van) de paarden op de vangweide staan, wordt deze dichtgemaakt. (dit weekend of begin volgende week)

Als dit gelukt is:

Woensdag 16 januari chippen

Donderdag 17 en vrijdag 18 eerste vervoer.

We kunnen eerst Lauwersmeer doen en de verplaatsing binnen ons eigen gebied.

Texel komt als laatste aanbod, afhankelijk van hoe snel het raster gereed is. art. 10 lid 2 sub e Wob gaf gisteren aan een kleine twee weken. Ik ga er dan vanuit dat ma 21 of di 22 jan de paarden Texel kunnen. Ze kunnen evt nog een paar dagen langer op de vangweide staan als het moet art. 10 lid 2 sub e Wob we horen graag zsm of we hier vanuit kunnen gaan voor nu. De paarden worden gechipt en voorzien van een paspoort. Eigenaar is SBB (landelijk). (niet Free nature). Eea is natuurlijk afhankelijk van het weer en de medewerking van de paarden ;-)

Coördinator van de uitvoering is art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob boswachter publiek, heeft contact gehad met de boswachters publiek van jullie om communicatie voor te bereiden. Ik ga er daarmee vanuit dat ook de voorbereiding van de communicatie op schema ligt. Wij krijgen vaak de vraag naar welke gebieden ze gaan, maar dat hebben we nog niet naar buiten gebracht. Zodra jullie daar 'klaar voor zijn' horen we dat graag zodat we dat kunnen gaan communiceren. Tot zover. Mochten jullie vragen/ opmerkingen enz hebben, schroom niet om te bellen/ mailen/ appen.

Vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Gebiedsmanager Oostvaardersplassen

Staatsbosbeheer

Flevoland | Kitsweg 1 | 8218 AA Lelystad

M art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl

www.staatsbosbeheer.nl | www.boswachtersblog.nl/oostvaardersplassen

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: dinsdag 22 januari 2019 11:21
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob '@freenature.eu'
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: koniks naar texel

Dag art. 10 lid 2 sub e Wob

Ik mag jullie ontvangst morgen coördineren.

Kunnen de koniks na het lossen direct vrij het gebied in of moeten ze zoals in de Lauwersmeer eerst worden opgevangen? Zo ja dan moeten wij dan een tijdelijke kraal regelen of hebben jullie die bij je?

RTVNH (TV) en NHD (krant) zullen het loslaten vastleggen.

Wat is de drinkwater behoefte van koniks? Exmoors negeren open gehakte poelen en scharrelen hun vocht elders bij elkaar, doen koniks dit ook of is hakken wel noodzakelijk?

Hoeveel hulp hebben jullie nodig bij het loslaten?

Is er al een planning van de aankomst? De boten vertrekken om x.30uur uit Den Helder en vertrekken om het uur.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob, boswachter Staatsbosbeheer Texel

Molenstraat 83
1791DK Den Burg

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob [@staatsbosbeheer.nl](mailto:art.10.lid.2.sub.e.wob@staatsbosbeheer.nl)

weblog: boswachtersblog.nl/texel

twitter: @boswachter art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: vrijdag 11 januari 2019 11:56
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: Fwd: Vraag en antwoord konikspaarden
Bijlagen: QA Koniks OVP naar Lauwersmeer_Texel_2019_DEF_02.docx

Beste art. 10 lid 2 sub e Wob

Bijgaand, na overleg met teamleider art. 10 lid 2 sub e Wob onze reactie op de vragen en antwoorden t.a.v. de tijdelijke verplaatsing van Koniks naar Texel.

Vriendelijke groet art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Datum: 11-01-19 11:49 (GMT+01:00)
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: Vraag en antwoord konikspaarden

Vraag en antwoord verplaatsing deel koniks Oostvaardersveld naar Lauwersmeer

10 januari 2019 [art. 10 lid 2 sub e Wob](#), versie 02

Do's en dont's voor de communicatie

- Niet primair spreken over tijdelijke opvang of tussenoplossing. Gebruik de term 'nieuw(e) leefgebied(en)'. Duidelijk is dat er in beide nieuwe leefgebieden na een jaar wordt gekeken naar hun verdere inzet. (We lopen daar nu niet op vooruit, maar het kan resulteren in een ander gebied of slacht).
- Niet uitstralen dat Texel en Lauwersmeer alleen een probleem van de Oostvaardersplassen oplossen. Beter is: er is in beide gebieden ruimte is om grazers te ontvangen. In beide gebieden worden ze in lijn met de gebiedsdoelen ingezet als middel om variatie in de vegetatie te kunnen krijgen.
- Misschien niet in de kop maar wel in de verdere inhoud van de communicatie over Texel moet duidelijk zijn dat plaatsing op Texel tijdelijk is en dat de hele begrazing in de Duinen van Texel geëvalueerd gaat worden en dat nabespreking van deze evaluatie in het bijzonder binnen het verband van het Nationaal Park Duinen van Texel keuzes gemaakt gaan worden over hope en waarmee begrazing in de toekomst als beheersinstrument gebruikt gaat worden.
- Niet over 'vee' spreken, maar over vrij levende gehouden kuddes paarden in een groot natuurgebied die helpen om variatie te krijgen in de vegetatie.
- De respectievelijke beheerplannen voor de gebieden zijn leidend; begrazing is een reguliere beheermaatregel.
- Altijd vermelden hoe groot de gebieden zijn, dat er voldoende voedsel aanwezig is en dat er indien noodzakelijk wordt bijgevoerd.

Met opmerkingen [art. 10 lid 2](#) Voor Texel is er wel degelijk sprake dat tijdelijke opvang wordt geboden om collega's uit de brand te helpen.

Over de verplaatsing

Waarom moeten koniks weg uit Oostvaardersveld (Oostvaardersplassengebied)?

Er lopen nu ruim 90 konikpaarden in een afwisselend gebied van ongeveer 100 hectare. Daarmee is de draagkracht van het Oostvaardersveld bereikt. Dit betekent dat dit het maximale aantal paarden is dat daar onder normale omstandigheden kan leven. De keuze is dan: ofwel bijvoeren of een aantal dieren verplaatsen naar andere natuurgebieden. We hebben gekozen voor het laatste. Slacht is een uiterste terugvaloptie als herplaatsen onmogelijk is.

Waarom krijgen de koniks in het Oostvaardersveld nu prioriteit boven de koniks in de Oostvaardersplassen terwijl ze niet onder de adviezen van het rapport van v. Geel vallen?

In beide gebieden wordt gewerkt aan de balans tussen de landschappelijke variatie en de omvang van de kuddes. Daarnaast wordt het aantal dieren afgestemd op de hoeveelheid voedsel, zodat de grazers er jaarrond kunnen verblijven zonder dat bijvoeren nodig is.

Voor de gehouden dieren in het Oostvaardersveld, een kleiner gebied hebben we de grens voor het aantal dieren bereikt en was het wat eenvoudiger om snel actie te ondernemen. Een deel van de koniks in de Oostvaardersplassen wordt eveneens, voor het eind van de winter verplaatst.

Waarom is in het Oostvaardersveld gekozen voor verplaatsing en niet voor slacht zoals dat bij gehouden dieren gebruikelijk is?

Herplaatsen in andere natuurgebieden heeft in dit geval onze voorkeur indien er gebieden gevonden kunnen worden waar begrazing passend is bij de doelstelling. Staatsbosbeheer heeft zulke gebieden, de Lauwersmeer en de Slufter.

Worden alle paarden verplaatst?

Om de afwisseling van open terrein en opgaande begroeiing in het terrein te houden, blijft enige vorm van begrazing in het Oostvaardersveld noodzakelijk. Daarom blijven er 30 paarden in het Oostvaardersveld achter. Van deze dieren gaat een deel naar het noordelijk deel van het Oostvaardersveld. Dit deel groeit snel dicht en begrazing zou helpen om de variatie in het landschap te krijgen.

Waar gaan de paarden naartoe?

Een groep van 20 vrijgezelle volwassen hengsten verhuist naar Texel. Circa 40 hengsten, merries en veulens in verschillende familiegroepen verhuizen naar de Lauwersmeer en krijgen daar in eerste instantie een eigen leefgebied.

Hoe gaat de selectie in het werk?

De samenstelling van de familiegroepen is de afgelopen maanden intensief in kaart gebracht. De totale kudde bestaat nu uit ongeveer 20 volwassen vrijgezelle hengsten en 70 paarden (hengsten, merries en veulens) in verschillende familiegroepen. Van deze familiegroepen wordt een aantal geheel verplaatst naar hun nieuwe leefgebied.

Hoe gaat het vangen van de koniks in zijn werk?

In het Oostvaardersveld is op een van de schiereilandjes een vangweide ingericht (ongeveer 15 ha) en een tijdelijke vangkraal opgebouwd. Zodra (een groot deel van) de paarden op de vangweide staat wordt deze dichtgemaakt en worden de familiegroepen gescheiden. Deze plek is bereikbaar met een vrachtwagen waarmee de paarden vervoerd zullen worden.

Er zit een wachttijd tussen chippen en het ophalen van de paspoorten van 1 dag. Het is onwenselijk om de dieren die dag in de kraal door te laten brengen. Er is aan de NVWA gevraagd of hier oplossingen voor te bedenken zijn. Dit is niet het geval. De dieren zullen dus één dag in de kraal moeten blijven.

Hoe gaat het transport in zijn werk?

Per rit worden niet meer dan 30 dieren vervoerd. Uitgangspunt voor het transport is het voorkomen van stress bij de dieren art. 10 lid 2 sub e **wat is te zeggen over maatregelen voor dit doel?**, bv. verdoven? Als de voorbereidingen lukken zal het eerste transport in week 3 plaatsvinden. Als eerste worden de paarden binnen het Oostvaardersveld en naar de Lauwersmeer verplaatst. Daarna komt Texel aan de orde in week 4, afhankelijk van de stand van de praktische voorbereidingen.

Het nieuwe leefgebied in het Lauwersmeer is goed bereikbaar met de vrachtwagen waarmee de paarden vervoerd zullen worden. We willen dat met zo weinig mogelijk stress laten verlopen. Dat is ook de reden waarom we de exacte datum niet communiceren.

Is er veterinaire controle?

Voor, tijdens en na de vangactie in het Oostvaardersveld zullen er dierenartsen aanwezig zijn om de dieren te monitoren. Alle dieren die verplaatst worden ondergaan een **medische controle**, worden gechipt en krijgen een paspoort.

Met opmerkingen art. 10 lid 2 sub e Wob: Ook mestonderzoek? Daarom is wel gevraagd vanuit Lauwersmeer.

Worden ook drachtige merries vervoerd?

Het is aan de dierenarts om te bepalen of een drachtige merrie (net als alle andere dieren overigens) vervoerd kan worden. In het eindstadium van de dracht zal de merrie niet vervoerd worden.

Er is ook overleg met de dierenarts van het Lauwersmeer (en van Texel?) over de koniks. Bij aankomst in het nieuwe leefgebied in het Lauwersmeer is ook controle door de dierenarts.

Wat is de rol van FREE?

FREE Nature is verantwoordelijk voor de hele vangactie en ondersteunt het beheerteam in het Oostvaardersplassengebied met het beheer van de paarden, o.a. met een nazorgtraject art. 10 lid 2 sub e **wat houdt dat in?** Na aankomst van de Konikpaarden in de Lauwersmeer zal de kuddebeheerder van Lauwersmeer de taken van Free overnemen.

Wie wordt eigenaar van de paarden?

Staatsbosbeheer blijft eigenaar. (dus niet Stichting FREE Nature).

Kunnen de koniks in hun nieuwe leefgebieden blijven?

Periodiek wordt de vegetatieontwikkeling in samenhang met de omvang en samenstelling van de kuddes geëvalueerd. Op basis hiervan worden besluiten genomen over het verdere verblijf van de dieren in de nieuwe leefgebieden.

Over de nieuwe leefgebieden

Hoe groot zijn de nieuwe leefgebieden waar de koniks naartoe gaan?

Lauwersmeer: ??

Slufter: 350 ha.

Met opmerkingen Weet ik niet, zoek ik uit

Worden de koniks uit het Oostvaardersveld geplaatst bij de kudde van het Lauwersmeer?

Nee. De koniks uit het Oostvaardersveld krijgen in eerste instantie een eigen begrazingsgebied in het Lauwersmeer. Er staat veel (gras)vegetatie, genoeg voor 40 koniks.

Zo krijgen de koniks uit het Oostvaardersplassen de tijd om te wennen in hun nieuwe leefgebied. We kijken hoe ze reageren op de terreinomstandigheden. In het Lauwersmeer willen we geen aparte kudde houden. Dus komend jaar gaan kijken we of en hoe de koniks kunnen integreren in de bestaande kudde.

Als ze niet of maar deels kunnen integreren nemen we wel de tijd om de kudde af te romen (zo'n 3 jaar). We nemen dan maatregelen om te zorgen dat er geen verjonging meer plaats vindt (dus hengsten eruit), de populatie in evenwicht blijft en passend bij de terreinomstandigheden.

Zijn de nieuwe leefgebieden voor de koniks toegankelijk voor het publiek?

Lauwersmeer: Ja, begrazingsgebied ligt aan openbare weg (verbinding tussen Zoutkamp (provincie Groningen) en Dokkumer Nieuwe Zijlen (provincie Fryslân), direct grenzend aan gebied is openbare Pplaats. Er loopt een wandelroute doorheen naar een uitkijkpunt en ook een fietspad.

Slufter: Ja, via recreatief toegankelijke paden, jaarrond of buiten het broedseizoen en tijdens excursies.

Hoe is de veterinaire begeleiding van de koniks in de nieuwe leefgebieden geregeld?

Lauwersmeer: elke twee weken controleert de dierenarts de kuddes. Hij adviseert ook over bijvoeren en verplaatsen van de dieren.

Lauwersmeer: in de winterperiode (feb-mrt) controleert de dierenarts de kuddes elke twee weken. bepaalt samen met de kuddebeheerder of bijvoeren wenselijk is maar ook wanneer er weer het bijvoeren weer kan worden beëindigd.

Slufter: 2 à 3 keer per week wordt de kudde geïnspecteerd. Indien nodig wordt een dierenarts ingeschakeld.

Is er beschutting in de nieuwe leefgebieden?

Lauwersmeer: nee; de soorten grazers zijn geselecteerd op hun vermogen met alle weersomstandigheden om te kunnen gaan. Daarnaast zijn bijvoeren en verplaatsen i.v.m. te natte omstandigheden reguliere activiteiten in het kader van dierenwelzijn.

Slufter: Bij ruig weer en/of hoge waterstand kunnen de dieren beschutting zoeken in de duinen.

Worden de koniks in de nieuwe leefgebieden bijgevoerd?

Lauwersmeer: Op dit moment niet nodig. Er staat voldoende gras en vegetatie (dit deel van begrazingsgebied is vanaf zomer afgesloten middels raster). Mochten de omstandigheden veranderen dan wel (op grond van de periodieke veterinaire controle). We hebben 200 balen extra schraal gras beschikbaar (ten opzichte van de normale hoeveelheid voor de huidige kudde).

Slufter: Het aantal dieren maakt dit naar verwachting op basis van de ervaring op andere plaatsen in de Duinen van Texel niet nodig. Zouden zich extreme omstandigheden voordoen waardoor wel voedseltekort ontstaat, dan wordt er bijgevoerd.

Hoe groot zijn de bestaande kuddes in de nieuwe leefgebieden nu?

Lauwersmeer: 260 koniks en 550 hooglanders

Slufter: N.V.T.

Waarom Lauwersmeer?

Kenmerkend voor NP Lauwersmeer is het open en uitgestrekte landschap. Het gebied heeft de neiging steeds verder vol te groeien met struiken en bomen. Dit zou uiteindelijk resulteren in één groot moerasbos, waarbij voor vele soorten die er nu voorkomen geen plaats meer is. Dat willen we graag voorkomen.

Om die reden hebben we grote grazers uitgezet: Schotse hooglanders en koniks. Met deze 'natuurlijke' beheermethode proberen we de verdere verruiging en verbossing van het gebied tegen te gaan. Het mooie

van deze dieren is dat ze zich jaarrond prima kunnen redden in het gebied. Elke winter worden de dieren bijgevoerd. De ene winter langer dan de andere. In de zomermaanden krijgen de koniks en Schotse hooglanders in andere begrazingseenheden versterking van paarden en vee van boeren uit de omgeving. Dit alles met als doel het afwisselende (half) open landschap te behouden. Een extra groep koniks is een goede aanvulling op de bestaande situatie. Later in het jaar gaan we bekijken wat de definitieve oplossing wordt. Dit zal niet concurreren met de pachters.

Waarom Texel?

De Slufter is onderdeel van een N2000 gebied. Begrazing is daar een gebruikelijke beheermethode. Het gebied biedt hoogwater opvangplekken. Er hebben al eerder [Piemontese runderen en schapen gelopen/begraasd o.a. als laatste met Piemonte runderen](#); de runderen bleken echter [te groot en te zwaar voor dit gebied](#). Konikpaarden zijn wat gewicht betreft vergelijkbaar met de Exmoorpony's die al jaren met succes in De Bollekamer en De Geul voor een deel van de begrazing zorgen. Nu er in de Slufter even geen dieren lopen leent het gebied zich goed voor een groep die uitsluitend uit volwassen hengsten bestaat. Plaatsing van deze groep in een gemengde kudde is ongewenst i.v.m. de voortplanting. [Dee inzet van de koniks wordt na het broedseizoen geëvalueerd met nu aanwezige gegevens. Mocht hier uit naar voren komen dat in De Slufter \(mede\) begrazing met paarden gewenst is, dan wordt vervolgens gekeken naar het soort. Koniks kunnen dan een optie worden. Ook het gedrag t.o.v. recreanten wordt hierbij meegenomen. In 2019 evalueert Staatsbosbeheer de begrazing in de Duinen van Texel. Op basis van deze evaluatie wordt bekeken of en hoe de begrazing in de Duinen van Texel moet worden aangepast. \(waar wel/niet begrazen; welke periode van het jaar; hoe extensief, welk soort dieren en dan welk ras\) Dit is onderdeel van de actualisering van het beheerplan. De uitkomst van de evaluatie wordt besproken binnen het Nationaal Park Duinen van Texel, zodat dit overlegorgaan advies kan uitbrengen over het vervolg van het gebruik van begrazing als beheerinstrument. Voor het geheel van het betrekken van de omgeving bij de planvorming van het beheerplan, waar begrazing een onderdeel van is, moet nog een plan worden gemaakt. Er is contact met andere bij het gebied betrokken partijen die met vergelijkbare planvorming bezig zijn waar betrokkenheid van de omgeving wenselijk is. In de tussentijd geeft de aanwezigheid van een begrazingsgebied zonder grazers de ruimte om collega's met een overschot aan dieren aan een uitwijkplaats te helpen.](#)

Met opmerkingen art. 10 lid 2 Ook wanneer uit de evaluatie zou blijken dat in De Slufter begrazing (mede) met paarden het meest wenselijk is en dat koniks dan het/een geschikte ras zijn dan is het niet automatisch zo dat deze dieren kunnen blijven. Tot nu toe is de lijn dat we op Texel als Staatsbosbeheer geen in eigendom willen. De nieuwe uitvoerder moet dan deze kudde over willen nemen. Daar kan dan uiteraard best op worden aangedrongen.

Achtergrondinformatie

Lauwersmeer:

Nationaal Park Lauwersmeer, wat maakt het gebied zo bijzonder?

In vroegere tijden stroomden zoet en zout water in elkaar over in de Lauwerszee. Angst voor overstromingen leidde in 1969 tot de bouw van een dam. Lauwerszee werd Lauwersmeer. Op de vroegere zeebodem ontstond een prachtig nieuw open en uitgestrekt landschap. Nationaal Park Lauwersmeer, aan de grens van Werelderfgoed Waddenzee, is één van de belangrijkste vogelgebieden van West-Europa. Het is een onmisbare schakel in de vogeltrek; een massale vogelverhuizing in het voor- en najaar. Miljoenen vogels reizen dan vele duizenden kilometers van hun broedgebied naar de overwinteringsgebieden of andersom. Het gebied is een vogelparadijs op vroegere zeebodem.

Wat houdt het beheer van de grote grazers in?

De kudde grote grazers, waaronder de koniks vallen, is een gehouden kudde. Dat betekent dat we beheer uitvoeren op het aantal koniks, de gezondheid en vitaliteit en de samenstelling van de kudde naar geslacht en leeftijd. De kudde wordt goed in de gaten houden, zodat waar nodig op tijd de dierenarts ingeschakeld kan worden.

Waarom zijn de dieren in de winter magerder dan in de zomer?

Dat is een natuurlijk proces. De natuur heeft het slim bedacht. Ieder dier heeft zijn eigen strategie om te overleven. In de winter verbruiken de dieren hun vetreserves die ze in het zomer en najaar hebben opgebouwd.

Wat gebeurt er met dode dieren? Blijven er dode dieren in het gebied liggen?

Het kan voorkomen dat een grote grazer dood gaat in gebied. De kadavers van de koniks en Schotse hooglanders worden opgehaald door Rendac. Als een grote grazer dood gaat op een plek waar we niet bij kunnen blijft het liggen en dient het als voedsel voor een hele reeks dieren. Naast een heleboel kleine insecten, profiteren bijvoorbeeld ook de zeearend, vos en raaf van de kadavers.

Het kan voorkomen dat een grote grazer dood gaat in gebied. De kadavers van de koniks en Schotse hooglanders worden opgehaald door Rendac. In het uitzonderlijke geval dat een grote grazer dood gaat op een plek waar we niet bij kunnen of het dier onvindbaar is, blijft het kadaver liggen en dient het als voedsel voor een hele reeks dieren. Naast een heleboel kleine insecten, profiteren bijvoorbeeld ook de zeearend, vos en raaf van de kadavers.

Hoe lang blijft een kadaver liggen?

Dat hangt af van verschillende factoren, zoals temperatuur, vocht, zonlicht, en zichtbaarheid. Als het vriest, blijft een kadaver natuurlijk lang intact. Als het warm en vochtig is, kan een kadaver binnen een paar dagen zijn verdwenen. Het is dan weer helemaal opgenomen in de voedselketen. Alleen de botten worden langzamer afgebroken, maar ook die verdwijnen uiteindelijk.

De Slufter:

Wat zijn de ervaringen met de combinatie van publiek en begrazing?

Doordat het gaat om dieren die gewend zijn dat hun gebied door mensen wordt bezocht en doordat de dieren ruim voor het begin van het broedseizoen gebracht is de hengstengroep passend voor het gebied. Toegankelijkheid: aan de rand van het te begrazen gebied loopt een permanent wandelpad vanaf het Diepe Gat bij de Oorsprongweg naar het struingebied. Buiten het broedseizoen loopt er een wandelpad vanaf het parkeerterrein P28 naar de monding van De Slufter. Uiteraard is het ook bij de grazers belangrijk dat bezoekers dieren niet voeren of aanhalen. Dit leidt tot bedelgedrag waar andere bezoekers niet gediend van zijn. Voor de dieren is het in twee opzichten ongezond; vreemd voedsel kan de vertering van het gewone voedsel negatief beïnvloeden en hinderlijk bedelen kan verwijderen van dieren noodzakelijk maken. De Slufter biedt ruimte voor begrazing en heeft eerder al begrazing gehad. Om te zien of de koniks de juiste grazers voor het gebied zijn zal een evaluatie plaatsvinden. Hieruit volgen nadere beslissingen over de inzet van de koniks.

Grazers in relatie tot broedvogels?

Voor De Slufter is het goed dat de koniks ruim voor het broedseizoen komen. Op het moment dat de broedvogels terug komen hebben de paarden het gebied al goed kunnen verkennen (waarvoor ze veel heen en weer lopen) en de broedvogels krijgen niet met een verrassing te maken terwijl ze al begonnen zijn met een nest aan te leggen.

art. 10 lid 2 sub e Wob

Onderwerp:

RE: Q&A verplaatsing koniks en bekendmaking morgen om 13 uur

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob**Verzonden:** maandag 14 januari 2019 12:32**Aan:** art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>**CC:** art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>**Onderwerp:** Q&A verplaatsing koniks en bekendmaking morgen om 13 uur

Dag allemaal,

art. 10 lid 2 sub e Wob is door ziekte geveld dus ik spring even in. Dank voor jullie opmerkingen. Ik heb art. 10 lid 2 sub e Wob gesproken: er is mestonderzoek uitgevoerd. Ik maak van deze Q7A een definitieve versie. En ook een nieuwsberichtje met bekendmaking van de locaties van. **Dat bericht wil ik morgen in de maandrapportage van de Oostvaardersplassen zetten, ik wil die om 13 uur uitdoen. Iedereen akkoord?**

groetjes,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob**Verzonden:** maandag 14 januari 2019 12:10**Aan:** art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>**Onderwerp:** Q&A verplaatsing koniks**Ha** art. 10 lid 2 sub e Wob

Ik heb het document van art. 10 lid 2 sub e Wob gebruikt (=versie art. 10 lid 2 sub e Wob opmerkingen/aanpassingen art. 10 lid 2 sub e Wob) en daar de antwoorden van art. 10 lid 2 sub e Wob aan toegevoegd. De vraag over mestonderzoek is door art. 10 lid 2 sub e Wob niet beantwoord. Mogelijk dat ze enkel het document van art. 10 lid 2 sub e Wob gelezen heeft, en niet de opmerking van art. 10 lid 2 sub e Wob

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Staatsbosbeheer

Communicatie – redactie

M art. 10 lid 2 sub e Wob**E** art. 10 lid 2 sub e Wob <art. 10 lid 2 sub e Wob@staatsbosbeheer.nl>*Aanwezig op ma, di, do en vr*

Smallepad 5 | 3811 MG Amersfoort

Postbus 2 | 3800 AA Amersfoort

Vraag en antwoord verplaatsing deel koniks Oostvaardersveld naar Lauwersmeer

art. 10 lid 2 sub e Wob, versie 15 januari

Do's en dont's voor de communicatie

- Niet primair spreken over tijdelijke opvang of tussenoplossing. Gebruik de term 'nieuw(e) leefgebied(en)'. Duidelijk is dat er in beide nieuwe leefgebieden na een jaar wordt gekeken naar hun verdere inzet.
- Niet uitstralen dat Texel en Lauwersmeer alleen een probleem van de Oostvaardersplassen oplossen. Beter is: er is in beide gebieden ruimte is om grazers te ontvangen. In beide gebieden worden ze in lijn met de gebiedsdoelen ingezet als middel om variatie in de vegetatie te kunnen krijgen. Voor Texel gaat het wel om een tijdelijke maatregel omdat begrazing in de Duinen eerst officieel geëvalueerd moet worden (over hoe en waarmee begrazing in de toekomst als beheersinstrument gebruikt gaat worden).
- Niet over 'vee' spreken, maar over vrij levende gehouden kuddes paarden in een groot natuurgebied die helpen om variatie te krijgen in de vegetatie.
- De respectievelijke beheerplannen voor de gebieden zijn leidend; begrazing is een reguliere beheermaatregel.
- Altijd vermelden hoe groot de gebieden zijn, dat er voldoende voedsel aanwezig is en dat er indien noodzakelijk wordt bijgevoerd.

Over de verplaatsing

Waarom moeten koniks weg uit Oostvaardersveld (Oostvaardersplassengebied)?

Er lopen nu ruim 90 konikpaarden in een afwisselend gebied van ongeveer 100 hectare. Daarmee is de draagkracht van het Oostvaardersveld bereikt. Dit betekent dat dit het maximale aantal paarden is dat daar onder normale omstandigheden kan leven. De keuze is dan: ofwel bijvoeren of een aantal dieren verplaatsen naar andere natuurgebieden. We hebben gekozen voor het laatste. Slacht is een uiterste terugvaloptie als herplaatsen onmogelijk is.

Waarom krijgen de koniks in het Oostvaardersveld nu prioriteit boven de koniks in de Oostvaardersplassen terwijl ze niet onder de adviezen van het rapport van v. Geel vallen?

In beide gebieden wordt gewerkt aan de balans tussen de landschappelijke variatie en de omvang van de kuddes. Daarnaast wordt het aantal dieren afgestemd op de hoeveelheid voedsel, zodat de grazers er jaarrond kunnen verblijven zonder dat bijvoeren nodig is.

Voor de gehouden dieren in het Oostvaardersveld, een kleiner gebied hebben we de grens voor het aantal dieren bereikt en was het wat eenvoudiger om snel actie te ondernemen. Een deel van de koniks in de Oostvaardersplassen wordt eveneens, voor het eind van de winter verplaatst.

Waarom is in het Oostvaardersveld gekozen voor verplaatsing en niet voor slacht zoals dat bij gehouden dieren gebruikelijk is?

Herplaatsen in andere natuurgebieden heeft in dit geval onze voorkeur indien er gebieden gevonden kunnen worden waar begrazing passend is bij de doelstelling. Staatsbosbeheer heeft zulke gebieden, de Lauwersmeer en de Slufter.

Worden alle paarden verplaatst?

Om de afwisseling van open terrein en opgaande begroeiing in het terrein te houden, blijft enige vorm van begrazing in het Oostvaardersveld noodzakelijk. Daarom blijven er 30 paarden in het Oostvaardersveld achter. Van deze dieren gaat een deel naar het noordelijk deel van het Oostvaardersveld. Dit deel groeit snel dicht en begrazing zou helpen om de variatie in het landschap te krijgen.

Waar gaan de paarden naartoe?

Een groep van 20 vrijgezelle volwassen hengsten verhuist naar Texel. Circa 40 hengsten, merries en veulens in verschillende familiegroepen verhuizen naar de Lauwersmeer en krijgen daar in eerste instantie een eigen leefgebied.

Hoe gaat de selectie in het werk?

De samenstelling van de familiegroepen is de afgelopen maanden intensief in kaart gebracht. De totale kudde bestaat nu uit ongeveer 20 volwassen vrijgezelle hengsten en 70 paarden (hengsten, merries en veulens) in verschillende familiegroepen. Van deze familiegroepen wordt een aantal geheel verplaatst naar hun nieuwe leefgebied.

Hoe gaat het vangen van de koniks in zijn werk?

In het Oostvaardersveld is op een van de schiereilandjes een vangweide ingericht (ongeveer 15 ha) en een tijdelijke vangkraal opgebouwd. Zodra (een groot deel van) de paarden op de vangweide staat wordt deze dichtgemaakt en worden de familiegroepen gescheiden. Deze plek is bereikbaar met een vrachtwagen waarmee de paarden vervoerd zullen worden.

Er zit een wachttijd tussen chippen en het ophalen van de paspoorten van 1 dag. Het is onwenselijk om de dieren die dag in de kraal door te laten brengen. Er is aan de NVWA gevraagd of hier oplossingen voor te bedenken zijn. Dit is niet het geval. De dieren zullen dus één dag in de kraal moeten blijven.

Hoe gaat het transport in zijn werk?

Per rit worden niet meer dan 30 dieren vervoerd. Uitgangspunt voor het transport is het voorkomen van stress bij de dieren. (Noot: De dieren worden in hun familiegroepen op de wagen gezet. Zo voelen zij zich veilig. Zijn er meerdere concurrerende hengsten in één groep, dan wordt gewerkt met een tweede compartiment, waarbij de groep naast elkaar op de wagen staat, maar de hengsten van elkaar gescheiden zijn door middel van een tussenhek. Eventuele jonge veulens worden (uiteraard samen met de moeder) in een apart compartiment vervoerd. Verdoven doen we niet.)

Als de voorbereidingen lukken zal het eerste transport in week 3 plaatsvinden. Als eerste worden de paarden binnen het Oostvaardersveld en naar de Lauwersmeer verplaatst. Daarna komt Texel aan de orde in week 4, afhankelijk van de stand van de praktische voorbereidingen.

Het nieuwe leefgebied in het Lauwersmeer is goed bereikbaar met de vrachtwagen waarmee de paarden vervoerd zullen worden. We willen dat met zo weinig mogelijk stress laten verlopen. Dat is ook de reden waarom we de exacte datum niet communiceren.

Is er veterinaire controle?

Voor, tijdens en na de vangactie in het Oostvaardersveld zullen er dierenartsen aanwezig zijn om de dieren te monitoren. Alle dieren die verplaatst worden ondergaan een medische controle, worden gechipt en krijgen een paspoort. Er is ook mestonderzoek uitgevoerd.

Worden ook drachtige merries vervoerd?

Het is aan de dierenarts om te bepalen of een drachtige merrie (net als alle andere dieren overigens) vervoerd kan worden. In het eindstadium van de dracht zal de merrie niet vervoerd worden.

Er is ook overleg met de dierenarts van het Lauwersmeer (en van Texel?) over de koniks. Bij aankomst in het nieuwe leefgebied in het Lauwersmeer is ook controle door de dierenarts.

Wat is de rol van FREE?

FREE Nature is verantwoordelijk voor de hele vangactie en ondersteunt het beheerteam in het Oostvaardersplassengebied met het beheer van de paarden, o.a. met een nazorgtraject. (Noot: 'Het nazorgtraject geldt voor Texel. Omdat ze daar minder ervaring hebben met begrazing d.m.v. konikpaarden, ondersteunen wij bij eventuele calamiteiten, vragen over de diergezondheid en we zoeken de kudde regelmatig op, naast de reguliere controles door de beheereenheid zelf en het eventuele ingrijpen van de dierenarts.) Na aankomst van de Konikpaarden in de Lauwersmeer zal de kuddebeheerder van Lauwersmeer de taken van Free overnemen.

Wie wordt eigenaar van de paarden?

Staatsbosbeheer blijft eigenaar (dus niet Stichting FREE Nature).

Kunnen de koniks in hun nieuwe leefgebieden blijven?

Periodiek wordt de vegetatieontwikkeling in samenhang met de omvang en samenstelling van de kuddes geëvalueerd. Op basis hiervan worden besluiten genomen over het verdere verblijf van de dieren in de nieuwe leefgebieden.

Over de nieuwe leefgebieden

Hoe groot zijn de nieuwe leefgebieden waar de koniks naartoe gaan?

Lauwersmeer: De koniks uit Oostvaardersveld krijgen eerst een eigen begrazingsgebied van ongeveer 60 ha. Dit gebied is afgerasterd van het begrazingsgebied Kollumerwaard dat in totaal zo'n 900 ha. is. Dat wordt nu begraasd door 240 volwassen Schotse Hooglanders en 130 kalveren en 80 Koniks. In het Lauwersmeergebied wordt in totaal zo'n 1500 ha. begraasd
Slufter: 350 ha.

Worden de koniks uit het Oostvaardersveld geplaatst bij de kudde van het Lauwersmeer?

Nee. De koniks uit het Oostvaardersveld krijgen in eerste instantie een eigen begrazingsgebied in het Lauwersmeer. Er staat veel (gras)vegetatie, genoeg voor 40 koniks. Zo krijgen de koniks uit het Oostvaardersplassen de tijd om te wennen in hun nieuwe leefgebied. We kijken hoe ze reageren op de terreinomstandigheden. In het Lauwersmeer willen we geen aparte kudde houden. Dus komend jaar kijken we of en hoe de koniks kunnen integreren in de bestaande kudde. Als ze niet of maar deels kunnen integreren nemen we wel de tijd om de kudde af te romen (zo'n 3 jaar). We nemen dan maatregelen om te zorgen dat er geen verjonging meer plaats vindt (dus hengsten eruit), de populatie in evenwicht blijft en passend bij de terreinomstandigheden.

Zijn de nieuwe leefgebieden voor de koniks toegankelijk voor het publiek?

Lauwersmeer: Ja, begrazingsgebied ligt aan openbare weg (verbinding tussen Zoutkamp (provincie Groningen) en Dokkumer Nieuwe Zijlen (provincie Fryslân), direct grenzend aan gebied is openbare Pplaats. Er loopt een wandelroute doorheen naar een uitkijkpunt en ook een fietspad..
Slufter: Ja, via recreatief toegankelijke paden, jaarrond of buiten het broedseizoen en tijdens excursies.

Hoe is de veterinaire begeleiding van de koniks in de nieuwe leefgebieden geregeld?

Lauwersmeer: in de winterperiode (feb-mrt) controleert de dierenarts de kuddes elke twee weken. bepaalt samen met de kuddebeheerder of bijvoeren wenselijk is maar ook wanneer er weer het bijvoeren weer kan worden beëindigd.
Slufter: 2 à 3 keer per week wordt de kudde geïnspecteerd. Indien nodig wordt een dierenarts ingeschakeld.

Is er beschutting in de nieuwe leefgebieden?

Lauwersmeer: nee; de soorten grazers zijn geselecteerd op hun vermogen met alle weersomstandigheden om te kunnen gaan. Daarnaast zijn bijvoeren en verplaatsen i.v.m. te natte omstandigheden reguliere activiteiten in het kader van dierenwelzijn.
Slufter: Bij ruig weer en/of hoge waterstand kunnen de dieren beschutting zoeken in de duinen.

Worden de koniks in de nieuwe leefgebieden bijgevoerd?

Lauwersmeer: Op dit moment niet nodig. Er staat voldoende gras en vegetatie (dit deel van begrazingsgebied is vanaf zomer afgesloten middels raster). Mochten de omstandigheden veranderen dan wel (op grond van de periodieke veterinaire controle). We hebben 200 balen extra schraal gras beschikbaar (ten opzichte van de normale hoeveelheid voor de huidige kudde).
Slufter: Het aantal dieren maakt dit naar verwachting op basis van de ervaring op andere plaatsen in de Duinen van Texel niet nodig. Zouden zich extreme omstandigheden voordoen waardoor wel voedseltekort ontstaat, dan wordt er bijgevoerd.

Hoe groot zijn de bestaande kuddes in de nieuwe leefgebieden nu?

Lauwersmeer: 260 koniks en 550 hooglanders
Slufter: N.V.T.

Waarom Lauwersmeer?

Kenmerkend voor NP Lauwersmeer is het open en uitgestrekte landschap. Het gebied heeft de neiging steeds verder vol te groeien met struiken en bomen. Dit zou uiteindelijk resulteren in één groot moerasbos, waarbij voor vele soorten die er nu voorkomen geen plaats meer is. Dat willen we graag voorkomen.

Om die reden hebben we grote grazers uitgezet: Schotse hooglanders en koniks. Met deze natuurlijke beheermethode proberen we de verdere verruiging en verbossing van het gebied tegen te gaan. Het mooie van deze dieren is dat ze zich jaarrond prima kunnen redden in het gebied. Elke winter worden de dieren bijgevoerd. De ene winter langer dan de andere. In de zomermaanden krijgen de koniks en Schotse hooglanders in andere begrazingseenheden versterking van paarden en vee van boeren uit de omgeving. Dit alles met als doel het afwisselende (half) open landschap te behouden. Een extra groep koniks is een goede aanvulling op de bestaande situatie. Later in het jaar gaan we bekijken wat de definitieve oplossing wordt. Dit zal niet concurreren met de pachters.

Waarom Texel?

De Slufter is onderdeel van een N2000 gebied. Begrazing is daar een gebruikelijke beheermethode. Het gebied biedt hoogwater opvangplekken. Er hebben al eerder Piemonteese runderen en schapen gelopen; de runderen bleken echter te groot en te zwaar. Konikpaarden zijn wat gewicht betreft vergelijkbaar met de Exmoorpony's die al jaren met succes in De Bollekamer en De Geul voor een deel van de begrazing zorgen. Nu er in de Slufter even geen dieren lopen leent het gebied zich goed voor een groep die uitsluitend uit volwassen hengsten bestaat. Plaatsing van deze groep in een gemengde kudde is ongewenst i.v.m. de voortplanting. De inzet van de koniks wordt na het broedseizoen geëvalueerd met nu aanwezige gegevens. Mocht hier uit naar voren komen dat in De Slufter (mede) begrazing met paarden gewenst is, dan wordt vervolgens gekeken naar het soort. Koniks kunnen dan een optie worden. Ook het gedrag t.o.v. recreanten wordt hierbij meegenomen.

De Slufter is onderdeel van een N2000 gebied. Begrazing is daar een gebruikelijke beheermethode. Het gebied biedt hoogwater opvangplekken. Er hebben al eerder begraasd o.a. als laatste met Piemonteese runderen; de runderen bleken echter te zwaar voor dit gebied. Konikpaarden zijn wat gewicht betreft vergelijkbaar met de Exmoorpony's die al jaren met succes in De Bollekamer en De Geul voor een deel van de begrazing zorgen. Nu er in de Slufter even geen dieren lopen leent het gebied zich goed voor een groep die uitsluitend uit volwassen hengsten bestaat. Plaatsing van deze groep in een gemengde kudde is ongewenst i.v.m. de voortplanting. In 2019 evalueert Staatsbosbeheer de begrazing in de Duinen van Texel. Op basis van deze evaluatie wordt bekeken of en hoe de begrazing in de Duinen van Texel moet worden aangepast. (waar wel/niet begrazen; welke periode van het jaar; hoe extensief, welk soort dieren en dan welk ras) Dit is onderdeel van de actualisering van het beheerplan. De uitkomst van de evaluatie wordt besproken binnen het Nationaal Park Duinen van Texel, zodat dit overlegorgaan advies kan uitbrengen over het vervolg van het gebruik van begrazing als beheerinstrument. Voor het geheel van het betrekken van de omgeving bij de planvorming van het beheerplan, waar begrazing een onderdeel van is, moet nog een plan worden gemaakt. Er is contact met andere bij het gebied betrokken partijen die met vergelijkbare planvorming bezig zijn waar betrokkenheid van de omgeving wenselijk is. In de tussentijd geeft de aanwezigheid van een begrazingsgebied zonder grazers de ruimte om collega's met een overschot aan dieren aan een uitwijkplaats te helpen.

Achtergrondinformatie

Lauwersmeer:

Nationaal Park Lauwersmeer, wat maakt het gebied zo bijzonder?

In vroegere tijden stroomden zoet en zout water in elkaar over in de Lauwerszee. Angst voor overstromingen leidde in 1969 tot de bouw van een dam. Lauwerszee werd Lauwersmeer. Op de vroegere zeebodem ontstond een prachtig nieuw open en uitgestrekt landschap. Nationaal Park Lauwersmeer, aan de grens van Werelderfgoed Waddenzee, is één van de belangrijkste vogelgebieden van West-Europa. Het is een onmisbare schakel in de vogeltrek; een massale vogelverhuizing in het voor-

en najaar. Miljoenen vogels reizen dan vele duizenden kilometers van hun broedgebied naar de overwinteringsgebieden of andersom. Het gebied is een vogelparadijs op vroegere zeebodem.

Wat houdt het beheer van de grote grazers in?

De kudde grote grazers, waaronder de koniks vallen, is een gehouden kudde. Dat betekent dat we beheer uitvoeren op het aantal koniks, de gezondheid en vitaliteit en de samenstelling van de kudde naar geslacht en leeftijd. De kudde wordt goed in de gaten houden, zodat waar nodig op tijd de dierenarts ingeschakeld kan worden.

Waarom zijn de dieren in de winter magerder dan in de zomer?

Dat is een natuurlijk proces. De natuur heeft het slim bedacht. Ieder dier heeft zijn eigen strategie om te overleven. In de winter verbruiken de dieren hun vetreserves die ze in het zomer en najaar hebben opgebouwd.

Wat gebeurt er met dode dieren? Blijven er dode dieren in het gebied liggen?

Het kan voorkomen dat een grote grazer dood gaat in gebied. De kadavers van de koniks en Schotse hooglanders worden opgehaald door Rendac. Als een grote grazer dood gaat op een plek waar we niet bij kunnen blijft het liggen en dient het als voedsel voor een hele reeks dieren. Naast een heleboel kleine insecten, profiteren bijvoorbeeld ook de zeearend, vos en raaf van de kadavers.

Hoe lang blijft een kadaver liggen?

Dat hangt af van verschillende factoren, zoals temperatuur, vocht, zonlicht, en zichtbaarheid. Als het vriest, blijft een kadaver natuurlijk lang intact. Als het warm en vochtig is, kan een kadaver binnen een paar dagen zijn verdwenen. Het is dan weer helemaal opgenomen in de voedselketen. Alleen de botten worden langzamer afgebroken, maar ook die verdwijnen uiteindelijk.

De Slufter:

Wat zijn de ervaringen met de combinatie van publiek en begrazing?

Doordat het gaat om dieren die gewend zijn dat hun gebied door mensen wordt bezocht en doordat de dieren ruim voor het begin van het broedseizoen gebracht is de hengstengroep passend voor het gebied. Toegankelijkheid: aan de rand van het te begrazen gebied loopt een permanent wandelpad vanaf het Diepe Gat bij de Oorsprongweg naar het struingebied. Buiten het broedseizoen loopt er een wandelpad vanaf het parkeerterrein P28 naar de monding van De Slufter. Uiteraard is het ook bij de grazers belangrijk dat bezoekers dieren niet voeren of aanhalen. Dit leidt tot bedelgedrag waar andere bezoekers niet gediend van zijn. Voor de dieren is het in twee opzichten ongezond; vreemd voedsel kan de vertering van het gewone voedsel negatief beïnvloeden en hinderlijk bedelen kan verwijderen van dieren noodzakelijk maken.

De Slufter biedt ruimte voor begrazing en heeft eerder al begrazing gehad. Om te zien of de koniks de juiste grazers voor het gebied zijn zal een evaluatie plaatsvinden. Hieruit volgen nadere beslissingen over de inzet van de koniks.

Grazers in relatie tot broedvogels?

Voor De Slufter is het goed dat de koniks ruim voor het broedseizoen komen. Op het moment dat de broedvogels terug komen hebben de paarden het gebied al goed kunnen verkennen (waarvoor ze veel heen en weer lopen) en de broedvogels krijgen niet met een verrassing te maken terwijl ze al begonnen zijn met een nest aan te leggen.

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 7 januari 2019 13:47
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: Tijdelijk konikpaarden in De Slufter op Texel.docx CONCEPT
Bijlagen: Tijdelijk konikpaarden in De Slufter op Texel.docx

Een concept bericht over de komst van de koniks. Hierover is ook al contact opgenomen door art. 10 lid 2 sub e Wob van de OVP.

Groet, art. 10 lid 2 sub e W

20 konikpaarden uit Oostvaardersveld naar De Slufter op Texel

In het Oostvaardersveld in Flevoland moet het aantal konikpaarden worden verminderd, daarvoor wordt voorlopig plaats gezocht in andere natuurgebieden in Nederland. In De Slufter heeft Staatsbosbeheer in afwachting van de evaluatie van de begrazing in de Slufter die dit jaar plaats vindt op dit moment geen grazers lopen terwijl begrazing hier wel bij het beheer past en de noodzakelijke afrastering (grotendeels) aanwezig is en snel in orde te maken is.

Begrazing in De Slufter

De Slufter is onderdeel van een Natura 2000 gebied is in het Natura 2000-beheerplan opgenomen als beheermaatregel. Het gebied is eerder begraasd als laatste met Piemontee runderen; de runderen bleken echter te groot en te zwaar voor dit gebied. Konikpaarden zijn wat gewicht betreft vergelijkbaar met de Exmoorpony's die al jaren met succes in De Bollekamer en De Geul voor een deel van de begrazing zorgen. Nu er in de Slufter even geen dieren lopen leent het gebied zich goed voor opvang van een groep konikpaarden die uitsluitend uit volwassen hengsten bestaat. Van belang is daarbij ook dat deze paarden gewend zijn aan publiek. Plaatsing van deze groep in een gemengde kudde is ongewenst i.v.m. de voortplanting. Het gebied biedt hoogwater opvangplekken.

Evaluatie begrazing in de Duinen van Texel

In het Natura 2000-beheerplan is opgenomen dat alle begrazing in de Duinen van Texel moet worden geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt bekeken of en hoe de begrazing in de Duinen van Texel moet worden aangepast. (waar wel/niet begrazen; welke periode van het jaar; hoe extensief, welk soort dieren en dan welk ras) Dit is onderdeel van de actualisering van het beheerplan van Staatsbosbeheer. Mocht hier uit naar voren komen dat in De Slufter (mede) begrazing met paarden gewenst is, dan wordt vervolgens gekeken naar de soort. Koniks kunnen dan een optie worden. Ook het gedrag t.o.v. recreanten wordt hierbij meegewogen. De ervaring van dit jaar kan dan mooi worden meegenomen.

Betrokkenheid bij herzien beheerplan

De uitkomst van de evaluatie wordt besproken binnen het Nationaal Park Duinen van Texel, zodat dit overlegorgaan advies kan uitbrengen over het vervolg van het gebruik van begrazing als beheerinstrument. Voor het geheel van het betrekken van de omgeving bij de planvorming (2019-2020) van het beheerplan van Staatsbosbeheer voor de terreinen in het nationaal park wordt nog een plan gemaakt. Begrazing is een onderdeel van dit nog te maken beheerplan. Er is contact met andere bij het gebied betrokken partijen die met vergelijkbare planvorming bezig zijn waar betrokkenheid van de omgeving wenselijk is. In de tussentijd geeft de aanwezigheid van een begrazingsgebied zonder grazers de ruimte om collega's met een teveel aan dieren aan een uitwijkplaats te helpen.

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 8 april 2019 12:57
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: FW: Opvang konink paarden OVP.docx
Bijlagen: Opvang konink paarden OVP.docx

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Medewerker Beheer / Kuddeverzorger

Staatsbosbeheer Regio Noord | Beheerseenheid Lauwersmeer
 De Rug 1 | 9976 VT Lauwersoog | art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl
www.staatsbosbeheer.nl
[Weblog Lauwersmeer](#)

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: vrijdag 14 december 2018 16:59

Aan: Wal, Rieks van der ; art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

Onderwerp: Opvang konink paarden OVP.docx

Hoi allen,

Hierbij heb ik even in het heel kort uitgewerkt wat wij kunnen betekenen en welke vragen er nog leven.

art. 10 lid 2 sub e Wob Ik ben zo vrij geweest om je voorstel hier op te schrijven zodat we allen op de hoogte zijn dat er verschillende keuzes.

De keuzes brengen verschillende communicatie stijlen met zich mee maar ook verschillende beheermaatregelen.

art. 10 lid 2 sub e Wob Ik hoop dat jij hier eerst verder mee kan?

Groet

art. 10 lid 2 sub e Wob

ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Opvang konink paarden OVP

Wat kunnen wij opvangen?

Half januari kunnen er 40 Konikpaarden uit Oostvaardersveld worden opgevangen in het Lauwersmeergebied. Deze dieren komen eerst in een apart uitgerasterd deel bij de Kwelderweg. Hiervoor moet nog 1000 meter afrastering worden geplaatst. De kosten hiervoor worden zo snel mogelijk inzichtelijk gemaakt.

We kunnen de Konik paarden uit Oostvaardersveld tijdelijk opvangen tot na de zomer (augustus). Aangezien wij volgend jaar weer dieren gaan afvoeren uit dit gebied en de dieren waarschijnlijk dezelfde bloedlijn hebben zijn deze Konikpaarden geen toevoeging in de kudde. Dit maakt dat wij de dieren alleen tijdelijk kunnen opvangen. Om dit zeker te weten kunnen er tijdens de opvang bloedproeven worden gedaan om te kijken naar de genetische afkomst. Als de bloedlijn hetzelfde is dan moeten de dieren na de zomer (augustus) een andere bestemming krijgen.

art. 11 lid 1 Wob

art. 11 lid 1 Wob

art. 11 lid 1 Wob

art. 11 lid 1 Wob

art. 11 lid 1 Wob

art. 11 lid 1 Wob

Wat moeten wij nu nog doen?

- 1 Plaatsen 1000 meter raster + een aantal toegangshekken. Wij achten het mogelijk om volgende week de werkzaamheden op te starten.
- 2 Reserveren van 150 balen hooi voor het bijvoeren van de paarden. (1,5 baal hooi per dag voor 100 dagen)
- 3 Communicatiestrategie uitwerken
- 4 Bestuurlijke contacten op de hoogte brengen
- 5 De contactpersoon van de NVWA en de dierenarts die onze kudde kent op de hoogte brengen.

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: Wal, Rieks van der
Verzonden: vrijdag 7 december 2018 15:48
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: AANDACHTSPUNTEN opvang dieren

Hoi art. 10 lid 2 sub e Wob

Ik heb nog even onze aandachtspunten op een rijtje gezet

- We bepalen maximum aantal op te vangen dieren op basis van kleddernatte omstandigheden
- De optie bij de kazerne kan dan als reserve optie dienen in geval v worst case.
- Communicatie: we vangen de dieren op in apart terrein gedeelte. In afwachting van of verplaatsing naar definitieve locatie en of in combi met geleidelijke opname in kudde Lmeer.
- Past het qua feestdagen en verlof v medewerkers om het nog dit jaar te doen of kunnen we de eerste week januari aan de slag. Als ik bedenk dat er nog gerasterd moet worden, de zaak goed moet worden voorbereid zowel in OVP als bij ons. Dan kies ik voor “eerst zorgvuldig dan snel”

Met vriendelijke groet,

H. (Rieks) van der Wal
hoofd Staatsbosbeheer Groningen

Staatsbosbeheer
Leonard Springerlaan 23 | 9727 KB Groningen
Postbus 333 | 9700 AH Groningen
art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl | www.staatsbosbeheer.nl

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: vrijdag 1 februari 2019 11:56
Aan: SBB Digitale Facturen art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: FW: Factuur heining Slufter

Dag,

Willen jullie deze factuur betaalbaar stellen op E0941012, reset grazers, Flevoland?
Alvast dank.

Vriendelijke groet,
art. 10 lid 2 sub e Wob

Gebiedsmanager Oostvaardersplassen

Staatsbosbeheer

Flevoland | Kitsweg 1 | 8218 AA Lelystad

art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl

www.staatsbosbeheer.nl | www.boswachtersblog.nl/oostvaardersplassen

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: donderdag 31 januari 2019 19:02
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
CC: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: FW: Factuur heining Slufter

Ha art. 10 lid 2 sub e Wob

Inmiddels staan de Koniks alweer een weekje op Texel. En het gaat prima. Ze hebben een groot deel van het gebied verkend en staan er rustig bij.

We hebben voorafgaand aan de komst nog wat discussies over openbare orde, risico's voor toerisme en broedvogels gehad. Maar nu ze er staan vinden de meeste mensen het erg leuk. Dus dat is mooi!

We zijn momenteel bezig om de verzorging van de paarden te regelen voor het komend jaar. We hebben diverse partijen die interesse hebben getoond en vergelijken hun kwaliteiten en de te verwachten kosten.

Je zei eerder: het is wel goed om een en ander nog schriftelijk vast te leggen. Wat mij betreft is dat vooral van belang voor (1) de financiën en (2) voor het feit dat als we over een jaar tot de conclusie komen dat de paarden niet op Texel kunnen blijven omdat ze niet in het begrazingsplan passen of om andere reden weg moeten.

(1) Financieel:

- Het herstellen van het raster is duurder geworden. Zoals ik al eerder zei hadden we geraamd op een tweedraads en zou het die prijs overstijgen. Er was op plekken meer herstel nodig dan verwacht en daarnaast hebben de derde draad en inhuur van extra mensen om het tijdig klaar te krijgen geleid tot meerkosten. In de bijlage de factuur.
- art. 10 lid 2 sub heeft eerder aangegeven voor zo'n art. 10 lid 2 sub b Wob de verzorging te kunnen doen. We proberen dat nu op het eiland goedkoper te organiseren voor het komende jaar.
- Hoe moeten we die kosten afhandelen en op welke codes moeten we ze boeken?

(2) Zoals we hebben besproken willen wij jullie vragen om de verantwoordelijkheid te behouden als we over een jaar tot de conclusie komen dat de paarden niet kunnen blijven. Als we de paarden na een jaar behouden, dan zullen wij natuurlijk verdere verantwoordelijkheden en kosten overnemen.

Vul jij nog verder aan wat we nog met elkaar moeten afspreken? Ik zal ook met art. 10 lid 2 sub e Wob bespreken of ik nog iets vergeten ben.

Groet,

art. 10 lid 2

V.o.f. Hans Zuidema

Hoofdweg 92
1795 JE De Cocksdorp
tel: art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob
art. 10 lid 2 sub e Wob

faktuur voor:

Staatsbosbeheer
Postbus 2
3800 AA Amersfoort

datum: 28/1/2019
faktuur: 19/106

<i>aantal</i>	<i>omschrijving</i>	<i>pr.p.st.</i>	
1	BEC303 UBW nr: Uitgevoerde werkzaamheden in week 2,3 en 4 i.o.v. Dhr art. 10 lid 2 sub e Wob Uitmaaien, vrijgraven, herstellen, aanhelen en gereedmaken van de heining in de Slufter tbv komst Konikpaarden	art. 10 lid 2 sub e Wob	art. 10 lid 2 sub e Wob
betalingstermijn 14 dagen KvK nr. 63102706 b.t.w. nr. art. 10 lid 2 sub e Wob		<i>subtotaal</i> <i>B.T.W.</i> <i>Totaal</i>	art. 10 lid 2 sub e Wob art. 10 lid 2 sub e Wob € art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 28 januari 2019 14:57
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: RE: Factuur heining Slufter

Ha art. 10 lid 2 sub e Wob

Dank je wel. Even voor de goede orde zodat ik het ook kan uitleggen: kunnen ze even becijferen waar de verdubbeling vandaan komt. Want een derde draad zetten is in feite de enige toevoeging aan het resultaat die niet voorzien was. En dat dat dubbel zoveel kost is niet meteen logisch. Ik snap de opmerking over extra personeel, maar een nadere onderbouwing is fijn. Lukt dat? Zag dat je ook gebeld had. Ik zit nog in vergadering, bel je later terug.
 Groet,

art. 10 lid 2 sub e

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 28 januari 2019 14:43
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: FW: Factuur heining Slufter

Hoi art. 10 lid 2 sub e Wob

Waar mag deze rekening heen?

Hij is iets hoger geworden dan verwacht. Dat komt omdat het stuk aan de sluftezijde volledig hersteld moest worden. En de tijdsdruk (inhuur van extra personeel) en 3^e draad, hebben de kosten opgedreven.

Ik hoor het graag.

Groet,
 art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: maandag 28 januari 2019 14:06
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10lid2subeWob@staatsbosbeheer.nl>
Onderwerp: Factuur heining Slufter

Hallo art. 10 lid 2 sub e Wob

Hierbij de factuur van de werkzaamheden heining in week 2, 3 en 4 t.b.v Konikpaarden in de Slufter.

Met vriendelijke groeten,
 art. 10 lid 2 sub e Wob

- o Op het moment dat de dieren uit het gebied moeten het verzamelen van de dieren coördineren of zelf uitvoeren.
- o Kunnen (/laten) verdoven van dieren wanneer dit noodzakelijk is.
- o Eventueel ontsnapte dieren vangen en teruggeleiden naar het gebied.

- T.a.v. de rasters:

- o Tijdens het toezicht visuele controle en spanningscontrole van de afrastering rond het deel van het gebied dat bezocht wordt.
- o Maandelijks controle van het volledige raster.
- o Na hoogwater controle op de deugdelijkheid van de afrastering in de Sluftervlakte.
- o Voor hoogwater in De Slufter controleren dat de dieren op een veilige locatie zijn.
- o Zo nodig reparaties aan raster doorvoeren.

Bij voorbaat dank!

Groet,

art. 10 lid 2

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: dinsdag 29 januari 2019 20:29

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10lid2sube@staatsbosbeheer.nl>

CC: art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10lid2sube@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10lid2sube@staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: Re: 'Verzorging' Koniks

Een goedmorgen,

Even ter aanvulling van de vorige mail;

Ik ben bevoegd om dieren voor derde uit hun lijden te verlossen.

Een mobiele kraal heb ik zelf ook, mocht dit nodig blijken.. Ook ben ik in bezit van een Quad om zonodig het gebied in te gaan.

Totale kosten zijn in het jaar art. 10 lid 2 sub g Wob

Dit is eigenlijk te weinig ,maar omdat het te combineren is met de koeien van ons die er praktisch naast lopen en we er veel aardigheid aan hebben om buiten te zijn doen, we het met plezier. Kortom we hebben veel in huis.

art. 10 lid 2 sub e Wob

Feenstra natuurbeheer

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

[Outlook voor Android downloaden](#)

From: art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10lid2sube@staatsbosbeheer.nl>

Sent: Tuesday, January 29, 2019 4:42:32 PM

To: art. 10 lid 2 sub e Wob

Cc: art. 10 lid 2 sub e Wob

Subject: RE: 'Verzorging' Koniks

Beste geïnteresseerden,

N.a.v. verschillende vragen stuur ik hierbij nog wat aanvullende informatie:

- In principe willen we een afspraak voor een jaar maken. Natuurlijk moeten we afspreken hoe we met elkaar omgaan als het niet werkt, maar 1 jaar is onze intentie. In die zin kun je ook vergoeding voor een jaar benoemen;
- Het raster is ongeveer 8 km lang;

- We hebben in het gebied geen kraal. Omdat we kosten voor dit jaar zo laag mogelijk willen houden zijn we ook niet voornemens om die te bouwen. We hebben een mobiele kraal die gebruikt kan worden. Geef in je voorstel aan als je daar anders tegenaan kijkt.
- Als de paarden ziek zijn over gewond dan willen we natuurlijk een dierenarts inzetten. Maar bij ernstig letsel of ziekte zullen we redelijk laagdrempelig kiezen voor de optie van inslapen. Het is goed om dat te weten.

Enkele reacties heb ik al binnen. **Maandagochtend willen we graag in ons kaderoverleg de 'inzendingen' bespreken en vergelijken. Lukt het om voor die tijd te reageren?** Na afloop van die maandag willen we ook z.s.m. beslissen, maar misschien moeten we nog wat aanvullende vragen stellen of een gesprekje voeren.

Groet,

art. 10 lid 2

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: donderdag 24 januari 2019 16:20

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

cc: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: 'Verzorging' Koniks

Beste,

Zoals je waarschijnlijk hebt gezien, zijn de Koniksparden aangekomen in de Slufter:

<https://www.boswachtersblog.nl/texel/2019/01/23/de-koniksparden-zijn-in-de-slufter-op-texel-aangekomen/>

De paardjes maken het goed en we gaan ons uiterste best doen om dat ook zo te houden. Daarom zoeken we iemand die ons helpt bij de monitoring en verzorging in de breedste zin van het woord.

Jij hebt aangegeven interesse te hebben in het in de gaten houden van en leveren van zorg voor de Konikpaarden in de Slufter. Er zijn meerdere mensen die interesse hebben getoond dus we vinden het zorgvuldig om de mogelijkheden te vergelijken voordat we met iemand in zee gaan.

Wat we nodig hebben is:

- T.a.v. de paarden:
 - o Toezicht, minimaal om de dag de dieren visueel op afstand controleren.
 - o Een keer in de twee maanden, ook zonder dat de controle tijdens het toezicht daar aanleiding toegeeft elk dier individueel grondig visueel inspecteren.
 - o Bij twijfel, of zekerheid, over de gezondheid van een dier de dierenarts inschakelen.
 - o Op het moment dat de dieren uit het gebied moeten het verzamelen van de dieren coördineren of zelf uitvoeren.
 - o Kunnen (/laten) verdoven van dieren wanneer dit noodzakelijk is.
 - o Eventueel ontsnapte dieren vangen en teruggeleiden naar het gebied.
- T.a.v. de rasters:
 - o Tijdens het toezicht visuele controle en spanningscontrole van de afrastering rond het deel van het gebied dat bezocht wordt.
 - o Maandelijks controle van het volledige raster.
 - o Na hoogwater controle op de deugdelijkheid van de afrastering in de Sluftervlakte.
 - o Voor hoogwater in De Slufter controleren dat de dieren op een veilige locatie zijn.
 - o Zo nodig reparaties aan raster doorvoeren.

We willen je vragen om in een kort mailtje het volgende aan ons te laten weten:

- Je kennis en ervaring met paarden als grote grazers en specifiek Koniks;
- Welke van de hierboven benoemde werkzaamheden je uit zou kunnen en willen voeren;
- Eventuele aanvulling op bovenstaande pakket dat we niet benoemd hebben maar wel waardevol kan zijn;
- De kosten die je rekent om het gevraagde te leveren. Geef daarbij ajb aan wat je wel en niet doet voor die vergoeding.

Reacties mogen naar mij en in Cc aan art. 10 lid 2 sub e Wob

Mocht mijn mail niet duidelijk zijn, dan ben ik bereikbaar op art. 10 lid 2 sub e Wob of met een reactie op deze mail.

Groet,

art. 10 lid 2

Disclaimer [Nederlands English](#)

Disclaimer [Nederlands English](#)

Disclaimer [Nederlands English](#)

Disclaimer [Nederlands English](#)

art. 10 lid 2 sub e Wob

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob
Verzonden: vrijdag 25 januari 2019 15:19
Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Onderwerp: Konikspaarden

Hallo art. 10 lid 2 sub e Wob

Het verzorgen van de paarden zou gepaard gaan met de verzorging van de koeien die in de Haneplas lopen. Zoals je weet doen we de controles daar, bijna, dagelijks. Tevens ben ik in het bezit van de benodigde materialen, denk hierbij aan quad, spanningsmeter etc. Ook ben ik bevoegd om dieren te verdoven en ben ik in bezit van een verdovingsgeweer.

In het verleden heb ik paarden gehad, dus de zorg daarvoor is me wel toevertrouwd.

En die vergoeding, tja, wat zullen we doen.. art. 10 lid 2 sub e Wob per week? Dit voor de nodige lekkernijen (paardenkoek etc.) om de paarden aan me te laten wennen, wat wel zo belangrijk is om ze te vast te kunnen zetten voor inspectie/behandeling/transport.

De eventuele verdovingskosten etc. vallen daar buiten. Maar ik ga ervan uit dat dit niet nodig zal zijn.

Ik wacht je reactie af!

Goed weekend alvast,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Feenstra Natuurbeheer

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

Onderwerp: RE: Media en koniks

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: vrijdag 18 januari 2019 14:12

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl>

CC: art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: RE: Media en koniks

Dag art. 10 lid 2

art. 10 lid 2 heeft in het Lauwersmeer afgesproken dat RTV Noord komt als ze in weide staan, dus niet bij het uitladen maar erna. Doorgaans willen we zo min mogelijk mensen bij het transport en in- en uitladen omdat hoe meer mensen, hoe meer onrust voor de dieren. Bovendien kun je ze dan eerst even rustig nakijken. Zeker als er twee media bij zijn, zou ik zeggen dat ze erna welkom zijn (hoewel ze vast graag dat shot willen van het uitladen). Je kunt desnoods wel zelf even wat foto's maken van het uitladen, dan hebben ze toch wat.

Zie ook bijgaande mail van een particulier: we maken er geen kermis van. Het welbevinden van de dieren gaat voor.

Kun je hiermee uit te voeten?

groetjes,

art. 10 lid 2

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: vrijdag 18 januari 2019 13:46

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl>; art. 10 lid 2 sub e Wob <art.10.lid.2.sub.e.Wob@staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: Media en koniks

Ik heb ondertussen van 2 regionale media, verzoek om bij het loslaten te mogen wezen. Normaal zouden wij dit toestaan. Is er reden om daar in dit geval anders tegenover te staan?

Maandag is er overleg met de burgemeester, die vraagt zich af of er openbare orde risico's zijn die aanleiding geven de komst te verbieden. Hij vraagt de politie ook naar hun mening.

Vriendelijke groet art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

art. 10 lid 2 sub e Wob

Onderwerp: RE: Verplaatsen van koniks

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: vrijdag 18 januari 2019 12:22

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob

Onderwerp: RE: Verplaatsen van koniks

Dag art. 10 lid 2 sub e Wob,

Dank voor uw mail. Er is vanmiddag media aanwezig in het Lauwersmeer dus er komen beelden van de dieren in hun nieuwe leefgebied.

We willen niet te veel drukte om stress bij de dieren te vermijden en de overstap voor de dieren zo rustig mogelijk te laten verlopen.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Staatsbosbeheer

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: donderdag 17 januari 2019 20:13

Aan: Dist Persinfo <DistPersinfo@STAATSBOSBEHEER.INTERN>

Onderwerp: Verplaatsen van koniks

Geachte heer/mevrouw,

Onlangs heb ik vernomen dat er 40 koniks van de Oostvaardersveld naar het lauwersmeer gebied verhuizen.. nu is mijn vraag, zou ik morgen bij aankomst van de koniks foto's mogen maken? Dit om aan een ieder te laten zien dat deze paarden in een prachtig gebied terecht komen, de twijfel van dat ze het daar niet goed krijgen weg te nemen? Het fotograferen van hoe de dieren reageren bij aankomst? Wanneer het positief belicht word, dat de mensen kunnen zien hoe de dieren aankomen, zal er toch ook wel wat negativiteit verdwijnen.

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

art. 10 lid 2 sub e Wob

Onderwerp:

RE: koniks

Van: art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden: maandag 21 januari 2019 00:00

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

CC: art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: Re: koniks

Hallo art. 10 lid 2 sub e Wob

De komst van de koniks heeft in het Lauwersmeergebied nauwelijks tot opwinding geleid. Er waren een stuk of vijf auto's achter de vrachtwagens aan gereden. Deze mensen heb ik vriendelijk verzocht enige afstand te bewaren omdat veetransport altijd wat spannend is en wij het uitladen zo rustig mogelijk wilden laten verlopen. Hieraan werd zonder meer gehoor gegeven. Ik heb ze gewezen op de aanwezige pers (rtv Noord) en een van onze 'huisfotografen', daarmee onderstrepend dat er niets geheimzinnigs stond te gebeuren.

Het uitladen van de paarden verliep verder volkomen rustig. We hebben ze eerst tussen de hekken opgevangen, zodat onze eigen veearts de dieren kon schouwen. Daarna zijn ze het begrazingsgebied ingegaan; de paarden waten in prima conditie. De meegereisde kritische volgers waren erg tevreden over de terreincondities.

Ze gaven wel aan zo nu en dan terug te komen om de paarden in de gaten te houden. Dat is prima, het terrein is opengesteld, deels struingebied.

Verder is onze houding zoveel mogelijk 'business as usual', geen extra aandacht meer. Wij hebben natuurlijk als voordeel dat we al jaren ervaring hebben met koniks in de terreinen en het publiek dus ook. Dat is voor jullie net even anders.

Succes en groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

KWP N | Royal Dutch Sport Horse
 Postbus 156 | 3840 AD | Harderwijk
 P.O.Box 156 | NL-3840 AD | Harderwijk
 T +31 (0) 341 25 55 55
 F +31 (0) 341 25 55 15
 Email: info@kwpn.nl

GECONTROLEERD 29 JAN 2019

Bec 565

Rabobank
 BIC
 ING (Belgie)
 KvK nr.
 BTW nr.

art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 40477840
 art. 10 lid 2 sub e Wob

Faktuur voor:
 STAATSBOSBEHEER T.A.V.
 POSTBUS 2
 3800 AA AMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.
19-01-2019	922559	1900478	1	

art. nr.	omschrijving	aantal	prijs	bedrag
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034452 MERRIE 2992)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034453 MERRIE 0602)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034454 MERRIE 2493)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034455 MERRIE 2985)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034456 HENGST 0544)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034457 HENGST 0889)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034458 MERRIE 0867)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034459 MERRIE 0915)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034460 MERRIE 0885)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034461 HENGST 0957)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034462 HENGST 0454)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034463 MERRIE 0944)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034464 MERRIE 0956)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39

[LOGIN_BETALING]

STAATSBOSBEHEER T.A.V.
 POSTBUS 2
 3800 AA AMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

KWP N | Royal Dutch Sport Horse
 Postbus 156 | 3840 AD | Harderwijk
 P.O.Box 156 | NL-3840 AD | Harderwijk
 T +31 (0) 341 25 55 55
 F +31 (0) 341 25 55 15
 Email: info@kwpn.nl

Rabobank
BIC
ING (Belgie)
KvK nr.
BTW nr.

art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 40477840
 art. 10 lid 2 sub e Wob

Faktuur voor:
STAATSBOSBEHEER T.A.V.
POSTBUS 2
3800 AA AMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.
19-01-2019	922559	1900478	2	

DNST-136	(000034465 MERRIE 2465) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034466 HENGST 2986) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034467 MERRIE 2968) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034468 MERRIE 0336) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034469 MERRIE 0921) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034470 HENGST 0883) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034471 MERRIE 1179) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034472 MERRIE 2958) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034473 MERRIE 0897) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034474 MERRIE 0760) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034475 MERRIE 9429) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034476 MERRIE 0890) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034477 HENGST 0891) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034478 MERRIE 2972) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39

[LOGIN_BETALING]

STAATSBOSBEHEER T.A.V.
POSTBUS 2
3800 AA AMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

KWPN | Royal Dutch Sport Horse
 Postbus 156 | 3840 AD | Harderwijk
 P.O.Box 156 | NL-3840 AD | Harderwijk
 T +31 (0) 341 25 55 55
 F +31 (0) 341 25 55 15
 Email: info@kwpn.nl

Rabobank
BIC
ING (Belgie)
KvK nr.
BTW nr.

art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
40477840
 art. 10 lid 2 sub e Wob

Faktuur voor:
STAATSBOSBEHEER T.A.V.
POSTBUS 2
3800 AA AMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.
19-01-2019	922559	1900478	3	

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.	
DNST-136	(000034479 HENGST 2403)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034480 MERRIE 1046)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034481 HENGST 0881)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034482 HENGST 0558)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034483 MERRIE 1080)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034484 HENGST 0995)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034485 MERRIE 0960)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034486 MERRIE 0968)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034487 MERRIE 2987)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034488 MERRIE 0962)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034489 MERRIE 0954)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034490 MERRIE 0998)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034491 HENGST 1349)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39
DNST-136	(000034492 MERRIE 0899)	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39

[LOGIN_BETALING]

STAATSBOSBEHEER T.A.V.
POSTBUS 2
3800 AA AMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

KWPN | Royal Dutch Sport Horse
 Postbus 156 | 3840 AD | Harderwijk
 P.O.Box 156 | NL-3840 AD | Harderwijk
 T +31 (0) 341 25 55 55
 F +31 (0) 341 25 55 15
 Email: info@kwpn.nl

Rabobank
BIC
ING (Belgie)
KvK nr.
BTW nr.

art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
40477840
 art. 10 lid 2 sub e Wob

Faktuur voor:

STAATSBOSBEHEER T.A.V. art. 10 lid 2 sub e Wob
POSTBUS 2
3800 AA AMERSFOORT

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.
19-01-2019	922559	1900478	4	

	Subtotaal	€ 1778.99
	BTW	€ 373.59
21 % btw van €1778.99	Totaal	€ 2152.58
		€ 373.59

Log in op www.kwpn.nl/mijn-gegevens/mijn-facturen-betalen om direct het overzicht te krijgen van uw openstaande facturen. Middels iDeal kunt u daar ook uw facturen direct betalen.

Wij verzoeken u het totaalbedrag binnen 14 dagen na factuurdatum aan ons over te maken onder vermelding van 922559/1900478, zodat wij uw betaling correct kunnen verwerken. Bedankt voor uw medewerking.

STAATSBOSBEHEER T.A.V. art. 10 lid 2 sub e Wob
 POSTBUS 2
 3800 AA AMERSFOORT

KWPN | Royal Dutch Sport Horse
 Postbus 156 | 3840 AD | Harderwijk
 P.O.Box 156 | NL-3840 AD | Harderwijk
 T +31 (0) 341 25 55 55
 F +31 (0) 341 25 55 15
 Mail: info@kwpn.nl

GECONTROLEERD 29 JAN 2019

Rabobank
 BIC
 ING (Belgie)
 KvK nr.
 BTW nr.

art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 40477840
 art. 10 lid 2 sub e Wob

Faktuur voor:
 STAATSBOSBEHEER T.A.V.
 POSTBUS 2
 3800 AAAMERSFOORT

Bec 565

art. 10 lid 2 sub e Wob

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.
23-01-2019	922559	1900666	1	

art.nr.	omschrijving	aantal	prijs	bedrag
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034494 MERRIE 0902)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034495 HENGST 2935)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034496 MERRIE 0528)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034497 MERRIE 2463)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034498 HENGST 2894)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034499 HENGST 2596)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034500 MERRIE 2452)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034501 HENGST 2428)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034502 MERRIE 1245)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034503 HENGST 0241)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034504 HENGST 0330)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034505 HENGST 0406)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R (000034506 HENGST 0611)	1	43.39	43.39
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R	1	43.39	43.39

[LOGIN_BETALING]

STAATSBOSBEHEER T.A.V.
 POSTBUS 2
 3800 AAAMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

KWPN | Royal Dutch Sport Horse
 Postbus 156 | 3840 AD | Harderwijk
 P.O.Box 156 | NL-3840 AD | Harderwijk
 T +31 (0) 341 25 55 55
 F +31 (0) 341 25 55 15
 Email: info@kwpn.nl

Rabobank
BIC
ING (Belgie)
KvK nr.
BTW nr.

art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 40477840
 art. 10 lid 2 sub e Wob

Faktuur voor:
STAATSBOSBEHEER T.A.V. art. 10 lid 2 sub e Wob
POSTBUS 2
3800 AA AMERSFOORT

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.
23-01-2019	922559	1900666	2	

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.
DNST-136	(000034507 HENGST 0153)			
	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034508 HENGST 0537)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034509 HENGST 0642)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034510 HENGST 9917)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034511 MERRIE 9589)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034512 HENGST 0157)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034513 MERRIE 2856)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034514 HENGST 0602)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034515 HENGST 0535)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034516 MERRIE 2976)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034517 HENGST 0594)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034518 MERRIE 0604)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034519 HENGST 2412)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39
	(000034520 HENGST 2934)			
DNST-136	AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39

[LOGIN_BETALING]

STAATSBOSBEHEER T.A.V. art. 10 lid 2 sub e Wob
POSTBUS 2
3800 AA AMERSFOORT

KWPN | Royal Dutch Sport Horse
 Postbus 156 | 3840 AD | Harderwijk
 P.O.Box 156 | NL-3840 AD | Harderwijk
 T +31 (0) 341 25 55 55
 F +31 (0) 341 25 55 15
 Email: info@kwpn.nl

Rabobank
BIC
ING (Belgie)
KvK nr.
BTW nr.

art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
 art. 10 lid 2 sub e Wob
40477840
 art. 10 lid 2 sub e Wob

Faktuur voor:
STAATSBOSBEHEER T.A.V.
POSTBUS 2
3800 AAAMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

Datum	Deb. nr.	Faktuur nr.	Pagina	Btw nr.	
23-01-2019	922559	1900666	3		
DNST-136	(000034521 HENGST 0945) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034522 HENGST 0999) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
DNST-136	(000034523 HENGST 0918) AFGIFTE PASPOORT I&R		1	43.39	43.39
	(000034524 HENGST 0925)				
				Subtotaal	€ 1345.09
				BTW	€ 282.47
21 % btw van €1345.09				Totaal	€ 1627.56
					€ 282.47

Log in op www.kwpn.nl/mijn-gegevens/mijn-facturen-betalen om direct het overzicht te krijgen van uw openstaande facturen. Middels iDeal kunt u daar ook uw facturen direct betalen.

Wij verzoeken u het totaalbedrag binnen 14 dagen na factuurdatum aan ons over te maken onder vermelding van 922559/1900666, zodat wij uw betaling correct kunnen verwerken. Bedankt voor uw medewerking.

STAATSBOSBEHEER T.A.V.
POSTBUS 2
3800 AAAMERSFOORT

art. 10 lid 2 sub e Wob

Staatsbosbeheer
t.n.v. art. 10 lid 2 sub e Wob
Kitsweg 1
8218 AA Lelystad

Aan: art. 10 lid 2 sub e Wob
Cc: art. 10 lid 2 sub e Wob

FREE

FREE NATURE

Augustuslaan 36
NL-6642 AB Beuningen

art. 10 lid 2 sub e Wob

info@freenature.nl
www.freenature.nl
www.wildernisvlees.nl

art. 10 lid 2 sub e Wob

KVK 09172586
art. 10 lid 2 sub e Wob

Betreft: Offerte uitvoering reset koniks
Oostvaarderplassen
Volgnummer: R201814

Beuningen, 30- 11 - 2018

Geachte mevrouw art. 10 lid 2 sub e Wob, beste art. 10 lid 2 sub e Wob

Op 28 april 2018 is het advies van de commissie Van Geel aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland. Onderdeel hiervan is het reduceren van het aantal koniks, ook wel reset genoemd. Op uw verzoek en naar aanleiding van uw offerte uitvraag van 26 september j.l. stuur ik u hierbij de offerte voor de uitvoering van deze reset. Allereerst dank voor dit verzoek.

SBB stelt de volgende eisen aan Free Nature. Graag aantoonbaar maken hoe jullie aan deze eisen beantwoorden.

Eisen aan de opdrachtnemer voor uitvoering van de werkzaamheden

Staatsbosbeheer wil het vangen en chippen van de paarden uitbesteden en stelt aan de partij die de opdracht uit mag voeren de volgende eisen:

- Tenminste 10 jaar aantoonbare ervaring met verwildering en beheer van paarden in natuurgebieden (Zie voor doelstellingen van de stichting FREE Nature onze statuten in bijlage O). Tenminste 5 jaar aantoonbare praktijkervaring met voorbereiden en begeleiden van transporten van (semi) wilde grote grazers naar het buitenland (aantonen met 3 referenties, zie bijlage I);
- Breed netwerk van beheerders van natuurgebieden in Europa, zodat afzetmogelijkheden van Konik-paarden geen beperking** vormen (aantonen in brief, zie Bijlage II);
- Organisatie met een vaste kern van tenminste 5 personen, met elk tenminste 5 jaar praktijkervaring, zodat de continuïteit van voorbereiding en uitvoering van de reset gewaarborgd is (aantonen in brief, zie Bijlage III).
- Staatsbosbeheer wil verzekerd zijn dat werkzaamheden veilig uitgevoerd worden, omdat ze aansprakelijk blijft voor mens en materieel/materiaal. Hiertoe verwijst FREE Nature naar haar interne –'handboek kuddebeheer'. Omdat dit het 'kookboek' van onze organisatie is, is dit niet full-copy beschikbaar maar wel ter inzage voor SBB.

NATUUR OP EIGEN BENEN

Pagina 1 van 9

**** FREE Nature levert uiterste inspanningen om de ondergenoemde konik aantallen te herplaatsen voor 31 maart 2019, maar kan volledige afronding van de opdracht voor 31 maart 2019 niet garanderen omdat FREE Nature voor 100% succes afhankelijk is van meerdere externe factoren.**

Zo is FREE Nature geen eigenaar van gronden en dus volledig afhankelijk van toestemming van derde partijen voor het uitplaatsen van de Koniks uit Flevoland naar andere gebieden. Ook wil FREE Nature garant staan dat het sociale kuddeverband op de nieuwe locaties gehandhaafd blijft en dat transporten binnen de regelgeving daadwerkelijk mogelijk is.

Zoals ook in het overleg met SBB 25 september jl. is vastgesteld treden FREE Nature en SBB direct met elkaar in overleg over alternatieve oplossingen als per 31 maart 2019 nog niet alle genoemde konik aantallen door FREE Nature herplaatst zijn.

Reset Koniks

. Onderdeel van de reset grote grazers is het terugbrengen van de populatie koniks naar 450 dieren in het kerngebied van de Oostvaardersplassen ('OVP'). Dit vraagt een reductie van ongeveer 160 dieren op basis van de de meest recente oktober tellingen.

We zullen een helder onderscheid moeten maken tussen OVV en OVP. Naast het terugbrengen in het kerngebied OVP van de aantallen koniks naar 450 stuks zal ook de populatie koniks in het Oostvaardersveld ('OVV') teruggebracht moeten worden van 90 naar ca 35 dieren NB eventuele overloop tussen beide gebieden is desgewenst mogelijk. Hierbij wordt ervan uit gegaan dat de dieren worden ingevangen en verplaatst naar natuurgebieden elders binnen Nederland en/of Europa. Voor de uitvoering is een protocol opgesteld en vindt momenteel inrichting van een vangweide en -kraal in het gebied plaats.

Taken en verantwoordelijkheden

Staatsbosbeheer is de opdrachtgever en laat de supervisie op het werk uitvoeren door FREE Nature.

FREE Nature is verantwoordelijk voor de volgende onderdelen:

- Coördinatie regulier kuddebeheer (zie omschrijving in Bijlage IV), in beeld brengen samenstelling kudde koniks en regulier toezicht dierwelzijn voor gemiddeld 16 uur/ week in de periode 1 oktober 2018 t/m 30 april 2019 inclusief administratie
- Coördinatie en uitvoering werkelijke vangactie en aanverwante werkzaamheden nadat de dieren zijn opgesloten in de vangweide
 - o Separeren van heckrunderen en overige grazers in de vangweide
 - o Invangen in de vangkraal
 - o Uitsplitsen van geschikte harems en/of hengstengroepen voor transport
 - o Onder toezicht van FREE Nature chippen en registeren door stamboek
 - o Dieren opladen voor transport
 - o Veldwerkzaamheden worden steeds uitgevoerd door een team van 4 personen
- Regelen chippen en registeren incl Contacten met stamboek i.v.m. chippen en registratie dieren
- Contacten met NVWA in aanloop naar transport, inleveren route plan en organiseren exportkeuring

M.b.t. ontvangstlocaties is FREE Nature verantwoordelijk voor:

- Vooraf maken van afspraken met ontvangstlocaties, zie bijlage concept overeenkomst overdracht koniks
- Eventuele controle vooraf van ontvangstlocatie
- Organiseren steekproefsgewijze controle op welzijn koniks in ontvangstgebieden, sluitingsdatum 30 april 2019

FREE Nature rekent per veldbezoek/ persreis naar ontvangende locatie 4 mandagen a adviseurstarief, plus additionele reis en verblijfskosten a art. 10 lid 2 sub g per dag. In deze offerte is uitgegaan van een 4-tal veldbezoeken. Eventuele extra veldbezoeken worden aanvullend en na schriftelijke toestemming vooraf, in rekening gebracht. Dit bedrag is exclusief reis en verblijfskosten voor derden zoals medewerkers Staatsbosbeheer, journalisten enz..

Staatsbosbeheer is verantwoordelijk voor de volgende onderdelen

- Kosten chippen en registratie dieren
- Na chippen en registratie (uitgifte paspoort) blijft Staatsbosbeheer eigenaar van de dieren totdat deze middels transport zijn overgedragen aan de nieuwe beheerder
- In lijn met eigenaarschap is Staatsbosbeheer verantwoordelijk voor het inhuren capabele transporteurs (FREE Nature levert desgewenst een lijst aan met transporteurs met goede referenties, zie tevens bijlage I referenties transporten)
- In lijn met eigenaarschap is Staatsbosbeheer verantwoordelijk voor eventuele veterinaire kosten
- Aanvoer en kosten hooi en drinkwater binnen vangweide voor periode dat dieren hier staan in afwachting van registratie en transport

- Desgevraagd leveren fysieke, juridische en administratieve ondersteuning tijdens vangactie en bij het verplaatsen materialen
- Staatsbosbeheer is de verantwoordelijke partij voor alle communicatie naar derden
- Desgevraagd leveren fysieke en juridische ondersteuning in geval van protesten en/ of andere organisaties c.q. particulieren die werkzaamheden verhinderen d.m.v BOA inzet en directe lijnen met politie.

Kostenraming

Voor de gevraagde werkzaamheden heeft FREE Nature de volgende kostenraming gemaakt. Deze zullen gefactureerd worden op basis van werkelijk gemaakte kosten.

Beheerwerkzaamheden

Coördinatie beheer/ toezicht kuddes	art. 10 lid 2 sub g Wob	€	art. 10 lid 2 sub g
Vangactie	art. 10 lid 2 sub g Wob	€	art. 10 lid 2 sub
Contacten NVWA & RVO	art. 10 lid 2 sub g W	€	art. 10 lid 2 sub g
Chippen dieren		SBB	
Hooi/ voer op vangweide		SBB	
Veterinaire kosten		SBB	
Exportkeuring en transportkosten		SBB	
Subtotaal			€ 44.800

Materiaalkosten

Mobiele vangkraal + tussenpalen + pinnen	50 delen	€	art. 10 lid 2 sub g
Levering Vangkraal		€	art. 10 lid 2 sub g W
Overige materialen; prikpaaltjes, schriklint enz.		€	art. 10 lid 2 sub g W
Subtotaal			€ 13.500

Adviesdiensten

Contacten ontvangstlocaties	art. 10 lid 2 sub g Wob	€	art. 10 lid 2 sub g W
Veldbezoek / persreis	4 maal	€	art. 10 lid 2 sub g W
Subtotaal			€ 20.208

totaal € 78.508

Onvoorzien 10% € 7.851

TOTAAL excl BTW € 86.359

BTW hoog 21% € 18.135

- FREE Nature rekent over genoemde activiteiten een beheerderstarief a art. 10 lid 2 sub g Wob per uur (excl.21% BTW)
- FREE Nature rekent over genoemd adviesdiensten een adviseurstarief a art. 10 lid 2 sub g W per uur (excl.21% BTW)
- FREE Nature rekent voor de veldbezoeken een adviseurstarief art. 10 lid 2 sub g W per uur (excl. 21% BTW)

- BTW over beheerwerkzaamheden a 21% BTW, BTW over materiaalkosten en adviesdiensten a 21%
- Meerwerk tegen bijbetaling en volgens genoemd uurtarief en na schriftelijke afspraak tussen Staatsbosbeheer en FREE Nature
-
- Deze offerte heeft een looptijd van 14 dagen vanaf dagtekening
- Facturering per 2 maanden, op 31 december 2018, 28 februari 2019 en 30 april 2019. Facturering zal plaatsvinden op basis van werkelijk gemaakte kosten.
- Opdrachtnemer FREE Nature communiceert over gegeven diensten alleen met opdrachtgever Staatsbosbeheer en niet met derden.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

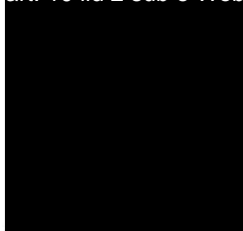
Mocht u nog vragen hebben dan kunt u altijd bellen of mailen.
Graag ontvangen wij voor 17 december a.s. een schriftelijk akkoord op deze offerte.

Met vriendelijke groet,

Voor akkoord

Namens FREE Nature

art. 10 lid 2 sub e Wob

Directeur/ Bestuurder

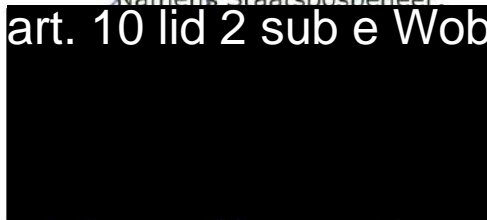
Stichting FREE NATURE

Augustuslaan 36
6642 AB Beuningen

art. 10 lid 2 sub e Wob

Namens Staatsbosbeheer:

art. 10 lid 2 sub e Wob

Naam

M.W. de Suro

Functie:

Hfd - SBB Flevoland

Bijlagen

0	Statuten stichting FREE Nature
I	referenties internationale transporten
II	Over de Stichting FREE Nature; governance en mate ervaring personeel
III	Conceptovereenkomst overdracht Koniks Staatsbosbeheer aan ontvangende locaties
IV	Omschrijving coördinatie rol grote grazers

Bijlage I: referenties internationale transporten

De volgende transporteurs hebben meermaals koniks van FREE Nature verhuisd naar buitenlandse natuurgebieden:

- art. 10 lid 2 sub e Wob
[Redacted]
- art. 10 lid 2 sub e Wob
[Redacted]
- art. 10 lid 2 sub e Wob
[Redacted]
- art. 10 lid 2 sub e Wob
[Redacted]

¹ Wegens aanstaand pensioen gestopt als (internationaal)transporteur medio januari 2018

Bijlage II: Over FREE Nature; omvang, governance en capaciteit

De **Foundation for Restoring European Ecosystems**; '**FREE Nature**' werkt aan '**Natuur op eigen Benen**'. FREE Nature is de grootste en meest innovatieve natuurbegrazer van Nederland. Wij werken voor ca 20 grotere en kleinere terreinbeherende organisaties en zijn met in totaal zo'n 1500 grote grazers, van wild levende runderen en paarden tot waterbuffels en wisenten door het gehele land te vinden. FREE Nature werkt graag vanuit het midden van de maatschappij en betreft de omgeving nauw bij haar werk. In onze jaarverslagen (<https://www.freenature.nl/over-free/organisatie/jaarverslagen>) kunt u de nodige voorbeelden terugvinden van ons werk voor onze opdrachtgevers en de wijze waarop wij hierbij onder andere met vrijwilligers, opleidingen, omwonenden en andere partijen samenwerken. Zie ook separate bijlage met onze statuten.

FREE Nature is in 2007 als zelfstandige en onafhankelijke stichting opgericht. Sindsdien heeft FREE Nature zich ontwikkeld tot een stabiele organisatie, werkzaam vanaf het meest zuidelijke puntje van Nederland (Vaals) tot het noordelijkste (Schiermonnikoog) en van het oosten (Millingerwaard) tot aan het westen (Zeeuwse en Hollandse Delta), zie <https://www.freenature.nl/kom-kijken/overzicht>

Naast de verantwoordelijkheid voor beheer van kuddes wild levende grote grazers, adviseert FREE Nature op het gebied van natuurlijke begrazing en natuurlijke processen en verzorgt FREE Nature cursussen voor terreinbeheerders. Verkoop van wildernisvlees, het meest natuurlijke vlees van Nederland, is een afgeleide van ons werk.

De Foundation for Restoring European Ecosystems is een stichting met een vaste bezetting van 16 medewerkers in loondienst en/of vaste freelancers en een schil van ruim 100 vrijwilligers. De organisatie kent een structuur die bestaat uit een Raad van Toezicht (zes personen), een directeur/ bestuurder (één persoon) en een werkorganisatie. Het bestuur is over het gevoerde beleid verantwoording schuldig aan de Raad van Toezicht. Het bestuur is verplicht aan de Raad van Toezicht alle voor de uitoefening van zijn taak nodige en nuttige inlichtingen, gevraagd en ongevraagd, te verstrekken. Het bestuur en de Raad van Toezicht overleggen periodiek. De meeste van de 11 medewerkers in vaste dienst werken al vanaf de start in 2007 voor FREE Nature en hebben zeer veel ervaring in het beheer van kuddes in verschillende gebieden.

Zie onder andere de volgende profielen:

art. 10 lid 2 sub g Wob

Bijlage III: Concept overeenkomst voor de overdracht Koniks van Staatsbosbeheer aan ontvangende locaties

Contract between:

1. Staatsbosbeheer, an entity under Dutch law, Smallepad 53811MG, the Netherlands, referred to as STAATSBOSBEHEER;
2. <Name Receiving entity>, an entity under <name country> law, <address, zip code, city, country>, referred to as <Name>

Together referred to as "Parties"

In consideration:

STAATSBOSBEHEER protects and develops 'the green heritage' in the Netherlands. In one of their territories there is a surplus of rewilded Konik horses. A herd of XXX horses will be donated to the <Name>. <Name> guarantees a wild life for the animals and will report two times a year about the status of the animals during the course of two (2) years to STAATSBOSBEHEER

Agreed to the following:

1. Delivery of horses

- STAATSBOSBEHEER donates a herd of XXX rewilded horses for free; € 0,- (zero euro)
- Horses have a transponder for identification and are in possession of a horse passport, for herd composition see Appendix A <To be added>
- Foals under the age of 7 months which are not in possession of a transponder and horse passport, will receive a transponder before transport. Horse passport is organized by FREE Nature and send to <Name> through postal mail

2a Transport of horses

- <Name Transporting company> will conduct transport of the rewilded horses and will oversee animal welfare in compliance with national and international law
- FREE Nature will organize export license / traces papers
- Export will take place on <Date>
- <Name> will welcome the animals <Date>, within a fenced natural area.

2b Ownership after delivery

<Name> has ownership and fully responsible for the animals after arrival

3. Guaranties for a wild life

- <Name> guaranties a semi -wild life for the animals, meaning the animals will spend the rest of the lives within nature reserves
- Animals will spend the rest of their lives under natural conditions, meaning living in natural social herds, not be applied pre-emptive veterinarian care and will only be supplementary fed during extreme conditions, meaning periods of extreme drought or harsher winters than on average years. Veterinary care will only be applied when necessary.
- Only during the first year, animals are to be supplementary fed or otherwise supplementary cared for as part of an adaptation period during their first year.
- If animals re-appear in private ownership with intensive management, meaning stabled, saddled or otherwise having an intensive human animal relationship, a penalty will be paid by <Name> of €1,000 (ONE THOUSAND EUROS) per animal.
- Natural laws on animal welfare transcend this contract

5. Report

- <Name> will provide photos and/ or film of arrival of the horses at the <Name> to STAATSBOSBEHEER. Photos and/ or film will be used for Dutch media only and to provide evidence of animal arrival.
- <Name> will report 2 times a year (April and November) for a period of 2 years on the status of the herd including photographic and/ or film evidence. Photos/ films are free for use by STAATSBOSBEHEER for Dutch communications only; own website, (social) media

- <Name> hosts a visit by two employees of STAATSBOSSBEHEER or representative (including FREE Nature) during the first half of 2019. Travel costs (flight, car rental) towards <Name> and housing are covered by STAATSBOSSBEHEER. Date will be set in mutual agreement.

This contract is governed by Dutch law. All disputes arising shall be exclusively be submitted to competent Dutch court.

Signed:

Municipality: XXXXXX

Date: XXXXXX. - .. -

2018

<Name NGO, Name representative, function>

STAATSBOSSBEHEER, art. 10 lid 2 sub e Wob Area manager Flevoland

Bijlage : Omschrijving : coördinatie kuddebeheer grote grazers Oostvaarderplassen
 Datum november 2018 / FREE Nature art. 10 lid 2 sub g Wob

Graasdierrondes (kuddecontrole)

- Dagelijkse ronde + invullen protocol (in weekend 1 dag?!--> overleg met art. 10 lid 2 sub g)
- Protocol kuddecontrole afmaken en uitleg geven aan beheerteam
- Beheerteam opleiden / tijd investeren om samen te (leren) kijken
- Opvallendheden melden aan art. 10 lid 2 sub e in app, vastleggen met foto/film
- Door wie: 1x per week art. 10 lid 2 sub e Wob evt. 1x per week art. 10 lid 2 sub e 3-4 keer per week + weekendronde door beheerteam?

Conditie scores

- Protocol CS afmaken (welke dieren/hoe?)
- elke eerste week van de maand
- In kritische periode (feb-mrt, afh. van weer) ook elke 3e week van de maand
- art. 10 lid 2 sub e Wob iemand beheerteam art. 10 lid 2 sub e Wob

Coördineren beheermaatregelen:

- Tijdig afschot bij heck en paard (lage conditiescore of acuut probleem)
- Besluit tot bijvoeren + maken bijvoerprotocol en voorleggen aan veterinaire commissie
- Beschikbaar stellen kadavers voor sectie (nav afspraken veterinaire commissie)
- Rondes art. 10 lid 2 sub e Wob inplannen (jan - feb - mrt)
- Beslissen wat te doen bij calamiteiten/ziekten, evt. aanvullend onderzoek of sectie

Onderzoek Heckrunderen --> zenderen van runderen voor WUR, ism art. 10 lid 2 sub e Wob (streven = nov.2018)

Staatsbosbeheer

Dhr. art. 10 lid 2 sub e Wob

Postbus 2

3800 AA Amersfoort

FACTUUR

factuurdatum : 31-01-2019

factuurnummer : S-2019-0004

datum	beschrijving	aantal	prijs	korting	bedrag	btw
Herkauwer Oostvaardersplassen BEC 565						
11-01-2019	Mestonderzoek 2 groepen Oostvaardersveld	2	€	art. 10 lid 2 sub g Wob	€	art. 10 lid 2 sub g Wob 21%
11-01-2019	Visite	1	€		€	21%
11-01-2019	Tijd, 11.00 - 13.30 voorbereiden vangactie en uitgebreide inspectie van de Koniks in het Oostvaardersveld.	150	€		€	21%
13-01-2019	Visite (weekend)	1	€		€	21%
13-01-2019	Tijd weekend, Konik verdacht v koliek	40	€		€	21%
17-01-2019	Visite	1	€		€	21%
17-01-2019	Tijd, begeleiden vangen koniks. Chippen, signalement opmaken en alle paarden klinisch beoordelen.	260	€		€	21%
17-01-2019	Tijd, tweede dierenarts	210	€	€	324,32	€ 21%
17-01-2019	Transponders	41	€		€	21%
18-01-2019	Visite	1	€		€	21%
18-01-2019	Tijd, beoordelen en controleren 41 koniks vóór transport. Overleg met en begeleiding van dierenartsen NVWA, assistentie bij laden koniks. Controle overige dieren.	195	€		€	21%
18-01-2019	Tijd, idem tweede dierenarts	170	€	€	397,80	€ 21%
21-01-2019	Visite	1	€		€	21%
21-01-2019	Tijd, chippen, signalement opmaken en klinische check	90	€		€	21%
21-01-2019	Tijd, tweede dierenarts	50	€	€	117,00	€ 21%

21-01-2019	Transponders	16	€	art. 10 lid 2 sub g Wob	€	art. 10 lid 2 sub g Wob	21%	
21-01-2019	Equest pramox wormspuit	1	€		€		9%	
22-01-2019	Visite	1	€		€		21%	
22-01-2019	Tijd, chippen, signalement opmaken en klinische check	270	€		€		21%	
22-01-2019	Transponders	35	€		€		21%	
23-01-2019	Visite	1	€		€		21%	
23-01-2019	Tijd, veterinair toezicht en assistentie transport koniks	180	€		€		21%	
24-01-2019	Petroleumkachel tbv bewaking Oostvaardersveld, 10 dagen	1	€	€	30,00	€	21%	
24-01-2019	1 xpod lont/kous tbv petroleumkachel. Deze is opverbruikt	1	€		€		21%	
25-01-2019	Visite	1	€		€		21%	
25-01-2019	Tijd, ronde door OVP met en kuddebeheerder. Conditie scores en voorbereiden schuursessie	150	€	art. 10 lid 2 sub e Wob	€		21%	
26-01-2019	Visite (weekend)	1	€	€	28,65	€	21%	
26-01-2019	Tijd weekend, voorvergadering en begeleiding schuursessie. 14.00-16.00 en 17.00-20.00	300	€	€	93,30	€	21%	
30-01-2019	Tijd, diverse overleg oa. met	45	€	art. 10 lid 2 sub e Wob	€	105,30	€	21%
Paard Koniks, BEC 566								
24-01-2019	Visite	1	€		€		21%	
24-01-2019	Tijd, monitoring kudde Koniks in het Horsterwold	120	€		€		21%	
29-01-2019	Visite ivm beoordelen voedselsituatie	1	€		€		21%	
29-01-2019	Tijd, incl verslaglegging	90	€	€	105,30	€	21%	
			subtotaal ex btw	€	1.201,67	€	5.653,69	
			btw 21% van € 5.627,33 :	€		€	1.181,78	
			btw 9% van € 26,36 :	€		€	2,37	
			te betalen bedrag	€		€	6.837,84	

Beheereenheid-overleg 10-12-2018

Besproken in team op 12-12-2018

1. [REDACTED]:
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e Wob .

2. [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]

3. Koniksparden Oostvaardersplassen: proef met winterbegrazing?
 - a. In de Slufter relatief simpel te regelen. Eind maart weghalen, dan meer, bv. circa 40 stuks. Bv. 20-25 stuks tot na het broedseizoen.
 - b. Alle kosten vergoeden. Rasters vrijmaaien/ en rasters zetten. Op verzoek kunnen we nader specificeren. Denken aan art. 10 lid 2 sub b Wob
 - c. [REDACTED] stemt af. Bij specifiekere vragen met [REDACTED] schakelen. art. 10 lid 2 sub e Wob
 - d. In team besproken: Vraag is of raster nog voldoet. En ook belangrijk om nog goed over na te denken over ecologische impact. Bovendien een goed idee om na te denken over hengsten vs. manage-paarden. We kunnen ook nog Dorpszicht overwegen.

4. [REDACTED]
 - [REDACTED]

5. [REDACTED]

6. [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e Wob
 - [REDACTED] art. 10 lid 2

7. [REDACTED]
 - [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e

8. [REDACTED]
 - [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e Wob

9. Grote grazers en watermeten: issues?
 - a. Is blijkbaar een uitzondering. Houden dit in de gaten.

- 10. [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 - [redacted] art. 10 lid 2
 - [redacted]
 - [redacted]
- 11. [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
- 12. [redacted]
 - [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 - [redacted]
- 13. [redacted]
 - [redacted]
- 14. [redacted]
 - [redacted] art. 10 lid 2 st.
- 15. [redacted]
- 16. [redacted] art. 10 lid 2 sub i
 - [redacted] art. 10 lid 2
 - [redacted]
 - [redacted]
- 17. [redacted] art. 10 lid 2 sub e v
 - [redacted]
- 18. [redacted]
 - [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 - [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
- 19. [redacted]
 - [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 - [redacted]

Beheereenheid-overleg 17-12-2018

1. Koniks in de Slufter?

- a. Kunnen met publiek, dat is nu ook het geval
- b. Meer gedoe, checks nodig en dat kost geld > moeten zij regelen/betalen
- c. Ecologisch n.a.v. opmerkingen in het team: nog gecheckt: substantieel kleiner dan pimentesers. We doen dan toch iets minder stuks: 20. Monitoren hoe het gaat. Als ze er voor het broedseizoen zijn, dan hoeven ze niet het gebied rondrennen en de vogels zijn er aan gewend.
- d. Slechts een jaar? > harde afspraak over weghalen en anders brengen wij ze naar de slager?
- e. Aan welke eisen moet een raster voor de Koniks voldoen. We hebben een 2 draads raster. Dat moet nog hersteld worden. art. 10 lid 2 sub b Wob

2. [redacted]

[redacted]

3. [redacted]

[redacted]

4. [redacted]

[redacted] art. 10 lid 2 [redacted]

5. [redacted]

6. [redacted]

[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

7. [redacted]

[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]

[redacted]

[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Beheereenheid-overleg 7-1-2019

Besproken in team op 9-1

1. [REDACTED]
2. Konikspaarden OVP:
 - a. Onder de besproken voorwaarden willen we onze collega's helpen.
 - b. [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e Wv checkt wanneer rasters klaar zijn en geeft akkoord. [REDACTED] art. 10 lid 2 brengt [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e op de hoogte.
 - c. M.b.t. ecologie n.a.v. opmerkingen in team. Navraag lijkt voor nesten geen probleem. Wel zaak dat paarden nu komen zodat ze gebied kennen en 'in balans zijn met het gebied'. Er is veel ruimte en voor de vegetatie/likt het waardevol te zijn. Wel wens om effect op Eidereenden te monitoren en in de gaten houden.
3. [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED] art. 10 lid 2 si
 - [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e Wv
4. [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
5. [REDACTED] rt. 10 lid 2 sub e Wv
 - [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e Wv
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
6. [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e Wv [REDACTED]
7. [REDACTED] art. 10 lid 2 [REDACTED] art. 10 lid 2 sub e Wv [REDACTED]
8. [REDACTED] art. 10 lid 2 si [REDACTED]
9. V [REDACTED] rt. 10 lid 2 sub e

Beheereenheid-overleg 21-1-2019

1. Koniks:

- a. Gesprek openbare orde > [redacted] belt [redacted] nog om burgemeester goed te kunnen informeren.
- b. Media bij loslaten? Advies centraal uitnodigen voor bezoek direct na het los laten. Bij loslaten Lauwersmeer lijkt wel een externe filmer aanwezig te zijn geweest. > [redacted] regelt dat.
- c. Publieksbegeleiding in de eerste periode, hoeveel inzet denken we nodig te hebben? > Komend weekend beide dagen. Komende week alle dagen iemand checken: enerzijds het vee en anderzijds de knuffelaars.
- d. Calamiteiten: [redacted] paraat staan omdat die geschikte apparatuur heeft. Voor langere termijn verzorging sturen we verschillende geïnteresseerden een bericht met vragen en prijsindicatie > [redacted] regelt dat.
- e. Mail [redacted] maakt voorzetje.
- f. Proactief communiceren over rest: Nu even niet. Wat informatie is beleidsmatig gevraagd. Als publiek dezelfde vragen gaat stellen, dan doen we dat ook.
- g. Verzorging: [redacted] heeft conceptmailtje gemaakt > [redacted] kijken erbij. Beschikken over licentie en mogelijkheid calamiteiten optreden.

2. [redacted]

- [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted] art. 10 lid 2 st

3. [redacted]

- [redacted]
- [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted] rt. 10 lid 2 st

4. [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob

- [redacted] art. 10 lid 2 st [redacted] rt. 10 lid 2 st [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob

5. [redacted]

- [redacted]
- [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob

6. [redacted]

- [redacted]
- [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted] ?

7. [redacted]

- [redacted] art. 10 lid 2 [redacted]

8. [redacted]

- [redacted]
- [redacted]

Beheereenheid-overleg 21-1-2019

- 1. [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

- 2. [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted].
- 3. [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

- 4. [redacted]
[redacted].

- 5. [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted].

- 6. [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]
- [redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]

- [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]
- [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]
- [redacted]

- 1. [redacted] art. 10 lid 2 sub [redacted]

12. Koniks:

- 1. Reacties op verzorgingsverzoek. We willen a.s. maandag de reacties bespreken.
- 2. Vraag [redacted] art. 10 lid 2 sub e V om gebied in te gaan; dat mag als dit nodig is om te reageren, vroeg in de ochtend.
- 3. [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob over onderzoek; [redacted] art. 10 lid 2 sub e vraagt [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob een aanvraag voor een onderzoekvergunning te doen.

13. [redacted]

[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted].

14. [redacted]

[redacted] art. 10 lid [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]

15. [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted].

16. [redacted]

[redacted]
[redacted] art. 10 lid 2 st [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] art. 10 lid 2 st [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]
[redacted] art. 10 lid 2 st [redacted].

Agenda:

[redacted] art. 10 lid 2 st [redacted]
[redacted]

Strategisch overleg Oostvaardersplassen
28 januari 2019

Deelnemers

Kees Lever, Nick de Snoo, [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob, Marjolijn van Egmond, [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
[redacted]

Agenda

1. [redacted]
2. [redacted]
3. [redacted]
 - a. [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
4. [redacted]
 - a. [redacted]
5. [redacted]
 - a. [redacted]
 - b. [redacted]
6. [redacted]
 - a. [redacted]
 - b. [redacted]
7. [redacted]
8. Minister Schouten is zeer betrokken bij uitplaatsen paarden. Voorstel is haar binnenkort uit te nodigen.

Bijlage 1 Verslag Strategisch overleg Oostvaardersplassen 14 januari 2019

Deelnemers

Kees Lever, Nick de Snoo, art. 10 lid 2 sub e Wob, Marjolijn van Egmond, art. 10 lid 2 sub e W

Agenda

1. Vaststellen agenda
2. intern verslag Strategisch *vastgesteld* (Bijlage 1) en Actielijst *bijgewerkt* (bijlage 2)
3. Omgevingsmanagement / Communicatie

- [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
- [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
- [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]

4. Projecten

- [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
- b. Voortgang uitplaatsen Konikpaarden Oostvaardersveld
 - i. [Woensdag chippen, donderdag paspoort en transport naar Lauwersmeer. Week erop naar Texel.](#)
 - ii. art. 10 lid 2 sub e Wob [vragen bij gemeente een drone verbod aan.](#)
- c. [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
- d. [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
- e. [redacted]
 - [redacted]

5. Juridische zaken

- [redacted]
- [redacted]

6. Bestuurlijk Overleg OVP provincie-SBB

- [redacted]

Bijlage 2 Actielijst

Onderwerp	Actie	d.d. start	d.d. eind	actiehouder	status
art. 10 lid 2 sub				art. 10 lid 2 sub	
				art. 10 lid 2 sub e Wob	
				art. 10 lid 2 sub e Wob	
				art. 10 lid 2	
				art. 10 lid 2	
art. 10 lid 2 sub e Wob					
				art. 10 lid 2 sub e Wob	
Uitplaatsen paarden	Aanvraag drone verbod OVP	14-1	16-1	art. 10 lid 2 sub e Wob	lopend
art. 10 lid 2				art. 10 lid 2 sub e Wob	
				art. 10 lid 2 sub	
				art. 10 lid 2	

Bijlage 3

Betreft: Agenda bestuurlijk overleg provincie Flevoland – Staatsbosbeheer op 24 januari 2019 over de Oostvaardersplassen

Locatie: provinciehuis Lelystad

Tijdstip: 16.30 – 17.30

Genodigden: **art. 10 lid 2 sub e Wob**, Kees Lever, Nick de Snoo, **art. 10 lid 2 sub e Wob**, **art. 10 lid 2 sub e Wob**
[Redacted]

1. Opening en mededelingen

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

2. Voortgang reset grote grazers (mondelijke toelichting door SBB):

[Redacted]
[Redacted]

b. Herplaatsing Koniks: stand van zaken, overzicht van herplaatsingsgebieden
 (bijgesloten ter bespreking, toelichting door Staatsbosbeheer)

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

3. Maatschappelijke betrokkenheid:

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

4. Juridische procedures:

[Redacted]
[Redacted]

5. Managementplan:

[Redacted]
[Redacted]

6. Agendaonderwerpen voor volgende overleggen:

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

7. Rondvraag

Intern Verslag Strategisch overleg Oostvaardersplassen
28 januari 2019

Deelnemers

Kees Lever, Nick de Snoo, [art. 10 lid 2 sub e Wob], Marjolijn van Egmond, [art. 10 lid 2 sub e Wob]

Afwezig: [art. 10 lid 2 sub e Wob]

Agenda

1. Vaststellen agenda
2. intern verslag Strategisch Overleg 14 januari vastgesteld
3. Actielijst **bijgewerkt**
4. BO 30 januari
 Nav Concept agenda **bijlage 3**

- [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]
[redacted]

- [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]
[redacted]
[redacted]

i. **Uitplaatsen paarden (locaties)**
 Uitplaatsen paarden OVV is goed gegaan. Voortgang uitplaatsen paarden OVP wordt bepaald door de ontvangstlocaties die nog niet rond zijn. Silvo gaat zijn netwerk inzetten. We gaan zelf [art. 10 lid 2 sub e Wob] kijken naar gebieden in Nederland. In BO doen we mondeling stand van zaken. Discretie werkt goed heeft ovv bewezen. [art. 10 lid 2 sub e Wob] maakt een puntsgewijs notitie voor Nick.

- [redacted]
[redacted] art. 10 lid 2 sub e V
- [redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted] art. 10 lid 2 sub
[redacted] art. 10 lid 2 s
[redacted] art. 10 lid 2 sub

5. **Omgevingsmanagement / Communicatie**

- [redacted] art. 10 lid 2 sub [redacted] art. 10 lid 2 sub e V [redacted]
- [redacted] art. 10 lid 2 su [redacted]

6. **Projecten**

- [redacted]
[redacted]

- [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
7. Juridische zaken
- [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
8. Beheer
- [redacted]
 - [redacted]
9. Minister Schouten is zeer betrokken bij uitplaatsen paarden. Voorstel is haar binnenkort uit te nodigen.
Goed idee. We vragen aan art. 10 lid 2 sub e om haar uit te nodigen. Graag met Silvo erbij. art. 10 lid 2 sub neemt het mee naar weekoverleg
10. Ruimtelijk perspectief
- art. 10 lid 2 su [redacted]
 - [redacted]

Bijlage 2 Actielijst

Onderwerp	Actie	d.d. start	d.d. eind	actiehouder	status	
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2 sub [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2 sub e Wob	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2 sub e Wob	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2	[REDACTED]	[REDACTED]
uitplaatsen Koniks	Reactie op protocol	3-12	11-2			Marjolijn stuurt aantekeningen door
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2 sub e Wob	[REDACTED]	[REDACTED]
Uitplaatsen paarden	Aanvraag drone verbod OVP	14-1	16-1	art. 10 lid 2 sub e Wob	afgesloten	Marjolijn stuurt laatste stand van zaken op rond drones
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2 sub e Wob	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2 sub [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2 sub e [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2 sub [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Uitplaatsen paarden	Ontvangslocaties in Nederland zoeken	28-1		art. 10 lid 2 sub [REDACTED]		
Uitplaatsen paarden	Notitie Overzicht ontvang locaties tbv BO voor [REDACTED]	28-1	30-1	art. 10 lid 2 sub [REDACTED]		
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2		
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED] art. 10 lid 2		
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2		

Van: [art. 10 lid 2 sub e Wob]

Verzonden: maandag 19 november 2018 10:49

Aan: Snoo, Nick de [art. 10 lid 2 sub e Wob]; Lever, Cees [art. 10 lid 2 sub e Wob]; [art. 10 lid 2 sub e Wob]
[art. 10 lid 2 sub e Wob] Egmond, Marjolijn van [art. 10 lid 2 sub e Wob]

Onderwerp: Actie- en beslispunten Strategisch overleg Oostvaardersplassen

Goedemorgen,

Vanochtend heb ik de actiepunten van het Strategisch Overleg bijgehouden. Van [art. 10 lid 2 sub e Wob] begreep ik dat [art. 10 lid 2 sub e Wob] deze taak in het vervolg op zich wil nemen.

- Bestuurlijk Overleg OVP provincie-SBB:

[art. 10 lid 2 sub e Wob]

- Ambtelijk overleg OVP provincie-SBB

[art. 10 lid 2 sub e Wob]

- Overlegstructuur beschrijven.

[art. 10 lid 2 sub e Wob]

- Actoren- en risico-analyse + communicatie.

[art. 10 lid 2 sub e Wob]

- Dialoogsessies (zoals duindialoog in Schoorl)

[art. 10 lid 2 sub e Wob]

- Ons voorstel voor de communicatie:

[art. 10 lid 2 sub e Wob]

· Verkleining kudde paarden Oostvaardersveld

Inhoudelijk verhaal moet helder zijn waarom het vanuit het beheer noodzakelijk is. Getoetst door adviseurs. Bij voorkeur minimaal de helft van de kudde verplaatsen.

NVWA moet vrijgeven voor transport.

In het BO OVP informeren we over ons voorgenomen besluit om de kudde spoedig te verkleinen. Dit komt tekstueel in een korte beschrijving.

· Juridische procedures:

· Aanvullende input voor BO OVP.

· Financiering

· Volgende keer op agenda: Plan B.

Groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Met vriendelijke groet,

art. 10 lid 2 sub e Wob

Teamleider Afdeling Projecten (regio Noordwest Nederland)
Divisie Beheer & Ontwikkeling

Staatsbosbeheer

Bezoekadres: Naritaweg 221 | 1043 CB Amsterdam-Sloterdijk
Postbus 58174 | 1040 HD Amsterdam

art. 10 lid 2 sub e Wob

| www.staatsbosbeheer.nl
[@staatsbosbeheer](https://twitter.com/staatsbosbeheer) | facebook.com/staatsbosbeheer | [staatsbosbeheer1](https://www.youtube.com/channel/UC...) | [staatsbosbeheer](https://www.instagram.com/staatsbosbeheer)

Strategisch overleg Oostvaardersplassen
3 december 2018

Deelnemers

Kees Lever, Nick de Snoo, [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob Marjolijn van Egmond, [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
[redacted]

Agenda

1. Vaststellen agenda
2. Actie- (bijlage 1) en beslispunten Strategisch Overleg 19 november (mail [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob)
3. Omgevingsmanagement / Communicatie

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

4. Projecten

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

c. Protocol reset konik (bijlage 3)

- Maken we dit stuk openbaar
- Bespreking en eerste reacties
- Locaties en transport Koniks Oostvaardersveld.
- Transport paarden uit Oostvaardersveld lostrekken van aanbesteding van het transport OVP? Risico's bespreken.

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

5. Juridische zaken

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]
- [redacted]

6. Terugkoppeling Bestuurlijk Overleg OVP provincie-SBB
7. Terugkoppeling ambtelijk overleg provincie – SBB 29 november
8. Beheer

[redacted]
[redacted]
[redacted]

Verslag Strategisch overleg Oostvaardersplassen
17 december 2018

Deelnemers

Cees Lever, Nick de Snoo, art. 10 lid 2 sub e Wob, Marjolijn van Egmond, art. 10 lid 2 sub e Wob

Afwezig: art. 10 lid 2 sub e Wob

Agenda

- 1. Vaststellen agenda
- 2. intern verslag Strategisch Overleg 3 december (Bijlage 1) en Actielijst (bijlage 2)

art. 10 lid 2 sub e Wob [redacted]
 [redacted]
 [redacted]

- 3. Terugblik eerste week start afschot art. 10 lid 2 sub e Wob
- 4. Omgevingsmanagement / Communicatie

[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob

- 5. Projecten
- 6. Juridische zaken

[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 [redacted]
 [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 [redacted]

[redacted]
 [redacted]

[redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 [redacted]
 [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 [redacted] art. 10 lid 2 su
 [redacted] art. 10 lid 2 su
 [redacted]

[redacted]
 [redacted]
 [redacted]
 [redacted]

[redacted]
 [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob

[redacted]
 [redacted]

[redacted]
 [redacted] art. 10 lid 2 sub
 [redacted] art. 10 lid 2 sub
 [redacted] art. 10 lid 2 sub

[redacted]
 [redacted]

- Uitplaatsen paarden Oostvaardersveld; gebieden waar ze heen leken te kunnen trekken de melk op. SBB heeft intern oplossingen gezocht. Lauwersmeer definitief 40 paarden half januari. Texel lijkt ook te lukken voor 25 dieren (hengsten).

[Redacted text block]

art. 10 lid 2 sub e Wob [Redacted text]

8. Beheer

[Redacted text]

Calamiteiten

[Redacted text block]

Actielijst

Onderwerp	Actie	dd. start	d.d eind	actiehouder	status
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]		art. 10 lid 2 sub	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]		art. 10 lid 2 sub e Wob	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]			[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	art. 10 lid 2	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]		[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	art. 10 lid 2	
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]		[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]		[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]		[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	art. 10 lid 2	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]		[Redacted]

Strategisch overleg Oostvaardersplassen
14 januari 2019

Deelnemers

Kees Lever, Nick de Snoo, [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob, Marjolijn van Egmond, [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
[redacted]

Agenda

1. Vaststellen agenda
2. intern verslag Strategisch Overleg 3 december (Bijlage 1) en Actielijst (bijlage 2)
3. Omgevingsmanagement / Communicatie
 - [redacted] art. 10 lid 2 sub e
 - [redacted]
 - [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
4. Projecten
 - [redacted]
 - b. Voortgang uitplaatsen Konikpaarden Oostvaardersveld
 - [redacted]
 - [redacted] art. 10 lid 2 sub e Wob
 - [redacted]
 - [redacted]
5. Juridische zaken
 - [redacted]
 - [redacted]
6. Bestuurlijk Overleg OVP provincie-SBB
7. Beheer
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]

Bijlage 2 Actielijst

Onderwerp	Actie	d.d. start	d.d. eind	actiehouder	status
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]		art. 10 lid 2 sub	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]		art. 10 lid 2 sub e Wob	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]			[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED] [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED] art. 10 lid 2 e	[REDACTED]	[REDACTED]		[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2	
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]		[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]		[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	art. 10 lid 2	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]		[REDACTED]

Voorbereidingen vangactie koniks Oostvaardersveld

art. 10 lid 2 sub e Wob

Versie 3, 7-1-2019, eindconcept

Aanleiding

De kudde koniks in het Oostvaardersveld is de afgelopen jaren flink gegroeid. Elk gebied kent een maximale draagkracht; een maximaal aantal dieren dat zonder bijvoeren in het gebied kan overleven. De draagkracht is altijd afhankelijk van meerdere factoren, het verloop van de winter, een groeizame zomer, etc. Op dit moment lopen er te veel dieren in het Oostvaardersveld. Als we niets doen, zullen de paarden in de loop van de winter te veel vermageren en mogelijk geëuthanaseerd moeten worden. Omdat de paarden de zogenaamde gehouden status hebben, geldt er zorgplicht voor deze kudde. Dat betekent dat er ofwel bijgevoerd moet worden, of dat het aantal dieren terug wordt gebracht naar de draagkracht van het gebied.

Draagkracht Oostvaardersveld

Het door paarden begraasde deel van het Oostvaardersveld is een afwisselend gebied van ongeveer 100 hectare. De begroeiing varieert van grazige vlakten tot moerassige laagten en opgaand bos. Op dit moment leven hier ca 90 paarden. Op het moment dat alle paarden worden weggehaald, zal het gebied snel dichtgroeien met riet en wilg. Een minimale hoeveelheid dieren zorgt voor openheid in het gebied. Teveel dieren zorgen voor overbegrazing. De maximale draagkracht van het gebied zal liggen rond de 60 dieren. Met dat aantal zullen de dieren probleemloos de winter doorkomen, maar het gebied maximaal begrazen en verruiging tot het minimale beperken. De minimale draagkracht ligt rond de 10-15 dieren. Met dit aantal zal het gebied grotendeels open gehouden worden, maar zal enige verruiging zeker plaatsvinden.

Wenselijke reductie paarden 2018

Het aantal paarden moet worden teruggebracht naar een aantal die passend zijn bij het gebied. Daarnaast speelt mee dat de kuddesamenstelling niet helemaal in balans is. Er zijn veel grote, volwassen hengsten (ongeveer 25) in de kudde aanwezig die geen eigen kudde hebben. Deze hengsten zorgen voor onrust. Naast het passende aantal dieren, moet ook gekeken worden naar de juiste kuddesamenstelling. Voor het Oostvaardersveld zou een aantal van 20-25 grazers voor de komende winter ideaal zijn. Dat aantal past bij de huidige voedselsituatie en voorkomt dat het gebied in het komende groeiseizoen dichtgroeit. In de toekomst kunnen er altijd paarden bijgeplaatst worden.

Optioneel is het mogelijk om het aantal paarden minder ver terug te brengen, tot een maximum van 50 dieren. Gezien de huidige voedselsituatie is er dan wel een groter risico op bijvoeren in de komende winter. Het voordeel is dat er meer grazers zijn in het komende groeiseizoen, waardoor er minder verruiging zal plaatsvinden.

Kuddesamenstelling

De kudde bestaat uit ongeveer 25 volwassen vrijgezelle hengsten en 65 paarden in verschillende haremgroepen. In een natuurlijke kudde komen hengstengroepen altijd voor. Vaak zijn dit echter jonge hengsten. Deze volwassen hengsten zorgen voor onrust bij de harems. Op het moment dat de harems worden verplaatst, is het beter de volwassen vrijgezelle hengsten niet mee te nemen naar hetzelfde gebied. Op die manier wordt het probleem verplaatst. De hengsten kunnen beter naar een apart gebied, waar geen haremgroepen / merries zijn. Gezien hun aantal kunnen zij ook achterblijven in het Oostvaardersveld. Hun aantal van 25 dieren past bij het wenselijke aantal voor dit gebied. In dat geval worden de harems weggehaald en wordt de kudde in het Oostvaardersveld een hengstenkudde. Er is dan geen reproductie meer, dus het aantal blijft stabiel. Wel worden de hengsten geregistreerd, zodat verplaatsing of slacht op termijn een optie is.

Ontvangstlocaties

Voor de paarden uit het Oostvaardersveld is ruimte in twee natuurgebieden in Nederland; de Slufter op Texel en het Lauwersmeer, beide Staatsbosbeheer gebieden. Op Texel is ruimte voor 20 dieren. Hier gaat een hengstengroep van 20 dieren naartoe. In het Lauwersmeer kunnen 40 dieren worden opgevangen, dit worden diverse haremgroepen.

De 30 dieren die overblijven (voornamelijk haremgroepen) zullen worden verplaatst naar het Noordelijk deel van het Oostvaardersveld.

Noot: in het beheerplan van het Oostvaardersveld staat opgenomen dat in het noordelijk deel een extensieve vorm van begrazing wenselijk is. Hier wordt gesproken over 6 dieren.

Optioneel kunnen we kiezen voor:

1. Alle 30 overgebleven paarden naar het noordelijk deel. Zij zullen de winter hier wel halen met de huidige hoeveelheid voedsel, maar het zal flink kaalgegeten worden.
2. Het harem van 11 overzetten naar het noordelijk deel. Zij lopen altijd al apart en zullen waarschijnlijk weinig problemen geven als ze aan de andere kant van de weg staan. Dit aantal zal het gebied wel kort(er) grazen, maar geen al te rigoureuus beeld geven. De rest kan dan achterblijven in het huidige deel en zo nodig bijgevoerd worden.
3. Alle paarden achterlaten in het huidige deel OVV en zo nodig bijvoeren.

Termijn

In de week van 7 januari worden de voorbereidingen in het veld getroffen. Op 16 januari vindt de eerste vangactie plaats en op 17 januari het eerste transport.

Vangweide en kraal

art. 10 lid 2 sub e Wob hebben gekeken naar de meest geschikte plek om te vangen. Dit is de weide bij het laatste hek. Hier mogen bezoekers niet komen. Ook kunnen de eilandjes hierachter gemakkelijk afgesloten worden. Zo ontstaat een natuurlijke vangweide waar we de dieren op kunnen sluiten. In verband met de veiligheid is gekozen om op de eilandjes zelf de kraal te bouwen. Dit gebied is natter, maar uit het zicht en daardoor veiliger en rustiger werken. Om de vrachtwagen op de juiste plek van bestemming te krijgen, worden rijplaten neergelegd.

Het is qua tijdsplanning niet haalbaar om de nieuwe mobiele kraal die besteld wordt voor de OVP al te gebruiken in het OVV. De levertijd is te lang. FREE Nature heeft voldoende kraaldelen. art. 10 lid 2 sub e zorgt dat ze tijdig in het OVV zijn.

Vangteam

art. 10 lid 2 sub e organiseert vanuit FREE Nature een vangteam om de dieren te vangen.

art. 10 lid 2 sub e is verantwoordelijk en heeft de regie voor de totale vangactie inclusief voorbereiding.

Regelgeving NVWA

Omdat de dieren vertrekken naar binnenlandse locaties, is er geen specifieke regelgeving van kracht. Wel moeten de dieren worden gechipt en moeten er paspoorten worden aangevraagd. Er zit een wachttijd tussen chippen en het ophalen van de paspoorten van 1 dag. Qua dierenwelzijn en mogelijk te verwachten aanwezigheid van actievoerders is het onwenselijk om de dieren die dag in de kraal door te laten brengen. Er is aan de NVWA gevraagd of hier oplossingen voor te bedenken zijn. Dit is niet het geval. De dieren zullen dus één dag in de kraal moeten blijven.

art. 10 lid 2 sub e Wv vraagt aan de NVWA of er nog aanvullende eisen zijn voor het het binnenlandse transport en of zij bij het vangen dan wel inladen van de dieren willen zijn.

Dierenarts

Dierenarts art. 10 lid 2 sub e Wv zal aanwezig zijn bij de vangacties, om de dieren te voorzien van de benodigde chip en de gezondheid te bepalen voordat de dieren op transport gaan. Op 12 november is de kudde al bekeken door de dierenarts. Alle dieren zijn toen fit genoeg bevonden voor de vangactie en het transport.

art. 10 lid 2 sub e heeft vrijdag 11 januari weer een afspraak met art. 10 lid 2 sub e om de dieren nogmaals te bekijken.

Transport

Het transport naar de ontvangende locaties moet worden uitgevoerd door een ervaren transporteur. Daar zijn er niet zo heel veel van. Er zijn inmiddels contacten gelegd met transporteurs.

art. 10 lid 2 sub e Wv vraagt offertes aan bij de genoemde transporteurs voor de transporten voor de dieren in het Oostvaardersveld.

Communicatie

Op 3 januari is het blog online gegaan over het vangen en verplaatsen van de paarden uit het Oostvaardersveld. Omroep Flevoland heeft op 4 januari een item gemaakt over dit onderwerp. art. 10 lid 2 sub e heeft borden gemaakt voor in het veld, om bezoekers te informeren.

art. 10 lid 2 sub e Wv overlegt met de ontvangende partijen wat wij/zij gaan communiceren en stemt dit af met het OVP communicatieteam in Amersfoort.

Veiligheid en toezicht

Gezien de commotie en het risico op het loslaten dan wel stelen van kraal of paarden is ervoor gekozen beveiliging in te zetten. Vanaf zaterdag 12 januari worden zij ingezet. art. 10 lid 2 sub e pakt dit op en is verantwoordelijk.

Actiepunten:

Wie	Wat	Wanneer	Gedaan
-----	-----	---------	--------

art. 10 lid 2 sub e Wob	Overleg veiligheid tijdens vangactie	Voor 1 oktober	ja
art. 10 lid 2 sub	Uitwerken kuddelijst OVV met precieze aantallen	Voor 15 oktober	ja
art. 10 lid 2 sub	In overleg beheerteam keuze maken welke dieren achterblijven in OVV	Voor 15 oktober	ja
art. 10 lid 2 sub e Wob	Adminstratie paarden OVV apart opzetten en invoeren	Voor 1 november	nee, actie voor 15 december (pas van belang na vangactie)
art. 10 lid 2 sub e Wob	Regelgeving chippen NVWA	Voor 15 oktober	ja
art. 10 lid 2 sub e Wob	Overleg transporteurs	Voor 15 oktober	ja
art. 10 lid 2 sub e Wob	Bespreken plan en opstellen communicatieplan	Voor 15 oktober	ja
art. 10 lid 2 sub	Vangteam regelen	Voor 1 november	ja
art. 10 lid 2 sub	Dierenarts art. 10 lid 2 regelen voor veterinaire controle vooraf en tijdens vangactie.	Voor 12 januari	ja
art. 10 lid 2 sub	Kraaldelen regelen binnen FREE en vervoeren naar OVV	10, 11 en 14 januari	
art. 10 lid 2	Beveiliging inhuren	Voor 12 januari	
art. 10 lid 2 sub e Wob	Vrij klepelen vanglocatie	Voor 12 januari	
art. 10 lid 2	Bouwhekken plaatsen bij dammen vangwei	Voor 12 januari	
art. 10 lid 2	Hooi plaatsen op vangwei	Voor 12 januari	
art. 10 lid 2 sub e Wob	Communicatie afstemmen met ontvangende locaties	Voor 12 januari	
art. 10 lid 2 sub e Wob	Opsluiten paarden	Vanaf 12 januari	

	op eilanden		
art. 10 lid	Rijplaten regelen	Voor 16 januari	
art. 10 lid 2 sub e Wob	Afspraken vastleggen met ontvangende partijen	Voor 16 januari	
art. 10 lid 2 sub e W	Overleggen wensen NVWA bij binnenlandse transporten	Voor 16 januari	
art. 10 lid 2 sub e W	Transporteur regelen	Voor 16 januari	
art. 10 lid	Noordelijk deel OVW klaarmaken zodat hier (een deel van) de achterblijvende 30 paarden terecht kunnen.	Voor 16 januari	
Beheerteam / art. 10 lid 2 sub e	Besluit nemen hoeveel paarden naar noordelijk deel OVW.	Voor 16 januari	

	KONIKS	TEXEL	20		
	chipnummer	m/v	geboorte datum (geschat)	opvallendheden	
1	528210004980330	hengst	1-4-2011		
2	528210004980241	hengst	1-4-2012	kol, wit voetje links voor	
3	528210004980406	hengst	1-4-2017	kol	
4	528210004980611	hengst	1-4-2013		
5	528210004980153	hengst	1-4-2004		
6	528210004980537	hengst	1-4-2015		donkermuis
7	528210004970945	hengst	1-4-2008	kolletje	
8	528210004970999	hengst	1-4-2015		donkermuis
9	528210004970918	hengst	1-4-2011	kol, wit voetje rechts voor	
10	528210004970925	hengst	1-4-2013		bult op bil rechts
11	528210004912412	hengst	1-4-2017		
12	528210004912935	hengst	1-4-2009		donkermuis
13	528210004912894	hengst	1-4-2004		
14	528210004912596	hengst	1-4-2010	kol	donkermuis
15	528210004980642	hengst	1-4-2008		
16	528210004980157	hengst	1-4-2016	kol	
17	528210004979917	hengst	1-4-2016		
18	528210004980602	hengst	1-4-2009		
19	528210004980535	hengst	1-4-2007		
20	528210004980594	hengst	1-4-2014		

KONIKS					
chipnummer	m/v	geboortedatum (geschat)	opvallendheden		code
528210004970602	merrie	1-4-2017			<i>I</i>
528210004970899	merrie	1-4-2014	kol		<i>II</i>
528210004971349	hengst	1-4-2011		donkermuis	<i>III</i>
528210004970998	merrie	1-4-2016	kol		<i>IV</i>
528210004970897	merrie	1-4-2013			<i>V</i>
528210004970921	merrie	1-4-2011	kol		<i>VI</i>
528210004971179	merrie	1-4-2018	kol		<i>VII</i>
528210004970995	hengst	1-4-2018	kol		<i>VIII</i>
528210004970956	merrie	1-4-2018			<i>IX</i>
528210004970957	hengst	1-4-2017			<i>X</i>
528210004970889	hengst	1-4-2015	kol	donkermuis	<i>XI</i>
528210004971080	merrie	1-4-2018			<i>XII</i>
528210004970558	hengst	1-4-2018	kol		<i>XIII</i>
528210004970544	hengst	1-4-2003	kol		<i>IVX</i>
528210004970915	merrie	1-4-2011	kolletje		<i>XV</i>
528210004970891	hengst	1-4-2003			<i>XVI</i>
528210004869429	merrie	1-4-2016	kol		<i>XVII</i>
528210004970883	hengst	1-4-2018	kol	donkermuis	<i>XVIII</i>
528210004970336	merrie	1-4-2018			<i>XIX</i>
528210004970454	hengst	1-4-2009	kol	donkermuis	<i>XX</i>
528210004970954	merrie	1-4-2015			<i>XXI</i>
528210004970962	merrie	1-4-2004			<i>XXII</i>
528210004970968	merrie	1-4-2018			<i>I</i>
528210004970960	merrie	1-4-2012			<i>II</i>
528210004970881	hengst	1-4-2002		donkermuis	<i>III</i>
528210004971046	merrie	1-4-2012	kol		<i>IV</i>
528210004970890	merrie	1-4-2009	kol		<i>V</i>
528210004970760	merrie	1-4-2016	kol		<i>VI</i>
528210004970944	merrie	1-4-2016		korte staart	<i>VII</i>
				witte voet links achter	
528210004970885	hengst	1-4-2016	kol		<i>VIII</i>
528210004970867	merrie	1-4-2002	kol		<i>IX</i>
528210004912985	merrie	1-4-2012			<i>X</i>
528210004912972	merrie	1-4-2011	kol		<i>XI</i>
528210004912493	merrie	1-4-2018			<i>XII</i>
528210004912987	merrie	1-4-2011	kol		<i>XIII</i>
528210004912465	merrie	1-4-2012			<i>XIV</i>
528210004912992	merrie	1-4-2014			<i>XV</i>
528210004912958	merrie	1-4-2018	kol		<i>XVI</i>

528210004912403	hengst	1-4-2012			<i>XVII</i>
528210004912986	hengst	1-4-2005	kol		<i>XVIII</i>
528210004912968	merrie	1-4-2011			<i>XIX</i>
	13 hengst				
	28 merrie				

Inkooporderbevestiging

CR Paard en Pony Transport
De Bente 11
8375 HK Oldemarkt

Leveringsadres Kitsweg 1 Lelystad

Inkoopordernummer UBW50178018
Leverdatum 28-02-2019

Deze inkooporderbevestiging betekent de aanvaarding van uw aanbod zoals weergegeven in uw offerte c.q. aanbieding betreffende onderstaande prestaties/werkzaamheden. Op deze opdracht zijn de algemene inkoopvoorwaarden van Staatsbosbeheer van toepassing. De inkoopvoorwaarden zijn te raadplegen op www.staatsbosbeheer.nl/algemene-voorwaarden.

Omschrijving	Bedrag (excl. Btw)
Beheer dieren en begrazing Tranport paarden van Oostvaardersveld naar Lauwersmeer en Texel conform prijsaanbieding	art. 10 lid 2 sub g Wob
Totaal	(EUR) art. 10 lid 2 sub g Wob

De factuur onder vermelding van bovenstaand inkoopordernummer dient u bij voorkeur digitaal te sturen naar het e-mailadres digitale.facturen@staatsbosbeheer.nl of anders te adresseren aan:
Staatsbosbeheer | Postbus 2 | 3800 AA Amersfoort
art. 10 lid 2 sub e Wob | K.v.K. 30263544

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met art. 10 lid 2 sub e Wob, e-mail
art. 10 lid 2 sub e Wob @staatsbosbeheer.nl.

Factuur

Staatsbosbeheer
Smallepad 5
3811 MG Amersfoort

Factuurdatum: 2-3-2019
Factuurnummer: 2019005
Debiteurnummer: 847
Uw BTW-nummer:
Ons BTW-nummer: art. 10 lid 2 sub e Wob

Artikel	Artikelcode	Aantal	Eenheidsprijs EUR	Totaalbedrag EUR
Voor u verricht transport met Paarden Inkoop ordernr. UBW50178018		1,00 st	0,00 art. 10 lid 2 sub g Wob	0,00 art. 10 lid 2 sub g Wob
Totaal exclusief BTW				art. 10 lid 2 sub g Wob
BTW-totaal				art. 10 lid 2 sub g Wob
Totaal te betalen				€ art. 10 lid 2 sub g Wob
BTW-tarief	Grondslag	Totaal BTW		
BTW 21%	art. 10 lid 2 sub g Wob	art. 10 lid 2 sub g Wob		

Werkinstructies gehouden graasdieren

Deze werkinstructies staat op de werksite 'gehouden dieren' ([werksite gehouden dieren](#)). Hier staan ook andere voor het kuddebeheer relevante documenten zoals een lijst met contactpersonen van de diverse kuddes in eigendom van Staatsbosbeheer en externe links

Inhoud

VERSIEBEHEER EN STATUS.....	3
1 INLEIDING	4
2 WERKINSTRUCTIE DIERENWELZIJN	5
2.1 INLEIDING.....	5
2.2 CONTROLE VAN DE DIEREN	6
2.2.1 Frequentie eigen controle	6
2.2.2 Uitbesteden van controle.....	6
2.2.3 Vervanging en aanvullende controle	6
2.2.4 Controle met inzet van dierenarts	7
2.2.5 Veiligheid tijdens controle.....	7
2.2.6 Logboek	7
2.3 BIJVOEREN.....	8
2.3.1 Wanneer bijvoeren	8
2.3.2 Bijvoeren van mineralen en likstenen	8
2.4 INGRIJPEN BIJ ZIEKTE EN VERWONDING.....	9
2.5 VANGEN.....	10
2.5.1 Veiligheid tijdens het vangen.....	10
2.6 TRANSPORT.....	11
2.6.1 Regelgeving	11
2.6.2 Aandachtspunten bij het vervoer.....	11
3 WERKINSTRUCTIE DIERGEZONDHEID	13
3.1 MELD PLICHTIGE DIERZIEKTEN.....	13
3.2 BEWAKINGSPROGRAMMA	13
3.3 INENTINGEN	13
3.4 DRAAIBOEKEN EN INFORMATIE	14
3.5 BEDRIJFSGEZONDHEIDSPAN EN BEDRIJFSBEHANDELPLAN	14
3.5.1 Wat is een bedrijfsgezondheidsplan	14
3.5.2 Wat is een bedrijfsbehandelplan	14
4 WERKINSTRUCTIE REGISTRATIE EN IDENTIFICATIE (I&R)	15
4.1 INLEIDING.....	15
4.2 REGISTRATIE	16
4.3 HET RVO-“IDENTIFICATIE & REGISTRATIESYSTEEM” VOOR RUNDEREN, SCHAPEN EN GEITEN	17
4.3.1 Inlogprocedure.....	17
4.3.2 De aanvraagprocedure voor ‘eHerkenning-autorisatie’	21
4.4 WETTELIJKE REGISTRATIE VAN RUNDEREN	23
4.4.1 inleiding	23
4.4.2 Uitzonderingsregels registratie runderen in natuurgebieden	23
4.4.3 Uitvoeren DNA test.....	24
4.5 WETTELIJKE REGISTRATIE VAN SCHAPEN EN GEITEN	26
4.6 WETTELIJKE REGISTRATIE VAN PAARDEN	27
4.7 WETTELIJKE AFVOER KADAVERS GESTORVEN VEE	28
BIJLAGE STAPPENPLAN: HOE KOM JE TOT EEN KEUZE VOOR BEGRAZING?	29

1 INLEIDING

Staatsbosbeheer heeft ca 260.000 ha bos en natuurterreinen in beheer. De beheervorm van een aantal beheertypen is begrazing met gedomesticeerde grazers, door derden of met eigen vee. De keuze voor de exacte beheervorm is de verantwoordelijkheid van de provinciehoofden en gebaseerd op het stappenplan 'Hoe kom je tot een keuze voor begrazing' (zie bijlage) en de notitie keuzes in beheerdieren bij Staatsbosbeheer (zie bijv. werksite gehouden dieren).

Omdat Staatsbosbeheer over agrarische gronden en eigen vee beschikt, wordt Staatsbosbeheer aangemerkt als een agrarische ondernemer met gehouden dieren. Op deze dieren is de wetgeving ten aanzien van registratie en identificatie (I&R), diergezondheid en dierenwelzijn van toepassing. Die wetgeving is geënt op gehouden landbouwhuisdieren, dieren die over het algemeen hand tam zijn. Graasdieren in onze gebieden vertonen veelal hun natuurlijk gedrag, terwijl voor het uitvoeren van de wettelijk verplichte maatregelen dagelijkse controle, vangacties en het tijdig registreren en oormerken van jong geboren dieren noodzakelijk zijn.

Ook onze maatschappelijke verantwoordelijkheid is van groot belang. Dierenwelzijn en diergezondheid zijn gevoelige onderwerpen die nogal eens worden getoetst aan normen die gelden voor de eigen huisdieren of dieren in kinderboerderijen en stadsparken. Waar wij voor natuurgraasdieren andere normen hanteren, moeten wij het publiek duidelijk (kunnen) uitleggen dat en hoe het welzijn en de gezondheid van onze dieren gegarandeerd is. Het is verstandig om met enige regelmaat of als daartoe aanleiding is op lokaal/regionaal niveau met het publiek te communiceren over een bepaalde kudde.

De Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) handhaaft de naleving van de wetgeving door middel van controles, het geven van aanwijzingen en het opleggen van sancties. Niet alleen Staatsbosbeheer als organisatie, maar ook de individuele beheerder is verantwoordelijk voor een goede naleving van relevante wet- en regelgeving. Voor zover er geen schriftelijke ontheffing van wet- en regelgeving is vastgelegd, is de letterlijke wettekst onverkort van toepassing. Eventuele afspraken met functionarissen van de NVWA leiden niet tot ontheffing van de wettelijke verplichtingen, maar slechts tot (tijdelijke) opschorting van de handhaving.

De werkinstructies geven aan hoe Staatsbosbeheer om wil en kan gaan met het houden van graasdieren binnen het kader van wet- en regelgeving en de maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daartoe zijn drie werkinstructies opgesteld:

- Dierenwelzijn
- Diergezondheid
- Registratie en identificatie

Deze werkinstructies vormen het handelingskader voor de medewerkers van Staatsbosbeheer die met het beheer van de gehouden dieren zijn belast. De inhoud van deze werkinstructie is de verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer, de kuddebeheerders en hun leidinggevendenden zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en naleving van de instructies.

VERSIEBEHEER EN STATUS

Voor intern gebruik. Versie: 5.4
Status: **definitief**

Archief naam : werkinstructie gehouden graasdieren
Verspreiding : kuddebeheerders, t.k.n. -> DT incl. Digitalis, teamleiders
Versiehistorie :

Versie	datum	Auteur	opmerking
1.0	26/6 2017	art. 10 lid 2 sub e Wob	
2.0	24/8/17	art. 10 lid 2 sub e Wob	Aanpassing na eerste bespreking
3.0	31/8/2017	art. 10 lid 2 sub a e Wob	Incl. aanvulling hfdst 4 & stappenplan (input art. 10 lid 2 sub e Wob)
4.0	17/10/2017	art. 10 lid 2 sub e Wob	Eindversie
5.0	28/2/2018	art. 10 lid 2 sub e Wob	Redactieslag
5.1	7/3/2018	art. 10 lid 2 sub e Wob	Aanvullingen na overleg 6/3/18 met art. 10 lid 2 sub e Wob
5.2	15/3/2018	art. 10 lid 2 sub e Wob	Reacties o.a. art. 10 lid 2 sub e Wob
5.3	Mei 2018	art. 10 lid 2 sub e Wob	Enkele aanpassingen n.a.v. kuddebeheerdersoverleg maart 2018
5.4	Juli 2018	art. 10 lid 2 sub e Wob	Allerlaatste m.n. redactionele punten

Toelichting bij status definitief:

Mis je informatie of zie je dat er iets niet klopt, stuur dan s.v.p. een mail aan art. 10 lid 2 sub e Wob cc. art. 10 lid 2 sub e Wob

2 WERKINSTRUCTIE DIERENWELZIJN

2.1 INLEIDING

De graasdieren in de natuurgebieden van Staatsbosbeheer zorgen door middel van natuurlijk gedrag voor een bepaald begrazingsniveau en – structuur. Bij dat natuurlijke gedrag hoort o.a. kuddevorming, populatieontwikkeling en de ontwikkeling van loop- en grasstructuren, afhankelijk van de terreingesteldheid en de voedselomstandigheden. De dieren kunnen door migratie binnen het afgebakende gebied de plekken opzoeken waar de omstandigheden het best zijn. Daarbij kan het bijv. gaan om beschutting, voedselaanbod, drinkwater en rust. Als die goede omstandigheden binnen het gebied jaarrond voorhanden zijn, is ingrijpen ten behoeve van dierenwelzijn op het niveau van de populatie niet noodzakelijk. Op het niveau van de populatie of het individuele dier kunnen zich echter ook problemen voordoen die ingrijpen van de beheerder vergen. Daarom is regelmatige controle noodzakelijk.

Deze werkinstructie dierenwelzijn gaat achtereenvolgens in op controle, bijvoeren, ingrijpen bij ziekte en verwonding, vangen en transport. De beheerder/degene die de controle uitvoert, dient zijn bevindingen en evt. vervolgacties in een logboek bij te houden.

De in de werkinstructie genoemde zaken zullen in het algemeen voor alle gehouden dieren op elke plaats gelden. Afhankelijk van de omstandigheden kan maatwerk nodig zijn, tijdelijk en soms permanent.

De werkinstructie dierenwelzijn is ook van toepassing bij het uitbesteden van de controle aan derden of de inzet van graasdieren van derden in onze gebieden. Bij de inhuur moet deze als randvoorwaarde worden mee gegeven aan de externe kuddebeheerder.

Voor het publiek is het immers meestal niet duidelijk of de dieren wel/niet eigendom zijn van Staatsbosbeheer. Hoewel Staatsbosbeheer bij inzet van vee door derden in juridische zin een andere verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid heeft, houdt Staatsbosbeheer een zekere morele verantwoordelijkheid.

2.2 CONTROLE VAN DE DIEREN

2.2.1 Frequentie eigen controle

De kuddebeheerder is verantwoordelijk voor de controle van dieren.

- Ten minste 1 keer per week worden de dieren bezocht waarbij
 - o de kudde als geheel en afwijkend gedrag van individuele dieren worden beoordeeld.
 - o afwijkend gedrag aanleiding kan zijn dat individuele dier nader te bekijken.
- Ten minste 1 keer per maand worden de kuddes zo dicht mogelijk benaderd
 - o voor beter zicht op het welzijn en de gezondheid van de kudde en de individuele dieren.
 - o daarbij voornamelijk letten op conditie, kreupelheid, hoesten enz.
- Extra controles kunnen in bepaalde omstandigheden nodig zijn, bijv. lammertijd, voedselgebrek, watergebrek, dreiging van hoog water in de uiterwaarden enz. Waar mogelijk deze extra controles vooraf inplannen.

2.2.2 Uitbesteden van controle

De controle kan tijdelijk of permanent worden uitbesteed. In dat geval moet de beheerder zich er regelmatig van vergewissen dat de controles goed worden uitgevoerd en dat hijzelf op de hoogte wordt gehouden van relevante bijzonderheden. De wettelijke verantwoordelijkheid blijft te allen tijde bij de opdrachtgever.

Aandachtspunten voor zo'n aanneemovereenkomst:

- De regels van deze werkinstructie zijn ook van toepassing op derden.
- Voor de kwalificatie van de aannemer gelden minimaal dezelfde eisen als voor de beheerder zelf.
- In de overeenkomst wordt vastgelegd dat bijzonderheden direct gemeld worden.
- Frequentie overleg tussen aannemer en beheerder om de kudde te bespreken
- Duidelijk vastleggen wat verwacht wordt, waarvoor de aannemer verantwoordelijk is, wat onder zijn controle valt (bijvoorbeeld naast welzijn ook controle op rasters, drinkwater en voedselvoorziening), mag de aannemer in nood ook de dierenarts zelfstandig raadplegen etc.
- een beding met betrekking tot financiële sancties door de NVWA of een privaatrechtelijk boetebeding bij het niet nakomen van de voorwaarden in de overeenkomst.

2.2.3 Vervanging en aanvullende controle

Er dient altijd een vervanger beschikbaar te zijn voor de kuddebeheerder voor het geval deze door ziekte of vakantie tijdelijk niet in staat is de controle zelf uit te voeren.

Aandachtspunten:

- De vervanger heeft qua kuddebeheer dezelfde verantwoordelijkheid als de beheerder. Hij moet hier dus gekwalificeerd voor zijn, en hetzelfde kennisniveau hebben.
- De vervanger is op de hoogte van de werkinstructies voor het houden van eigen vee.
- Ervaring met de betreffende kudde, zodat de bevindingen op dezelfde manier worden geïnterpreteerd.
- Voor de vervanging is een actuele schriftelijke instructie van de lokale kuddebeheerder beschikbaar, met relevante informatie over de betreffende kudde(s).

Aanvullende controles kunnen worden uitgevoerd door iedereen die de dieren ziet. Dat geldt voor Staatsbosbeheer collega's, vrijwilligers en ook voor betrokken publiek dat bevindingen aan de beheerder doorgeeft. Voor mensen die aanvullende controles uitvoeren geldt niet de eis van kwalificatie en opleiding. Aan mensen die aanvullende controles uitvoeren worden geen verantwoordelijkheden overgedragen.

2.2.4 Controle met inzet van dierenarts

Periodiek maar ten minste 2 keer per jaar worden de kuddes gecontroleerd in het bijzijn van een dierenarts. Vaak zal het een bevestiging zijn van onze eigen deskundigheid en soms zijn er zaken die ons in de dagelijkse praktijk zijn ontgaan (bedrijfsblindheid).

Aandachtspunten:

- Koppel de bezoeken van de dierenarts aan al geplande acties (efficiency);
- Laat een van deze controles vooraf gaan aan de jaarlijkse vangactie. Noodzakelijke behandelingen kunnen zo op korte termijn uitgevoerd worden;
- Benader de kuddes tijdens deze controles zo dicht mogelijk;
- De dierenarts legt zijn bevindingen schriftelijk vast, voeg deze bij het archief/logboek van de kudde.

2.2.5 Veiligheid tijdens controle

De veiligheid van de beheerder of diens vervanger vergt speciale aandacht. Beiden dienen bekend te zijn met (soms onverwachte) risico's die zich bij de omgang met de dieren kunnen voordoen.

Daarom wordt dit onderwerp ook opgenomen in de instructie voor de vervanger (zie paragraaf 2.2.3).

2.2.6 Logboek

De bevindingen over het welzijn van de dieren tijdens de controles moeten worden vastgelegd in een logboek. Het gaat daarbij om gegevens die o.a. van belang zijn voor:

- De overdracht van de controle naar vervangers;
- De communicatie met de dierenarts;
- Controle bezoeken van de NVWA;
- De verantwoording van een aannemer die de controles in opdracht van Staatsbosbeheer uitvoert;
- De communicatie naar het publiek, waarin we laten zien dat we goed voor onze beesten zorgen.

Andere zaken die in het logboek moeten worden vastgelegd:

- De communicatie van de kuddebeheerder m.b.t. zijn kudde met de leidinggevende;
- De communicatie met anderen die een verantwoordelijkheid hebben t.a.v. het welzijn van de dieren;
- Zaken als de toestand van de afrastering;
- Zaken die actie vergen van anderen dan de beheerder.

Het is de bedoeling een landelijk format van het logboek te koppelen aan bestaande systemen als CMSI of de outlook- agenda. Het is nog onduidelijk op welke termijn dit daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.

Tot die tijd is het de verantwoordelijkheid van de kuddebeheerder te zorgen dat relevante informatie beschikbaar is voor directe collega's.

2.3 BIJVOEREN

2.3.1 Wanneer bijvoeren

Staatsbosbeheer kiest ervoor alleen onder bepaalde omstandigheden incidenteel bij te voeren. Een structureel voedseltekort dient te worden opgelost door de populatie in overeenstemming te brengen met de draagkracht van het gebied.

Bijvoeren wordt alleen gedaan ten behoeve van het welzijn van de dieren, bijvoorbeeld als:

- er incidenteel een voedseltekort is;
- het voedsel tijdelijk niet bereikbaar is, bijvoorbeeld door extreme sneeuwval;
- van een kudde een specifiek effect wordt verwacht. Een voorbeeld is het wegvreten van berkenopslag in het voorjaar waarbij de kudde in goede conditie moet zijn om deze activiteit, die op zichzelf te weinig voedsel oplevert (berkentakken en knoppen), toch actief uit te voeren.

Bijvoeren louter om het publiek gerust te stellen kan op korte termijn effectief zijn, maar is ongewenst. Voor de langere termijn moet het publiek voldoende voorgelicht worden hoe het met het voedselaanbod is gesteld en of bijvoeren werkelijk noodzakelijk is voor het welzijn van de dieren of niet.

2.3.2 Bijvoeren van mineralen en likstenen

Bij begrazing van natuurterreinen kan uit de vitaliteit van de kudde en/of bepaalde specifieke kenmerken blijken dat er sprake is van een mineralentekort. Bij gestorven dieren kan zo'n tekort d.m.v. leveronderzoek worden vastgesteld.

Voor het welzijn van de kudde kunnen op korte termijn mineralen en/of likstenen beschikbaar worden gesteld, maar alleen op advies van de dierenarts.

Daarnaast moet ook het advies van de ecooloog worden ingewonnen. Deze vorm van bijvoeren brengt mineralen in het gebied die er blijkbaar van nature niet of weinig zijn, wat strijdig kan zijn met het doel van het natuurbeheer, en/of de graasstructuren van de kudde op ongewenste wijze beïnvloeden. Op langere termijn kan dit dan ook leiden tot de keuze voor een andere beheervorm. Een kudde blijft een middel en is geen doel op zich.

2.4 INGRIJPEN BIJ ZIEKTE EN VERWONDING

Tijdens de reguliere controles kunnen dieren worden gesignaleerd die zich afwijkend gedragen en ziek of gewond (lijken te) zijn. In overleg met de dierenarts moet dan worden bepaald of het volstaat om het dier met extra controles in de gaten te houden, of dat het dier behandeld moet worden.

Indien geen verbetering optreedt, dient het dier bij onaanvaardbaar lijden in overleg met de dierenarts te worden afgemaakt. Daartoe wordt het dier zo mogelijk verdoofd waarna het kan worden gedood. Runderen en andere herkauwers kunnen doorgaans uitstekend worden verdoofd en daarna geëuthanaseerd. Bij paarden ligt dat iets lastiger, maar met de huidige verdovingsmiddelen is dat ook te doen.

Naast verdoven gevolgd door euthanasie met een spuitje is ook afschot mogelijk. Doe dit ook altijd in overleg met de dierenarts. Afschot is alleen toegestaan aan personen die in het bezit zijn van zowel een jachtakte als WM4 vergunning (verlof tot het voorhanden hebben van wapens en munitie). Gebruik daarbij altijd patronen met voldoende trefenergie. Zie daarvoor de tabel 'Overzicht in te zetten middelen per diersoort of groepen diersoorten' op [trefenergie patronen](#). Deze link staat ook op de werksite gehouden dieren. Kijk in die tabel voor Schaaap en Geit bij Ree en voor Paard en Rund bij Edelhert.

Na het doden moet het dier worden afgevoerd naar de Rendac (zie 4.7).

Bij het vermoeden van een besmettelijke dierziekte dient de NVWA ingeschakeld te worden. Dit is de taak/verantwoordelijkheid van de dierenarts en niet van de kuddebeheerder.

2.5 VANGEN

Om te kunnen voldoen aan wet en regelgeving m.b.t. I&R en diergezondheid is het noodzakelijk de dieren periodiek te vangen. Dit dient met het oog op het dierenwelzijn tot een minimum beperkt te worden. Het is raadzaam alle (be)handelingen aan de dieren te concentreren rond zo'n reguliere vangactie.

Uitgangspunt bij vangen is net als bij het vervoeren om de stress voor de dieren zo beperkt mogelijk te houden en de kans op verwondingen onderling als ook van de beheerder en zijn/haar helpers uit te sluiten. Per gebied moet worden afgewogen welke aanpak uiteindelijk het beste is voor de betrokken dieren.

2.5.1 Veiligheid tijdens het vangen

Het drijven en vangen van vee is niet eenvoudig en vereist deskundigheid en ervaring met het gedrag van dieren die in hun natuurlijke leefpatroon worden gestoord. De veiligheid van de medewerkers die met vangacties worden belast staat vanzelfsprekend voorop.

De veiligheidsrisico's kunnen groot zijn als er met onervaren krachten wordt samengewerkt zoals stagiairs, leerlingen en vrijwilligers. Het is daarom een vereiste dat er tijdens een vangactie voldoende ervaren mensen aanwezig zijn. Schakel zo nodig andere ervaren collega's van buiten het eigen team in. Een vangactie gebeurt altijd onder regie van de kuddebeheerder van het gebied.

2.6 TRANSPORT

Uitgangspunt bij het vervoeren is net als bij het vangen om de stress voor de dieren zo beperkt mogelijk te houden en de kans op verwondingen onderling (en van de beheerder) uit te sluiten. Het zal per gebied moeten leiden tot een afweging welke aanpak uiteindelijk de beste is voor de betrokken dieren.

2.6.1 Regelgeving

De regels voor diertransport zijn Europa-breed vastgesteld in de [Verordening \(EG\) Nr. 1/2005](#) (transportverordening). De regels variëren voor verschillende diersoorten en voor verschillende reisafstanden. De meeste regels gelden voor runderen, schapen, geiten, varkens en (niet-geregistreerde) paarden.

Het gaat bijvoorbeeld om:

- De manier waarop de dieren behandeld moeten worden.
- Wanneer dieren niet geschikt zijn om te vervoeren.
- Hoe vervoermiddelen ingericht moeten zijn.
- Welke reisschema's gehanteerd moeten worden, enzovoorts.

In de verordening is in artikel 3 een lijst van algemene voorwaarden opgenomen.

Artikel 3: Algemene voorwaarden voor het vervoer van dieren

Het is verboden dieren te vervoeren of te laten vervoeren op zodanige wijze dat het de dieren waarschijnlijk letsel of onnodig lijden berokkent.

Bovendien moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- a) vooraf zijn alle nodige voorzieningen getroffen om de duur van het transport tot een minimum te beperken en tijdens het transport in de behoeften van de dieren te voorzien;
- b) de dieren zijn geschikt voor het voorgenomen transport;
- c) het vervoermiddel is zodanig ontworpen en geconstrueerd, en wordt op zodanige wijze onderhouden en gebruikt dat de dieren letsel en lijden bespaard blijft en dat hun veiligheid is gegarandeerd;
- d) de laad- en losvoorzieningen zijn zodanig ontworpen en geconstrueerd, en worden op zodanige wijze onderhouden en gebruikt dat de dieren letsel en lijden bespaard blijft en dat hun veiligheid is gegarandeerd;
- e) het personeel dat met de dieren omgaat, heeft daarvoor de nodige opleiding of bekwaamheid, naar gelang van het geval, en voert zijn werkzaamheden uit zonder gebruikmaking van geweld of een methode die de dieren onnodig angstig maakt of onnodig letsel of leed toebrengt;
- f) het transport wordt zonder oponthoud tot de plaats van bestemming uitgevoerd, en de omstandigheden voor het welzijn van de dieren worden regelmatig gecontroleerd en naar behoren in stand gehouden;
- g) de dieren beschikken, gelet op hun grootte en op het voorgenomen transport, over voldoende vloeroppervlak en stahoogte;
- h) de dieren krijgen op gezette tijden water, voeder en rust, in kwaliteit en in kwantiteit afgestemd op hun soort en grootte.

De verordening is weliswaar niet toegesneden op het vervoer van half wilde graasdieren, maar is onverkort van toepassing. Dat wil zeggen dat transport alleen mogelijk is als van tevoren duidelijk/aannemelijk is dat aan de verordening kan worden voldaan. In het uiterste geval, indien vervoer niet mogelijk blijkt te zijn, kan in overleg en met medewerking van de NVWA tot afschot van dieren worden besloten.

Bij transport van half wilde graasdieren komt het dierenwelzijn gauw in de knel. Het transport brengt altijd een zeker risico met zich mee dat vooraf niet altijd volledig in te schatten is. Het is daarom belangrijk om die inschatting niet alleen aan de transporteur over te laten of alleen te baseren op het eigen inzicht en ervaring. Laat anderen, vooral ervaren vee beheerders, meedenken over het voorgenomen transport.

2.6.2 Aandachtspunten bij het vervoer

Tijdens het transport zijn er in ieder geval vijf aandachtspunten (in volgorde van afnemend belang):

- Veiligheid van medewerkers is gewaarborgd
- Het dierenwelzijn
- Het imago van Staatsbosbeheer
- Handhaving van het bevoegd gezag
- Economische schade (bijv. door verlies van verkoopbare dieren)

Andere, meer praktische aandachtspunten:

Het transportbedrijf

- Maak alleen gebruik van een gerenommeerd transportbedrijf. Doe navraag bij collega-beheerders.
- Maak duidelijke afspraken met de transporteur over de details van het transport en leg deze in de opdracht vast.

De vrachtauto en de indeling

- De vrachtwagen moet niet te groot, te lang en te donker zijn met genoeg afscheidingsschotten.
- Zorg dat de laadklep niet te steil is. Zet de wagen bijvoorbeeld in een verlaagd terreindeel. Zorg voor wat bekleding van de laadklep (stro).
- Houdt rekening met sociale structuren. Zet sociale groepen in de vangruimte bij elkaar, de groepen gescheiden in compartimenten. Vervoer sociale groepen als geheel, breek ze niet op, dat geeft extra stress.
- Rivaliserende stieren of hengsten gescheiden vervoeren om gevechten tijdens transport te voorkomen. Erg dominante stieren apart vervoeren. Koeien geven over het algemeen geen problemen.
- Zet de dieren strak in het transportmiddel, verschillende groepen gescheiden door tussenhekken. Op deze manier is er geen ruimte voor onderlinge gevechten en ontstaan geen verwondingen.

Duur van het transport en hygiëne

- De dieren moeten rechtstreeks van de laadplek naar het slachthuis vervoerd worden.
- Beperk de transportafstand en duur. De wachttijd voor dieren bij aankomst bij het slachthuis heeft ook invloed op de stress.
- Reinigen en ontsmetten van vervoermiddelen is verplicht en dient dus vooraf door de transporteur te zijn gedaan. Controleer de wagen bij aankomst altijd op hygiëne. Vraag de transporteur naar zijn logboek hierover alvorens de wagen in het terrein toe te laten. Bij transport van dieren is het risico van besmetting relatief groot omdat het transportmiddel op verschillende bedrijven dieren haalt en brengt.

Toezicht

- De kuddebeheerder moet altijd aanwezig zijn bij het laden van de dieren en kan eventueel het transport begeleiden.

Zie voor de afvoer van kadavers paragraaf 4.7.

3 WERKINSTRUCTIE DIERGEZONDHEID

3.1 MELD PLICHTIGE DIERZIEKTEN

Het ministerie van EZ heeft een lijst opgesteld van dierziekten die een bedreiging vormen voor de veehouderij. De intentie is dat deze ziekten in Nederland (of in Europa) niet voorkomen. Iedere uitbraak van deze ziekten wordt onder regie van het ministerie aangepakt, om deze zo snel mogelijk de kop in te drukken. Bij vermoeden van een van deze ziekten is de betrokken dierenarts verplicht een melding te doen bij het landelijk meldpunt van de NVWA. De NVWA zorgt er voor dat er monsters genomen worden die direct naar het laboratorium worden gestuurd. Het bedrijf (UBN-nummer) wordt intussen geblokkeerd. Voor de meeste ziekten is de uitslag van het laboratoriumonderzoek binnen 1 dag bekend. Als uit het onderzoek blijkt dat het geen besmettelijke dierziekte is, wordt het bedrijf weer vrijgegeven.

Bij de uitbraak van een besmettelijke dierziekte neemt de overheid landelijke of regionale maatregelen om te voorkomen dat de ziekte zich verspreidt. Deze maatregelen worden opgenomen in een tijdelijke Regeling. Vervoer van dieren en producten wordt aan banden gelegd. Ook vervoer van en naar veehouderijbedrijven is dan verboden.

Indien er in onze eigen kudde een ziek dier geconstateerd wordt, is de dierenarts aan zet. Hij/zij doet dan melding bij juiste overheidsinstantie waarna diverse maatregelen toegepast worden. De kuddebeheerder moet zorgen dat art. 10 lid 1 en art. 10 lid 2 worden geïnformeerd, en via hen de directie.

Indien de uitbraak elders geconstateerd wordt, loopt de informatie via een landelijk calamiteitenteam dat op dat moment binnen Staatsbosbeheer wordt opgericht. Dat team zorgt voor de in- en externe communicatie en zo nodig voor besluitvorming. art. 10 lid 2 sub e Web (adviseur fauna, afdeling beheer en planning) is contactpersoon.

Meer informatie vind je op <http://digitalis/Beheer/Natuur/Fauna/dierziekten> met o.a. draaiboeken voor de verschillende dierziekten. art. 10 lid 2 sub e Web is ook degene die bij een landelijke uitbraak vanuit Staatsbosbeheer aansluit bij het Overleg Natuur en Besmettelijke Dierziekten.

3.2 BEWAKINGSPROGRAMMA

Voor sommige ziekten is een bewakingsprogramma opgesteld. Dat betekent dat er jaarlijks bloedmonsters genomen moeten worden, die onderzocht worden op het voorkomen van deze ziekten. Dat geldt bijv. voor varkens en kippen. Zo wordt bij gehouden varkens gekeken naar klassieke varkenspest en worden wilde zwijnen (eveneens vatbaar) steekproefsgewijs gemonsterd i.o.m. jagers/WBE. Vooralnog zijn dergelijke bewakingsprogramma's niet op onze gehouden dieren van toepassing.

Daarnaast zijn er monitoringprogramma's bijv. om aan te tonen dat Nederland nog steeds vrij is van de aandoening *Brucella melitensis* bij schapen en geiten. Deze ziektevrije status is vastgelegd in een Europese richtlijn, net als een verplichte jaarlijkse steekproef bij ten minste 1.475 bedrijven. Als je bedrijf/UBN nummer geselecteerd is, is deelname verplicht. In dat geval ontvang je een bericht per brief of mail van de Gezondheidsdienst voor Dieren en of de NVWA.

3.3 INENTINGEN

Het ministerie heeft voor een aantal dierziekten besloten dat deze via inentingen ingeperkt moeten worden of de nadelige effecten tegengegaan. Voor Staatsbosbeheer is de inenting tegen Q-koorts van belang: Q-koorts is een ziekte die vooral bij geiten en schapen voorkomt, maar die overgedragen kan worden op mensen.

Schapen en geiten die in contact komen met publiek, bijvoorbeeld op kinderboerderijen of lammetjesdagen, moeten allemaal jaarlijks voor 1 augustus ingeënt worden.

Staatsbosbeheer heeft, mede vanuit het oogpunt van de veiligheid voor eigen personeel, besloten al onze schapen en geiten in te laten enten.

Voor meer informatie over Q-koorts <http://digitalis/Beheer/Natuur/Fauna/dierziekten/Qkoorts>.

3.4 DRAAIBOEKEN EN INFORMATIE

De NVWA is in opdracht van het ministerie van EZ verantwoordelijk voor de aanpak van dierziekten. Op hun website zijn de relevante draaiboeken en werkinstructies te vinden:

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierziekten>

De Gezondheidsdienst voor dieren heeft (uitgebreide) informatie over verschillende veeziekten:

<http://www.gddiergezondheid.nl/dierziekten>

3.5 BEDRIJFSGEZONDHEIDSPAN EN BEDRIJFSBEHANDELPLAN

Sinds 2012 zijn alle rundveehouders die meer dan vijf (volwassen) runderen hebben, verplicht om jaarlijks een bedrijfsbehandelplan (BBP) en -gezondheidsplan (BGP) op te laten stellen door hun dierenarts.

De veehouder is volgens de wet verplicht om zelf contact op te nemen met de dierenarts om de plannen te laten opstellen en/of (jaarlijks) te laten vernieuwen.

De plannen moeten gemaakt worden door de dierenarts met wie ook een één-op-één relatie bestaat.

Deze één-op-één relatie moet ook vastgelegd worden. Veehouders mogen volgens de wet bovendien alleen bij die dierenarts met wie zij een één-op-één relatie hebben diergeneesmiddelen afnemen.

De plannen zijn samen onderdeel van het beleid van de overheid om o.a. het gebruik van antibiotica te reduceren.

3.5.1 Wat is een bedrijfsgezondheidsplan

Het bedrijfsgezondheidsplan bestaat uit:

1. Een beschrijving van de gezondheidssituatie
2. Een vastlegging van afspraken ter verbetering van de gezondheidssituatie.

3.5.2 Wat is een bedrijfsbehandelplan

Het bedrijfsbehandelplan bestaat uit:

1. een overzicht van de aandoeningen (bv bacteriële infecties) met per aandoening de wijze waarop op een aandoening moet worden behandeld in de komende periode. Hierbij wordt, waar nodig, onderscheid gemaakt tussen verschillende locaties waar het vee zich bevindt.
2. afspraken over de wijze waarop de klinische diagnose wordt gesteld, bv over sectie van dieren en over het inzetten van bacteriologische onderzoeken.
3. In het bedrijfsbehandelplan staan ook alle medicijnen die een veehouder op voorraad mag hebben en waarmee hij zelfstandig (dus zonder overleg met een dierenarts) een behandeling mag instellen bij één van zijn dieren. Met diergeneesmiddelen die niet op het bedrijfsbehandelplan staan, mag hij niet zelfstandig een behandeling starten.

Ondertekening van het bedrijfsgezondheidsplan en -behandelplan gebeurt vaak via Vee online waarop toegang mogelijk is via de E-herkenning.

4 WERKINSTRUCTIE REGISTRATIE EN IDENTIFICATIE (I&R)

4.1 INLEIDING

In Nederland geldt voor runderen, schapen, geiten en paarden een individuele registratieplicht. Elk dier in deze categorieën moet individueel voorzien zijn van een eigen registratienummer en gekoppeld worden aan een specifieke locatie (UBN ¹ nummer). De registratie is vooral gericht op het traceren van vee dat door aan- en verkoop, geboorte en sterfte (vooral slacht), import en export van eigenaar en locatie wisselt. Door de registratie kan in het geval van een calamiteit m.b.t. diergezondheid of voedselzekerheid worden achterhaald wat de oorsprong is van dieren, vlees en dierproducten. Het gaat dus niet alleen om een groot economisch belang, maar ook om de volksgezondheid.

Hoewel de maatregelen geënt zijn op de gangbare landbouw gelden de wettelijke eisen ook voor vee dat door Staatsbosbeheer in natuurgebieden wordt gehouden, tenzij door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) schriftelijke ontheffingen zijn verleend. Staatsbosbeheer heeft uitsluitend voor de Oostvaardersplassen deze ontheffing.

Op basis van de melding van aan- en afvoer landbouwhuisdieren worden in het Identificatie en Registratiesysteem (I&R) van RVO stallijsten bijgehouden. Paarden worden niet in het I&R systeem geregistreerd maar bij verschillende paarden stamboekverenigingen.

Deze werkinstructie behandelt vooral de wettelijk verplichte administratie/registratie van aanwezige dieren. Deze registratie van dieren moet op elk moment op orde/actueel zijn en dient voor de NVWA als basis bij hun reguliere controles en noodzakelijke acties bij calamiteiten.

Staatsbosbeheer gebruikt de registraties ook voor het invullen van de Gecombineerde Opgave ²

¹ UBN nummer staat voor Uniek bedrijfsnummer. Dit nummer is gekoppeld aan de locatie waar vee gehouden wordt. Staatsbosbeheer heeft landelijk een registratienummer als bedrijf gekoppeld aan een bepaalde bedrijfsvoering. De UBN nummers staan geregistreerd onder het registratienummer.

² De Gecombineerde Opgave is een verplichte opgave die elke agrarische onderneming jaarlijks voor 15 mei bij RVO moet indienen. Het betreft een opgave o.a. van grond en dieren naar de stand van zaken op de peildatum van 1 april. Staatsbosbeheer is sinds 2015 verplicht de Gecombineerde Opgave te doen. De gecombineerde opgave is behalve voor de statistiek (CBS) van belang voor het verlenen van subsidies voor de landbouw en andere wettelijke regelingen als de mestwetgeving.

4.2 REGISTRATIE

De registratie van de verblijfplaats van runderen, schapen en geiten vindt plaats in een externe administratie op <https://mijn.rvo.nl/home>. Uitgifte van paardenpaspoorten wordt uitgevoerd door de diverse paardenstamboekverenigingen en het Nederlands Hippisch Centrum (zie 4.6).

Hoewel de feitelijke registratie in het RVO systeem formeel ook door een tussenpersoon gedaan kan worden, vindt Staatsbosbeheer het belangrijk dat dit door onze eigen kuddebeheerders gebeurt en wel om de volgende redenen:

- De registratie van landbouwhuisdieren is de verantwoordelijkheid van de eigenaar van de dieren, een tussenpersoon neemt nooit de wettelijke verantwoordelijkheid over;
- Als de registratie niet op orde is, vervolgt de NVWA de eigenaar van het vee en niet de tussenpersoon. Zo'n eventuele vervolging door de NVWA betreft een strafrechtelijke actie;
- De tussenpersoon kan door Staatsbosbeheer als opdrachtgever slechts via een privaatrechtelijke actie aansprakelijk worden gesteld voor het leveren van een wanprestatie;
- Zelf doorvoeren van gegevens direct in het I&R systeem is goed te doen voor iemand die daar de nodige ervaring mee heeft;
- Bovendien moeten de gegevens ook aan een tussenpersoon worden aangeleverd. Er blijft dus een regelmatige controle nodig, wat alleen in het I&R systeem kan;
- De beheerder moet het I&R systeem dus sowieso kunnen hanteren.

Paardachtigen moeten binnen 6 maanden na de geboorte worden gechipt en van een paspoort worden voorzien. Voor paardachtigen op aangewezen natuurterreinen is een ontheffing mogelijk. Paarden op aangewezen natuurterreinen hoeven pas geïdentificeerd te worden op het moment dat ze van het natuurterrein af gaan. Vaak wordt dan de 6 maanden-termijn voor identificatie overschreden en zouden ze moeten worden uitgesloten voor de slacht voor humane consumptie. Voor paarden op natuurterreinen geldt dit niet, deze mogen wel geslacht worden voor humane consumptie. Voorwaarde is, dat het natuurterrein is aangemeld bij RVO en is opgenomen in bijlage IV behorende bij artikel 38r van de Regeling I&R dieren.

4.3 HET RVO-“IDENTIFICATIE & REGISTRATIESYSTEEM” VOOR RUNDEREN, SCHAPEN EN GEITEN

4.3.1 Inlogprocedure

Om te kunnen inloggen in het I&R systeem heb je een persoonlijke Staatsbosbeheer “eHerkenningsautorisatie” nodig, die bij de landelijk coördinator ‘eHerkenning’ van Staatsbosbeheer kan worden aangevraagd (voor aanvraagprocedure zie 4.3.2).

Ga naar de website: <https://mijn.rvo.nl/home>

Klik in dit scherm rechtsboven op het tekst vak inloggen op mijn RVO.nl
Je krijgt onderstaand beeld

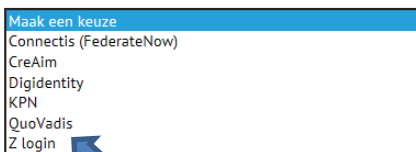
Kies **inloggen** bij E Herkenning.

Je krijgt onderstaand beeld.

Kies hoe u wilt inloggen

U wilt inloggen bij RVO.nl voor mijn.rvo.nl (tevens nodig voor NVWA Client Export) . U heeft hiervoor een inlogmiddel nodig van minimaal niveau betrouwbaarheidsniveau 2+.

Kies **Z login**

Je krijgt onderstaand beeld:

EHerkenning

Authenticatie ten behoeve van: **RVO.nl**

gebruikersnaam

wachtwoord

Inloggen

[wachtwoord vergeten?](#)

Gebruik een certificaat om te authenticeren (EHerkenning)

Z LOGIN

De Zekere keuze voor een betrouwbare toegang

[Terug naar de eHerkenningmakelaar](#)

[Meer informatie](#)

Vul jouw gebruikersnaam en wachtwoord in. Kies **inloggen**

Je krijgt nu een SMS bericht met de toegangscode op je mobiele telefoon die je in onderstaand scherm kunt invullen.

EHerkenning

Authenticatie ten behoeve van: **RVO.nl**

Er is een SMS naar uw telefoon verstuurd. Het kan enkele seconden duren voordat deze aankomt.

SMS Code

Inloggen [stuur nieuwe SMS](#)

Z LOGIN

De Zekere keuze voor een betrouwbare toegang

[Terug naar de eHerkenningmakelaar](#)

[Meer informatie](#)

[English](#)

Kies **Inloggen**.

Kies **Uitvoeren**

Je bent nu ingelogd in "Mijn RVO.nl". Rechtsboven in het scherm klik je op het tekst vak **Mijn dossier**.

Hier vind je alle correspondentie tussen RVO en Staatsbosbeheer en alle gegevens die al door Staatsbosbeheer zijn ingevuld.

In deze lijst moet je naar beneden scrollen en dan zie je:

Dieren en Percelen

- > [Identificatie en registratie van dieren](#)
- > [Mijn percelen registreren](#)

Kies hier de link: **Identificatie en registratie van dieren**.
Je ziet dan het volgende beeld:

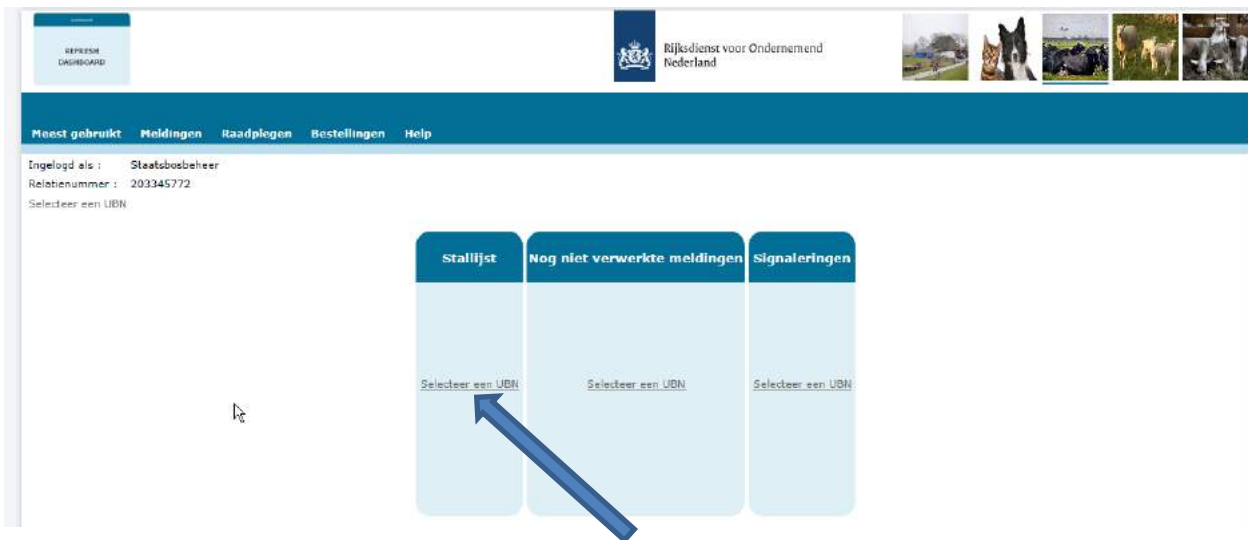

Dubbelklikken op één van de getoonde foto's Je gaat naar de module voor:

1. Het totale bedrijf (heel Staatsbosbeheer)
2. Honden en katten (bedrijfsmatig gehouden; voor Staatsbosbeheer niet van toepassing)
3. Runderen
4. Schapen
5. geiten

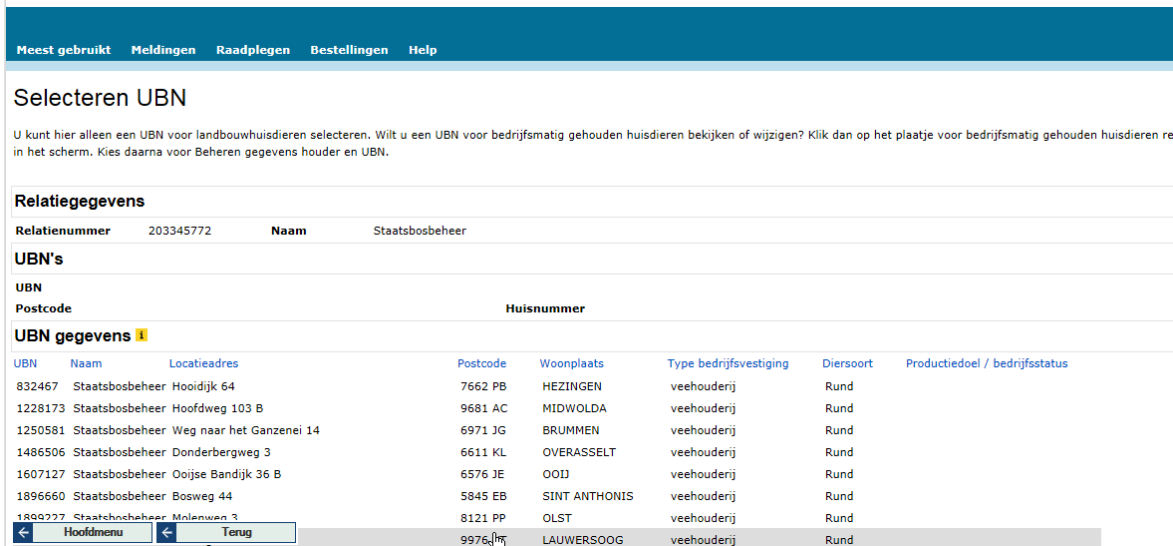
Als voorbeeld dubbelklik je op de afbeelding met de koeien

Je komt dan in het selectiescherm voor het Staatsbosbeheer-UBN-nummer, waarvoor je de runderadministratie wilt gaan raadplegen of muteren.

Kies selecteer een UBN nummer.

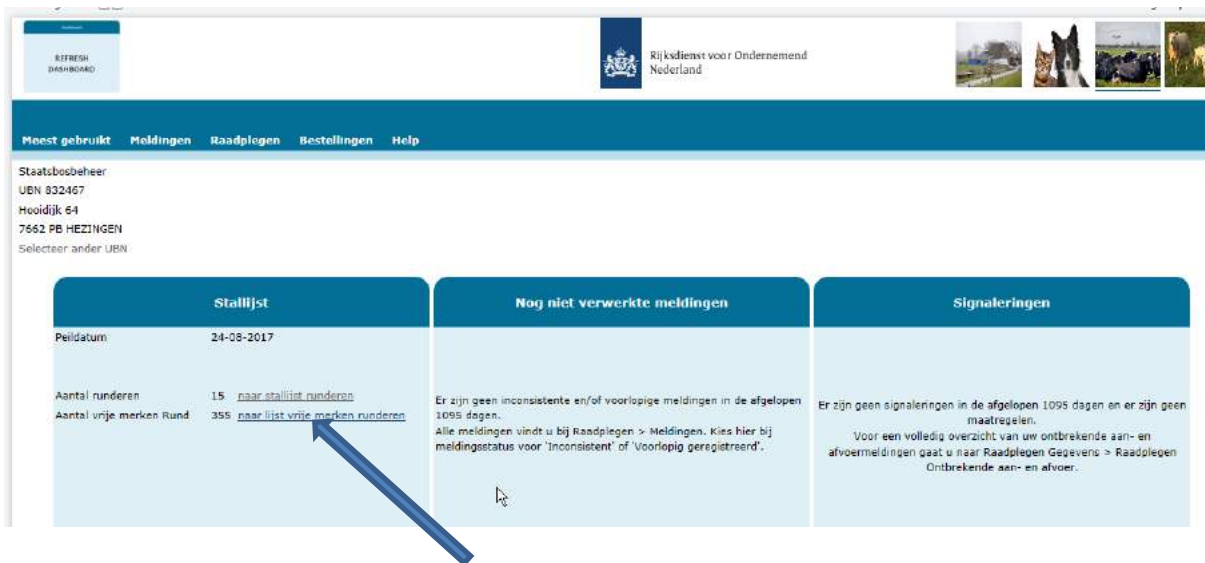
Een lijst wordt getoond van alle Staatsbosbeheer-UBN-nummers waar dieren geregistreerd (kunnen) zijn.

Door te kiezen voor het UBN nummer van jouw locatie kom je op de pagina van dat UBN nummer waar je in principe alle handelingen kunt doen die in het kader van de registratie verplicht zijn. De opzet voor schapen en geiten is hetzelfde.

Hieronder vind je een paar schermbekenden waar de verschillende mogelijke handelingen te zien zijn.

Het voert te ver om hier een volledige instructie weer te geven. De aanwijzingen in het systeem geven duidelijk aan hoe het werkt.

De lijst met vrije oormerken is de groslijst van Staatsbosbeheer en in het systeem niet onderverdeeld naar de locaties (UBN nummers) waar de oormerken daadwerkelijk liggen. Heb je zelf geen oormerken meer, informeer dan even bij je collega's.

4.3.2 De aanvraagprocedure voor 'eHerkenning-autorisatie'

Per UBN nummer zijn ten minste twee medewerkers belast met de administratie van eigen vee. Zij hebben toegang tot het I&R systeem en kunnen er mee werken. Dat geldt in ieder geval voor degene die er dagelijks mee is belast en voor de vervanger. Het melden van aan- en afvoer e.d. is immers gebonden aan strikte termijnen. Meldingen kunnen meestal niet vanwege vakantie of langdurige ziekte uitgesteld worden.

Om in het vee registratie-informatiesysteem te kunnen komen, moet je over een persoonlijke "eHerkenning-autorisatie" beschikken. Een nieuwe 'eHerkenning-autorisatie' of een wijziging vraag je aan bij de "landelijke coördinator eHerkenning". Op dit moment is dat [art. 10 lid 2 sub e Web](#) afdeling BEZ, telefoon: [art. 10 lid 2 sub e](#) E-mail: [art. 10 lid 2 sub e Web](#) art.10.lid.2.sub.e@staatsbosbeheer.nl.

Om je aanvraagprocedure te kunnen starten heeft onze landelijke coördinator twee mails nodig:

- 1 Een mail van je zelf met als bijlage een digitale scan van je eigen formele ID-bewijs. Dat kan zijn:
 - o Je rijbewijs: een scan van beide zijden van het rijbewijs, bij voorkeur in één pdf-document; of
 - o Je paspoort: een scan van de plastic persoonsidentificatiepagina in het paspoort; of
 - o Je ID-kaart: een scan van de voorkant van een formeel door de gemeente uitgegeven ID-kaart.

Vermeld ook het nummer van je mobiele werktelefoon (telkens als je wilt inloggen ontvang je een SMS met de toegangscode), je werkadres en het UBN nummer waarvan je de administratie gaat uitvoeren.

- 2 Een mail van jouw leidinggevende waarin deze bevestigt voor welke overheidswebsite je gemachtigd moet worden/een eHerkenningautorisatie nodig hebt. In dit geval is dat de vee administratie op de overheidswebsite 'mijnRVO.nl'.

Daarna duurt het ± 3 weken voordat je je eHerkenning-gebruikersnaam en –wachtwoord per reguliere post van Zlogin ontvangt. Deze brief wordt door PostNL bezorgd op het in de aanvraag opgegeven Staatsbosbeheer-werkadres. Stuur direct nadat je je voor de eerste keer met de toegezonden gebruikersnaam en wachtwoord bij Zlogin hebt aangemeld, een nieuw E-mailbericht aan de coördinator. Pas nadat je jezelf hebt aangemeld in de Zlogin-module, kan de coördinator jouw nieuwe ‘eHerkenning-autorisatie’ koppelen aan de gewenste externe informatiesystemen/websites, waarin jij wilt gaan inloggen namens Staatsbosbeheer.

4.4 WETTELIJKE REGISTRATIE VAN RUNDEREN

4.4.1 inleiding

In het I&R systeem van RVO kunnen meldingen worden gedaan, bekeken en hersteld. Daarnaast kan de status van ieder individueel geregistreerd dier worden geraadpleegd.

- Voor runderen geldt de wettelijke verplichting de aanvoer, afvoer, geboorte, slacht, import en export van individuele dieren binnen 3 werkdagen na die gebeurtenis in het I&R systeem in te voeren.
- Bij een melding over een individueel dier moeten in ieder geval de verblijfplaats van het dier (UBN-nummer), de ID-code (oornummer) en de datum waarop de gebeurtenis plaatsvond aangegeven worden.
- Stem bij een melding over aan- en afvoer de datum altijd af met de vorige eigenaar of koper.
- Nieuwgeboren kalfjes moeten binnen 3 werkdagen na geboorte worden voorzien van oormerken met ID-code en in het RVO-I&R-systeem worden gemeld. Bij deze geboortemelding moet ook het ID-nummer van de moeder worden ingevoerd.

Verloren Oormerk

Voor runderen is het in Nederland verplicht een zelfde oormerk in beide oren te dragen. Mocht één van de oormerken worden verloren, dan kan via het RVO-I&R-informatiesysteem binnen 3 dagen een vervangend oormerk worden besteld, dat vervolgens zo spoedig mogelijk in het 'lege' oor wordt ingebracht (het individueel ID-nummer van het rund wijzigt daarbij niet).

Vrije oormerken voorradig binnen Staatsbosbeheer:

Op de meeste UBN locaties van Staatsbosbeheer zijn nieuwe oormerken met een uniek ID-diernummer op voorraad. Deze zogenoemde "vrije oormerken" zijn in de I&R-module van het RVO-informatiesysteem geregistreerd in een digitale lijst "Vrije oormerken". Ze staan onder het landelijke registratienummer van Staatsbosbeheer en worden pas gekoppeld aan een specifiek UBN nummer als een nieuw kalfje van een vrij oormerk wordt voorzien en gemeld.

Deze vrije oormerken kunnen dus binnen Staatsbosbeheer worden uitgewisseld. Indien je geen oormerken meer hebt, check dan eerst of een naburige collega er nog vrije oormerken heeft. Voorkomen moet worden dat er een grote voorraad oormerken ontstaat.

4.4.2 Uitzonderingsregels registratie runderen in natuurgebieden

In de gebieden van Staatsbosbeheer heeft alleen de Oostvaardersplassen een vrijstelling van de wettelijke oormerk- en registratieplicht. De in dit gebied aanwezige runderen en paarden worden niet als "vee" maar als "wild" aangemerkt.

In alle andere gebieden is de wettelijke oormerk- en registratieplicht van toepassing. Voor specifieke gebieden kan een verlenging worden verleend van de 3 dagen termijn voor het merken van de runderen tot maximaal 12 maanden na de geboorte. Op deze uitzonderingsregel, die per begrazingseenheid wordt beoordeeld, zijn voorwaarden van toepassing die streng worden gecontroleerd:

- De runderen worden extensief en hoofdzakelijk voor natuurbescherming en landschapsbehoud gehouden;
- De kalveren blijven bij de moederkoe;
- De oppervlakte van de begrazingseenheid binnen het natuurgebied is minimaal 100 hectare aangesloten;
- De gemiddelde veebezetting (runderen ouder dan 1 jaar) per jaar is minder dan een 0,5 rund per hectare.

Wordt aan deze voorwaarden voldaan, dan kan voor het betreffende natuurgebied vooraf bij RVO een aanvraag worden ingediend voor toepassing van deze uitzonderingsregel. Vul daarvoor het RVO formulier “Aanmelden verlenging merktermijn runderen in natuurgebieden” in en laat dit ondertekenen door de teamleider.

RVO laat dan per brief weten, of de merktermijn al dan niet wordt verlengd. Archiveer zowel een kopie van het volledig ingevulde aanvraagformulier als de RVO-antwoordbrief in het DIV-archief van Staatsbosbeheer en bij een positieve RVO-reactie ook een kopie op het locatieadres van het UBN-nummer. Bij een eventuele controle door de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) of de Gezondheidsdienst voor Dieren kan naar deze RVO-goedkeuringsbrief worden gevraagd.

Als RVO de aanvraag heeft goedgekeurd, gaat de registratie van pas geboren kalveren als volgt:

Werkwijze bij de geboorte van een kalf:

1. Stel door observatie vast welk rund (met welke ID-code) de moeder van het kalf is;
2. Leg de eventuele specifieke kenmerken van het kalf vast in je eigen (tijdelijke)informele UBN-administratie, bijv. in een notitieboekje;
3. Reserveer een set oormerken voor dit specifieke kalf, en leg de ID-code hiervan vast;
4. Meld de geboorte van het kalf zo spoedig mogelijk (binnen 3 werkdagen) in I&R.

Werkwijze bij de jaarlijkse vangactie

1. Stel door observatie opnieuw de verwantschap vast.
2. Alle oormerken moeten bij de kalveren die in het afgelopen jaar zijn geboren, worden ingebracht op basis van vastgestelde verwantschappen.
3. Controleer voor het daadwerkelijk aanbrengen van het oormerk in de oren van een kalf, of het inderdaad dat specifieke kalf betreft dat eerder met dat gereserveerde nummer en in combinatie met die moeder is gemeld.
4. Mocht een andere ID-code worden ingebracht dan bij RVO geregistreerd, dan dient direct via de digitale post van MIJNRVO een schriftelijk verzoek tot herstel aan RVO te worden toegezonden.
5. Is het kalf ten tijde van het aanbrengen van de oormerken ouder dan zes maanden dan is voor het vaststellen van het moederdier een DNA-test verplicht. Deze DNA-test kun je op de gebruikelijke manier uitvoeren (zie 4.4.3). Zorg dat de schriftelijke uitslag van de test zowel gearchiveerd wordt in het DIV-archief van Staatsbosbeheer, als ook in het lokaal archief op het UBN-vestigingsadres.

LET OP: Zolang een kalf niet geoormerkt en geregistreerd is, mag het niet buiten het betreffende erkende natuurgebied verplaatst worden!

In de praktijk kan (bijna) niet worden voorkomen dat kalveren een onjuist oormerk krijgen. Bijvoorbeeld omdat een kalf ouder dan zes maanden bij een vangactie wordt geoormerkt voordat DNA materiaal is afgenomen. Het materiaal moet aan het oormerk gekoppeld kunnen worden. Pas bij de uitkomst van de DNA test wordt de verwantschap exact vastgesteld en kan het kalf bij een andere moeder horen dan bij de vangactie werd aangenomen. Het komt dan ook regelmatig voor dat er een verzoek tot herstel van een verkeerde melding bij RVO moet worden gedaan. Hoewel het aantal foutmeldingen in normale omstandigheden beperkt wordt toegestaan, is het bij begrazingseenheden die onder de uitzonderingsregel vallen, toegestaan foutmeldingen binnen 12 maanden te herstellen.

4.4.3 Uitvoeren DNA test

De benodigde DNA-test van de kalveren kun je laten uitvoeren door een extern gespecialiseerd laboratorium, bijvoorbeeld laboratorium Van Haeringen (<https://www.vhlgenetics.com/nl-nl/DNA-testen>).

Bij het inbrengen van het oormerk kun je zelf haren uit de oren van het rund trekken en opsturen naar het laboratorium. Of de veearts neemt bloed af, dat hij naar het laboratorium stuurt. De uitslag van de DNA-test duurt ongeveer 3 weken.

Om de verwantschap van kalveren vast te kunnen stellen aan de hand van DNA onderzoek moet uiteraard ook de DNA kenmerken van de ouderdieren bekend zijn.

Nog een viertal praktische adviezen van ervaren Staatsbosbeheer-kuddebeheerders:

1. Zorg ervoor dat je bij een samendrijving meerdere oormerktingen op voorraad hebt;
2. In het veld gevonden verloren oormerken aflezen en noteren en een nieuw exemplaar met een overeenkomstige ID-code bestellen om deze bij de eerstvolgende samendrijving in het oor te plaatsten.
3. Het kan bij een jaarlijkse vangactie aan te bevelen zijn om voor alle ID-codes in de kudde een reserve-oormerk beschikbaar te hebben.
4. Zorg dat het haar dat bestemd is voor DNA-onderzoek droog is.

4.5 WETTELIJKE REGISTRATIE VAN SCHAPEN EN GEITEN

De wettelijke registratieplicht van schapen en geiten is vergelijkbaar met die van runderen, alleen de termijnen verschillen en het is niet nodig de verwantschap vast te leggen.

In het I&R systeem van RVO kunnen meldingen worden gedaan, bekeken en hersteld en kan de status van ieder individueel geregistreerd dier worden geraadpleegd.

- Voor schapen en geiten geldt de wettelijke verplichting de aanvoer, afvoer, geboorte, slacht, import en export van individuele dieren binnen 7 werkdagen na die gebeurtenis in het I&R systeem in te voeren.
- Bij een melding over een individueel dier moeten in ieder geval de verblijfplaats van het dier (UBN-nummer), de ID-code (oornummer) en de datum waarop de gebeurtenis plaatsvond aangegeven worden.
- Stem bij een melding over aan- en afvoer de datum altijd af met de vorige eigenaar of koper.
- Nieuwgeboren dieren moeten binnen 6 maanden na geboorte worden voorzien van oormerken met ID-code en in het RVO-I&R-systeem worden gemeld. Als ze voor die tijd naar een andere dierlocatie (UBN) gaan of verplaatst worden over de openbare weg moet het oormerk al zijn aangebracht.
- Anders dan bij runderen wordt de verwantschap van lammeren niet in het I&R systeem vastgelegd.

Verloren oormerk Schapen en geiten

Voor schapen en geiten is het in Nederland verplicht een zelfde oormerk in beide oren te dragen. Heeft een schaap of geit een oormerk verloren, dan moet zo snel mogelijk een vervangend merk aangebracht worden. Dit hermerken mag met een nieuwe set uit de eigen voorraad. Je meldt dit aan I&R met een vervangend merkmelding. Je kunt ook direct een nieuw oormerk met hetzelfde nummer bestellen als op het verloren merk. Dit hoeft dan niet gemeld in het I&R systeem.

Oormerken op voorraad:

Oormerken met een uniek ID-diernummer kunnen vooraf worden besteld, om ze later te gebruiken bij de aanmelding van geboren lammeren. Op de website van RVO vind je een pdf document met leveranciers (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/dieren/dieren-registreren/schapen-en-geiten/oormerken-voor-schapen-en-geiten>).

Zogenaemde “vrije oormerken” worden in de I&R-module van het RVO-informatiesysteem geregistreerd in een digitale lijst “Vrije oormerken”. De vrije oormerken die per diersoort zijn vermeld, staan feitelijk onder het landelijke registratienummer van Staatsbosbeheer. Ze worden pas gekoppeld aan een specifiek UBN nummer als een dier van een vrij oormerk wordt voorzien en gemeld.

De vrije oormerken kunnen binnen Staatsbosbeheer dus worden uitgewisseld. Er is geen lijst beschikbaar waarop te zien is op welke plaats vrije oormerken voorhanden zijn. Het komt dus aan op onderling overleg tussen de beheerders van eigen vee.

4.6 WETTELIJKE REGISTRATIE VAN PAARDEN

Volgens de 'Regeling Identificatie en registratie Dieren' (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0014538/2016-04-01>) moeten paardachtigen binnen 6 maanden na de geboorte worden voorzien van een onderhuidse chip en voorzien van een paspoort. Paarden die worden verkocht of voor het vlees geslacht, moeten altijd beschikken over zo'n paardenpaspoort. Als een paardenkadaver naar de destructie gaat, is dat niet noodzakelijk.

Paardachtigen op natuurterreinen die opgenomen zijn in bijlage IV van de Regeling (zie werksite gehouden dieren) hoeven pas geïdentificeerd te worden met chip en paspoort op het moment dat ze (levend) van dit natuurterrein af gaan. Deze paarden mogen wel geslacht worden voor humane consumptie.

De wettelijk verplichte registratie van paarden verloopt niet via het I&R systeem van RVO, maar via de administratie van diverse paardenstamboekverenigingen en het Nederlands Hippisch Centrum.

Een overzicht van alle registrerende paardenstamboekverenigingen is te vinden op:

<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2017/02/Paardenpaspoort-uitgevende-instanties.pdf>

Na registratie bij de stamboekvereniging ontvangt de beheerder van ieder geregistreerd individueel paard een papieren paspoort, dat de diergegevens bevat. Dit paardenpaspoort moet altijd gearchiveerd worden op de locatie (het bedrijfsadres) waar het paard daadwerkelijk verblijft.

Koop als Staatsbosbeheer medewerker nooit een paard of pony zonder paspoort en chip.

Zorg ervoor dat bij de overdracht van een dier tussen eigenaren altijd overdracht plaatsvindt van het paspoort. Dit geldt zowel bij aan- als verkoop.

In de Staatsbosbeheer-praktijk worden veulens meestal tijdens de jaarlijkse hoevenkap-actie door medewerkers van het paardenstamboek gechipt. De medewerkers van het paardenstamboek noteren de moederdieren, nemen DNA af en zetten de onderhuidse chip. Na 1 of 2 weken ontvangt de lokale beheerder de paspoorten van de veulens. De beheerder archiveert de paspoorten in zijn/haar eigen werkarchief op het lokale Staatsbosbeheer-bedrijfsadres.

De veulens zijn over het algemeen bij de chipactie nog jong genoeg om in het veld vast te stellen welke veulen bij welke moeder hoort; dit is bij paarden veel gemakkelijker dan bij runderen.

Als een jong paard later dan 6 maanden na de geboorte wordt voorzien van een chip en een paspoort, dan mag dat paard niet in de humane voedselketen, tenzij het in een 'bijlage IV' natuurterrein loopt.

Na het sterven moet een paard direct vanuit het betreffende natuurgebied worden afgevoerd naar een destructiebedrijf.

Op landelijk niveau is Staatsbosbeheer wettelijk verplicht jaarlijks een Gecombineerde opgave in te dienen bij RVO (zie bij inleiding.) Eén van de gevraagde kengetallen is het totaal aantal paarden en pony's landelijk in eigendom bij Staatsbosbeheer. Zolang de benodigde data nog niet centraal beschikbaar zijn, kunnen de lokale vee beheerders jaarlijks een vraag verwachten om vast te stellen hoeveel paarden Staatsbosbeheer op de betreffende bedrijfslocatie in eigendom heeft.

Om een landelijk overzicht te hebben die ook voor de Gecombineerde opgave gebruikt wordt, is op de werksite [gehouden dieren](#) een Excel lijst geplaatst waarop je de gegevens kunt invullen en bijhouden.

Voor de gecombineerde opgave moet op basis van de stokmaat (schofthoogte) een onderscheid worden gemaakt tussen paarden en pony's: boven 157 cm is het een paard, daaronder is het een pony.

4.7 WETTELIJKE AFVOER KADAVERS GESTORVEN VEE

In Nederland geldt in principe de wettelijke plicht gestorven koeien, paarden, andere landbouwhuisdieren of restanten van dode dieren af te voeren via een destructiebedrijf.

De enige uitzondering op deze regel betreft de Oostvaardersplassen. Alleen daar geldt de afvoerplicht van vee kadavers niet; in alle andere gebieden wel. Let wel: het betreft niet dezelfde erkende gebieden als waarvan sprake is bij de uitzonderingsregeling voor de registratie van rundvee (100 ha regeling, zie bij 4.4.2).

Een bedrijf dat de afvoer van kadavers verzorgt is Rendac (www.rendac.nl). Voor het ophalen van dode koeien, paarden en ander vee kun je op de website van Rendac een klantnummer aanmaken en aangeven waar de afhaalplaats van de kadavers is.

Na melding haalt Rendac de gemelde kadavers de eerstvolgende werkdag op tussen 6 uur en 22.30 uur. Het bedrijf maakt onderscheid tussen kleine kadavers (<25kg) en grote kadavers. Kleine kadavers (<25 kg) of dierlijk restmateriaal moeten worden aangeboden in een ton of tonnen, die geschikt zijn voor afvoer met Rendac.

Groter vee, zoals gestorven paarden, pony's en runderen worden de eerstvolgende werkdag opgehaald met een kraanwagen.

Volgens de website van Rendac moet bij de aanbieding van een kadaver met een aantal zaken rekening worden gehouden.

- De aanbieder draagt zorg voor het kadaver tot het moment waarop het wordt opgehaald.
- Het is van belang dat het kadaver op een deugdelijke manier wordt afgedekt zodat het niet zichtbaar is voor passanten, vogels, honden en katten.
- De afdekking moet eenvoudig te verwijderen zijn door de chauffeur.
- Omdat de dode dieren worden opgehaald met een vrachtwagen, moet de laadplek zich aan de openbare weg bevinden. Het kadaver dient binnen het vrije bereik van de laadkraan te liggen en niet direct onder bomen, struiken, lantaarnpalen en/of verkeersborden. Minimale eis is dat de laadplek plm. 2 meter rondom vrij moet zijn van obstakels en ligt direct naast een goed door een reguliere vrachtwagen berijdbare pad of weg.

Formeel is het niet toegestaan zelf kadavers te vervoeren over de openbare weg. In de praktijk kan dit onvermijdelijk zijn. Zorg dan wel dat de laadplaats in of direct bij het natuurterrein ligt waar het gestorven dier heeft gelopen.

Afgevoerde dode runderen, schapen en geiten moeten worden afgemeld bij <https://mijn.rvo.nl/home>.

Als het onduidelijk is waarom dieren gestorven zijn, kun je de gestorven dieren aanmelden bij de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) voor sectie of algemeen onderzoek. De Gezondheidsdienst voor Dieren onderzoekt onder normale omstandigheden echter alleen 'verse' kadavers, het aan te bieden dier moet dus bij voorkeur nog op de sterfdag bij de GD aangemeld zijn.

BIJLAGE STAPPENPLAN: HOE KOM JE TOT EEN KEUZE VOOR BEGRAZING?

1. Vanuit beheertype (SNL, etc.): keuze beheervorm (maaïen, begrazen of anderszins)
Altijd ecologisch advies bij nodig. Keuze is onderdeel van CMSi beheerplan
2. Indien begrazen nodig is, volgt de keuze voor soort dieren:
 - wilde diersoorten hebben de voorkeur! Bijv. ree, konijn, gans, etc.
 - bij ontbreken of als aanvulling: landbouwhuisdieren zoals rund, paard, schaap, geit, etc.
3. Per diersoort: verfijnen duur en locatie begrazing:
 - jaarrond/seizoen,
 - overal/pleksgewijs,
 - drukbegrazing/extensief
 - aantal/begrazingsdichtheid
4. Per diersoort: keuze voor ras - afgestemd op neventoelen terrein (zie afwegingskader beheerdieren op Digitalis):
 - wel/niet cultuurhistorie d.w.z. historische/lokale ras,
 - wel/niet nagenoeg natuurlijk d.w.z. wilde uitstraling (Hooglander)
 - wel/niet opengesteld d.w.z. welke reactie heeft dit ras op publiek incl. honden of ruiters
5. Per ras: keuze voor bepaalde kuddevorm (heeft ook invloed op terreingebruik/begrazingsdruk):
 - wel/niet mannelijke dieren (stier, hengst, ossen, wenselijkheid voortplanting),
 - wel/niet gescheperd,
 - leeftijd (pinken, gemengde kudde)
6. Bedrijfseconomische afweging:
 - eigendom (zelf of dieren van derden),
 - kosten & opbrengsten,
 - verantwoordelijkheden (welzijn, toezicht),
 - middelen (vangkraal, rasters, stal, hoogwatervluchtplaats, ecoducten)